

Dvesto let šolstva v Gornji Radgoni Otroci – srce šole

Visoke obletnice
šolstva so, po
besedah ministra za
šolstvo Milana Zvera,
za slovensko šolstvo
izredno pomembne

str. 3

*Cestitamo
ob dnevu
upora in
prazniku
dela*

uredništvo

Murska Sobota

**30. aprila ob 11. uri
OBJEM POMLADI**

ZABAVNOGLASBENA PRIREDITEV
s PIHALNIM ORKESTROM in MAŽORETKAMI, PLESNO
SOLO URŠKA, glasbenimi gosti, svetovnim rekorde-
rjem v 24-urni vožnji z monoklkom JOŽETOM
VOROŠEM in rokometašem VIDOM KAVTIČNIKOM
MINI MODNA REVUIJA, KOLO SREČE

Str. 7 – Predsednik
sekcije gostincev pri
območni Obrtni zbornici
M. Sobota Mirko Poredoš

V gostinstvu in
turizmu premalo
sodelovanja

Str. 5 – Znale prve pri-
jave tudi na višjih šolah

Malo zanimanja
za izredni študij

Str. 30 – Inpenju

Zaradi zavisti
tako »gagamo«!

Peter Polanič, prokurist in
direktor finančno-računo-
vodskega sektorja v MIR-u

NAROČNIK

Športne stave

Ni pravi. Dejstvo je, da lažje zadeneš,
če staviš na manj parov. Vsak par več,
ne glede na to, kako pre-
pričan si o njem, poveča
možnost, da izgubiš ...

str. 13

Le 300 kilometrov do Kitajske

Še do nedavnega je bilo
potrebni kakšnih deset ur
poleta, da je človek prispel
do Kitajske. Po novem ni
več tako. Kitajska je od
Murske Sobote oddaljena
le še slabih tristo kilome-
trov oz. tri ure vožnje z avto-
mobilom. Ne verjamete?

str. 35

str. 12

Žrtve tudi v Čepincih

Po čudežu ostal živ

Tu skupno od bombe ubi-
ti so žrtvovali svojo mla-
dost za domovino Barber
Evgen, Koloman Vendel,
Ropoš Jožef 30. 3. 1945

Mercator

Ob nakupu v Hipermarketu Murska Sobota,
dne, 28., 29. in 30. aprila 2005,
prejmete kupon za Mercatorjev
praznični 20% popust

pri nakupu vozovnice za Vestnikov vlak!

Posebna ugodnost velja ob nakupu nad 10.000.- sit, v Hipermarketu Murska Sobota.
(Več informacij dobite na prodajnem mestu.)

Izdaja: Podjetje za informiranje d. d., M. Sobota

Dvesto let šolstva
v Gornji Radgoni

Otroci - srce šole

V desetih letih vloženih 410 milijonov sit

Prav zavidljiva je dvestoletnica razvoja šolstva v Gornji Radgoni. Takšne visoke obkroženice šolstva so po besedah ministra za šolstvo Milana Zverja za slovensko šolstvo izredno pomembne, saj so dokaz, da se je razvijalo vzporedno s šolstvom v Evropi in hkrati skrbelo za naš obstanek ter kulturni in osebnostni razvoj.

Gornjeradgonsko osnovno šolo trenutno obiskuje 640 učencev, ki so izjemno aktivni na vseh področjih in - po besedah sedanjega ravnatelja Dušana Zagorca - srce vsake šole.

Sicer pa je minister Zver dejal, da je 200. let šole, ki ima še zmešano streho, slaba okna, in da ta trih konic celo pogreza za telovadnico, v zadnjih desetih letih vloženih 410 milijonov sit.

In čeprav to ni edina šola s takimi težavami, se bodo na ministrstvu še naprej trudili z njihovimi obnovami.

Najstarejša znana šola v Gornji Radgoni je bila v stavbi, kjer je bila nekoč protestantska molitnica z letnico 1535. Takrat je bil močno razširjen protestantizem, otroke pa so poučevali na elementarni stopnji v maternem jeziku, na gimnaziji in visokih šolah pa tudi že v nemščini in latinščini.

Pravi razcvet pa je doživelo osnovno šolstvo v Gornji Radgoni leta 1805, ko so s prostovoljnim delom zgradili novo šolo, danes osnovno šolo dr. Janka Šlebingerja.

Med drugo svetovno vojno je šola skoraj zamrla, saj so mnoge učilnice ostale brez kakršnih koli pripomočkov, a v Gornji Radgoni so jo takoj po koncu vojne ob-

novili in svoj novi dom je našla v tamkajšnjem gradu. Število učencev je začelo hitro naraščati, zato

so 19. oktobra 1974. zgradili novo danes aktualno šolo.

V. P.

**VESTNIK lahko kupite
tudi na večini pošt v Pomurju.**

Podjetje za Informiranje, d. d., Ul. a. Novaka 13. Murska Sobota

Občina Rogašovci praznuje šesti občinski praznik

Evropa nam ne bo polnila žlic

Občina Rogašovci praznuje svoj praznik na dan sv. Jurija, ki je tudi zavetnik do naših farne cerkve. Tokrat so ga praznovali s slovesno obhajanjem svetega udeležili še predstavniki drugih občinskih organov, predstavniki duhovnega in posvetnega življenja v občini ter drugi gostje.

Kot je uvodoma povedal župan občine Janko Halb, ob letošnjem praznovanju ne bodo prešli namenjen nobenega novega objekta. Zbranim je na seji sprejela edina svetnica v občini, da je za njimi delovno leto, predvsem pa leto, ki je za vse državljanke in tudi občane minilo v znamenju vstopa v Evropsko unijo. Za vse, ki so v tem letu pričakovali kakšne bistvene spremembe, je ob tem povedala, da

Občinska svetnica Jožica Fuksaš in župan Janko Halb

»od Evrope ne gre pričakovati, da nam bo napolnila žlico, ampak si jo bomo sami morali znati napolniti«.

Nekaj besed o vstopu v unijo je spregovoril tudi gost prireditve, državni svetnik Marjan Maučec, ki je pri tem poudarjal regijsko politiko. Dotaknil pa se je tudi reforme lokalne samouprave, ki naj bi občinam zagotovila dodaten denar glede na to, da država vsako leto vedno več odgovornosti prelaga na občine. Zbranim so spregovorili še nekateri drugi člani občinskih organov in gostje, ki so se dotaknili različnih področij, kot so: izobraževanje, kultura, zdravstvo ipd.

Besedilo in foto: C. K.

Radenska pred združitvijo

Slovenska industrija pijač pod taktirko Pivovarne Laško

Združitev za evropsko konkurenčnost?

V radenskem internem glasilu Informator so objavili vest, da je s prvim aprilom v Radenski, d. d., pričela veljati nova organiziranost, katere cilj je zagotoviti kar največjo učinkovitost organizacije in dela vseh zaposlenih. Tem spremembam bodo sledile tudi spremembe in dopolnitve sistematizacije delovnih mest, so že zapisali, sami pa dodajamo, da gre za priprave na statusne spremembe delniške družbe.

Usklajevanju organizacijskih shem v podjetjih znotraj lastniške mreže Pivovarne Laško - podobno kot v Radenski se spremembe dogajajo tudi v ajdovskem Fructalu - bo sledilo povezovanje služb s centralizacijo funkcij ter posledično vzpostavitev enotnega vodstva v sistemu. Skratka združitve. Po pričakovanjih bi se tak scenarij lahko razkril že na skupščini Radenske, d. d., ki bo predvidoma sredi junija.

Scenarij združevanja slovenske industrije pijač, ki ga je nedavno v nekaterih medijih že napovedal prvi mož Pivovarne Laško Tone Turnšek, se je torej začel udejanjati. Enako kot pred štirimi leti ob prevzemu Radenske tudi sedaj pravi, da je združevanje treba izpeljati zaradi sinergijskih učinkov predvsem pri skupni nabavi, prihranku pri prodaji in distribuciji ter pri stroških proizvodnje, da bi z zmanjševanjem stroškov in zniževanjem cen postali konkurenčnejši. Usoda Radenske in glede na lastniški delež Pivovarne Laško v Pivovarni Union tudi Fructala, ki sta oba v zadnjih letih po poslovnih uspehih globoko padla, je torej v rokah Pivovarne Laško, vprašanje pa je, ali bo dalo - glede na stagnacijo Radenske po prevzemu, ki ni dala napovedanih pozitivnih sinergijskih učinkov - res zgolj združevanje slovenski industriji pijač evropsko konkurenčnost. Evropski tekmeči so jih že pošteno prehiteli, tudi na trgih nekdanje Jugoslavije, kamor so usmerjeni.

V Radenski, d. d., je prišlo torej do združitve posameznih področij dela. Združili so pravno in kadrovsko službo ter službo za razvoj proizvodov in raziskovalne enote, ki bo odslej delovala v okvirju sektorju proizvodnje, tehnologije, investicije. Do preoblikovanja je prišlo tudi v dejavnosti energetike in vzdrževanja, ki se je razdelila na dve enoti, in sicer v oddelku za elektro vzdrževanje in energetiko ter oddelku za strojno vzdrževanje. V novi organiziranosti tako ni več splošnega sektorja, v finančno-računovodskem sektorju, kamor je po novem vključena poslovna informatika, pa ni več nivojske organiziranosti.

V Informatorju so še zapisali, da bo tem in prihodnjim organizacijskim spremembam sledila tudi selitev v nove pisarniške prostore v Boračevo.

Majda Horvat

Na zadnji seji pri Sv. Juriju ob Ščavnici

Kdo bo novi ravnatelj?

Štirje ustrezajo razpisnim pogojem

Svetniki občine Sveti Jurij ob Ščavnici so na zadnji seji med drugim razpravljali o imenovanju ravnatelja tamkajšnje osnovne šole. Kot je že znano, je postal po odstopu Ivana Dobaja leta 2003 začasni ravnatelj osnovne šole Sveti Jurij ob Ščavnici Marko Karner, učitelj na tej šoli. Ker se mu naziv vršilca dolžnosti ravnatelja izteka, je šola v začetku aprila objavila javni razpis.

Nanj so se prijavili štirje kandidati in vse štiri vloge so ustrezale razpisnim pogojem. Tako so se svetniki na seji, komu bodo dali svojo podporo, ki je svetu zavoda ob sestavi predloga, kdo je najprimernejši kandidat za ravnatelja, ni treba upoštevati, odločali med Vero Mihalič, diplomirano vzgojiteljico in vodjo vrta na tej šoli, magistro Silvestro Klemenčič, profesorico športne vzgoje, doma iz Kidričevega, Brankom Lahom, prav tako profesorjem športne vzgoje, doma iz Zgornje Kungote, ter Markom Kranerjem, profesorjem razrednega pouka in sedanjim vršilcem dolžnosti ravnatelja.

Svetniki so o podpori odločali še pred člani kolektiva, saj če bi čakali na naslednjo sejo, bi bilo prepozno, ker mora svet zavoda predlog o najprimernejšem kandidatu za ravnatelja ministru za šolstvo poslati najkasneje v dvajsetih dneh od odpiranja vlog. Čeprav lahko dajo svojo podporo vsem kandidatom, ki ustrezajo razpisnim pogojem, so se odločili za Marka Kranerja, sedanjega vršilca dolžnosti ravnatelja. Po njihovem mnenju so se z njegovim delom stvari na šoli umirile in tudi učitelji na šoli naj bi bili zadovoljni. Kraner, ki je hkrati tudi svetnik občinskega sveta in se je glasovanja pri tej točki vzdržal, je po mnenju svetnikov pravi za to delo, saj ve, v kakšni situaciji je bila občina in kaj lahko od občinskega proračuna pričakuje.

Kmalu bo o kandidatih odločal še kolektiv šole, glavno besedo pri imenovanju ravnatelja pa bo imel šolski minister.

Vanja Poljanec

Praznični Jurij

Na letošnjem enajstem prazniku občine Sveti Jurij ob Ščavnici se je župan Anton Slana zahvalil vsem, ki so karkoli naredili za občino na kulturnem in športnem področju, še posebej tistim, »ki delate na naši zemlji in skrbite za to, da ne bi pristala v tujih rokah«.

Sicer pa je kraj ob tej priložnosti, tako kot vsako leto, obiskala Radenska konjenica s Svetim Jurijem na čelu. Po blagoslovu konj, ki ga je opravil domači župnik Štefan Grabar, se je skozi vas zapeljala še malo drugačna konjenica. Obiskovalci prenatrpanega občinskega središča so lahko uživali ob mimohodu starih vozil, ki ga je pripravilo Društvo oldtimerjev Stara Gora.

Sicer pa so praznik počastili še s proslavo v predvorju osnovne šole in nekaterimi drugimi kulturnimi večeri. - Vanja Poljanec, foto: J. Z.

Ustvarjeni za vaš dom

Samo v Merkurju!

39.990 SIT

Mikrovalovna pečica,
GORENJE, MO-230 DCS

MERKUR

gorenje

TEMPIRANO

Mirko Poredoš, predsednik sekcije gostincev pri območni obrtni zbornici Murska Sobota: »Ostaja le pri besedah, obljubah in načrtih o tem, kako izkoristiti okolico Mure, Goričko, neokrnjeno naravo in drugo, vendar so rezultati bolj slabi. Slaba kupna moč pomurskega prebivalstva se kaže tudi v gostinstvu, in če tujih turistov ni, potem je prihodnost gostinca bolj slaba. Turisti prihajajo predvsem v zdravilišča in mislim, da imajo tudi naša zdravilišča goste bolj v okviru zdravilišča in jih premalo popeljejo naokrog. Drugje je bolje, denimo v Podčetrtku, kjer je zelo dobro sodelovanje zdravilišča z okolico in živi dejansko celo območje od toplic. Zdravilišča bi ponudbo okolice lahko bolj vključevala v svojo ponudbo, programe. Tudi dobra gostinska ponudba, denimo ob vinsko turistični cesti Goričko in drugje, bi se bolje razvijala, če ne bi bila tako odvisna od naključnih pohodnikov.«

Dušan Radič - Vaneč: »Ne preveč. Nad sabo smo imeli sosedo iz nekdanjih bratskih republik, ki je vsak večer natančno ob enajstih začel s posteljnimi aktivnostmi. To je trajalo četrte ure in je bilo fenomenalno. Vsak dan ob isti uri, enako

dolgo, kot sex-machine. Raje napiši lepše, da je »kot ura natančno ob triindvajsetih začel z nočnimi igrkami s svojo boljšo polovico.«

Primož Jamšek, koordinator prostovoljstva mladih v Sloveniji: »Slovensko prostovoljstvo med mladimi bi ocenil kot zadovoljivo. Vsekakor moram reči, da obstaja in da ga je kar nekaj, čeprav vrednota prostovoljstva v Sloveniji, ne samo med mladimi, ampak na splošno, ni na nekem nivoju in mogoče ravno zaradi tega šepa tudi pri mladih. Srečujem se s kopico mladih, ki so se odločili in posvetili nekaj časa drugim, nekateri že v osnovni šoli, drugi v srednji šoli ali na fakultetah, nekateri celo ob delu še uspejo najti nekaj časa, da ga lahko posvetijo drugim. Vrednota prostovoljstva med mladimi bi lahko še izboljšali.«

Ivan Tibaut, predsednik vaškega odbora Žižki: »Lahko bi rekli, da smo specifična vas. 25 samostojnih podjetnikov daje večino zaposlitev našim krajanom. Drugi hodijo v službo v Lendavo in M. Soboto. Prava kmetovalca sta le dva.«

Stanko Ivanušič, župan Razkrižja: »Študija glede gradnje kanalizacije je pokazala, da bo ugodnejše, če bomo gradili sistem z lastno čistilno napravo (ne priključitev na ljutomersko). Nikakor ni res, da v Ljubljano ne bi poslali projektov, s katerimi bi konkurirali za državna sredstva. Poslali smo jih namreč šest v skupni vrednosti 1,04 milijarde tolarjev, odgovora pa nismo prejeli nobenega, tako da nam niso niti sporečili, kateri projekt je sprejemljiv.«

Državni ekokviz na prvi soboški osnovni šoli

Raziskovanje okolja Evrope

Pomurski ekološki center je pripravil v sodelovanju z Nacionalno koordinacijo ekošol in prvo murskosoboško osnovno šolo 4. državno tekmovanje osnovnošolskega ekokviza

Ni naključje, da je bil finalni del tega tekmovanja prav dan pred dnevom Zemlje, ki je 22. aprila.

Potem ko so šole že pred časom izpeljale šolska tekmovanja, v katerih je sodelovalo 112 osnovnih ekošol iz vse Slovenije z 2083 tekmovalci, kar je največ do sedaj, so na prvi murskosoboški šoli, ki je ena od številnih slovenskih ekošol, tokrat gostili finaliste. Iz predtekmovanja se je na finalno tekmovanje uvrstilo 114 učenk in učencev iz tretje triade devetletk. Ti so se tokrat najprej pomerili v skupinah v pisnem delu, kjer so reševali testna vprašanja o raziskovanju okolja Evrope, razpisana tematika pa je bila Obale in morja. Popoldne so v športni dvorani priredili še »superfinale«, kot so poimenovali zaključni del tekmovanja, kjer so se

pomerili najboljši štirje učenci dopoldanskega tekmovanja. Tudi bili: Matic Kelvišar, OŠ Brki, Lj. ban Neudauer, OŠ Olge Meglič, Pon. Monika Majeršič, OŠ Tržič, in št. štjan Prelc, OŠ Draga Bajca, V. Na koncu je bil najboljši Ur. bo za nagrado lahko brezpla. angleščino na Melton Collegu stu York v Angliji.

Na OŠ I Murska Sobota so bili ves li, da jim je bila zaupana tega ekokviza, je povedala ravna. ca Anka Suhadolnik, in ob to pripravili tudi kulturni progr. prav tokrat pomurski učenci so šli med štiri najboljše, je pot. se je udeležilo šolskih predk. kar 24 pomurskih osnovnih največ med vsemi regijami.

Besedilo in foto: C. K.

Pomurske ekošole so se spomnile dneva Zemlje

Pomurski ekološki center je ob sodelovanju z Saubermacher & Komunalo in Pomursko koordinacijo ekošol v BTC-ju priredil celodnevno prireditev ob dnevu Zemlje. V jutranjem delu so se predstavile nekatere pomurske ekošole. Na razstavi, ki so jo pripravile, smo lahko videli večinoma izdelke iz odpadnega materiala ter vrsto plakatov in gesel, ki ozaveščajo ljudi o varstvu okolja. S plakati pa so učenci tudi simbolično oblepili steber ob vhodu v trgovinski center. Poleg slikovnega in drugega materiala so učenci in dijaki svoje okoljevarstvene namene predstavili tudi v kulturnem programu. Trenutno deluje v naši regiji 37 ekošol, med katerimi je večina osnovnih, nekaj pa tudi srednjih šol. Ta dan pa so predstavniki Pomurskega ekološkega centra s podpisom ekolistine k sodelovanju pri- vabili tudi nekatere vrtnice. - C. K.

Z zadnje seje mestnih svetnikov

Iskanje partnerja za urejanje soboškega kopališča

Že na nekaterih prejšnjih sejah Mestnega sveta občine Murska Sobota so bile izražene želje po urejanju soboškega kopališča. Kot kaže, so bili svetniki tokrat enotni, da je treba nekaj storiti, in tako naredili prvi korak.

Na zadnjo sejo mestnega sveta se je kot dodatna točka uvrstil sklep o pooblastitvi župana Mestne občine Murska Sobota, da prične postopek za pridobivanje strateškega partnerja za obnovo in nadaljnji razvoj kopališča v Murski Soboti. S tem sklepom, kot se navaja v obrazložitvi, se v nobenem primeru vnaprej ne določa način izvedbe investicije, ampak se daje zelena luč županu in upravi, da začeta z javnim razpisom postopek iskanja strateškega partnerja. Kot je še navedeno v obrazložitvi, naj bi po finančnih podatkih podjetja Komunala kopališče poslovalo z izgubo. Storitve, ki jih ponuja kopališče, niso na ustreznem nivoju in se iz

leta v leto slabšajo. Prav zaradi tega potrebuje kopališče korenito obnovo, pri čemer se omenjajo tudi pokriti bazenski kompleksi. Vse to naj bi zahtevalo velika finančna sredstva, ki pa jih v občinskem proračunu in tudi v proračunu podjetja Komunala za relativno hitro obnovo ni.

Tako menijo, da bi bila najboljša rešitev, če se najde strateški partner, ki bi s svojimi izkušnjami, resursi in lastnim vložkom skupaj z mestno občino in podjetjem Komunala izpeljal potrebno obnovo. S tem naj bi se strinjal tudi dose- danji nadzorni odbor Komunale.

Da je treba obnoviti kopališče, se strinjajo tudi mestni svetniki, ki so soglasno sprejeli omenjeni sklep. Nekateri med njimi celo dodajajo, da bi moralo prav to območje postati družabno središče mesta, zato predlagajo, da naj se razmišlja tudi o dodatnih vsebinah.

C. K.

»Kjer Mure valovi«

... bregove lastne izpodrivajo,« tam sprehajalca kar enkrat zmanjka poti pod nogami.

Mura, katere samovoljo poznamo iz povesti Miška Kreslina, je v Ižakovcih, nekaj sto metrov navzgor od mlina na Otoku ljubezni, odnesla velik del brega oziroma urejeno sprehajalno pot.

Izpodjedanje in odnašanje materiala ob Muri ni nič nenavadnega. Primer je vreden zapisa, ker gre za res veliko gmoto - Mura je odnesla svoj breg v širini več kot 10 metrov in dolžini okoli 200 metrov ter podrli nekaj dreves - in ker je bila reka tokrat na vidnem mestu, v bližini Otoka ljubezni v Ižakovcih. Tisti, ki se sebo v sončnih spomladanskih dneh veliko sprehajajo, se pri likim zanimanjem ogledujejo posledice močnega toka.

»Bujraši« so za silo uredili novo sprehajalno pot, pri kateri so vprašanji pa sta, kaj se bo zgodilo, ko bo to ogromno količino materiala tok zanesel do broda, in zakaj ni bil breg bolj utrjen.

Tekst in foto: Ljiljana Štanič

Ustvarjeni za vaš dom

Samo v Merkurju

71.990 SIT

Zamrzovalna skrinja, GORENJE, FHE 30 B

gorenje

Za več informacij o zanesljivo najnižjih cenah se obrnite na prodajno mrežo v Merkurjevih trgovskih centrih.

Brez težav še zaključni račun razkriške občine Vse naj bi bilo v redu

Jože Staničar je osamljen med svetniki

V proračunsko blagajno občine Razkrižje se je lani vleklo nekaj več kot 163 milijonov, izdatkov pa je bilo 166,3 milijona tolarjev. Razlika so »poravnali« s presežkom iz leta poprej, preko različnih postavk pa so pokrili s prerazporeditvijo. Edini svetnik, ki je imel določene pripombe tako na proračun kot zaključni račun ter v obeh primerih glasoval proti, je bil Jože Staničar.

Člani nadzornega odbora (predseduje mu Slavko Modic) so podrobneje pregledali finančno poslovanje občine v minulem letu, pa so ugotovili, da ni bilo razpraznosti in da je občina pri odločitvah posameznih delovnih zakonov o javnih naročilih, še vedno pa ostaja problem, kako zbrati dovolj sredstev za izvajanje projektov, s katerimi bi zagotovili svoj delež za izvajanje projektov, s katerimi se prijavijo (bi se prijavili) na določene razpise za pridobitev državnih ali sredstev iz Evropske unije.

Člani nadzornega odbora so ugotovili, da je soglašal tudi župan Stanek Ivanušič, ki pa je, da so kljub vsemu uspeli manjkajočo postavko (zanje so namenili 38 odsto sredstev občinskega proračuna) so bile ureditve zdravstvene ambulante in knjižnice, čitalnice ter zgraditev vodovodnega omrežja na območju Gornje (kjer ga še ni bilo) okrog pet milijonov tolarjev, pa so plačali neposredno iz državnega proračuna.

Med nadaljnjimi usmeritvami, ki ne bi posejele razvoj razkriške občine, vsekakor velja omeniti zgraditev kanalizacijskega omrežja, čistilno napravo, zagotovitev gradbenih parcel za stanovanjsko gradnjo (Gibina) in dvih stanovanjskih blokov v središču Razkrižja, ustanovitve poljedelske cone (Vetkica), zgraditev ali ureditev poštne uradnice in nadaljnja vlaganja v razvoj turizma.

Po besedah župana je študija glede gradnje kanalizacije pokazala, da bo ugodnejše, če bodo gradili sistem s lastno čistilno napravo (ne priključitev na ljubomersko). Po njegovem mnenju ni res, da v Ljubljani ne bi poslali projektov, katerimi bi konkurirali za državna sredstva. Poslali so jih tudi šest v skupni vrednosti 1,04 milijarde tolarjev, od tega, tako da jim niso niti spornili, kateri projekt je sprejemljiv.

J. G.

Znane prve prijave tudi na višjih šolah

Malo zanimanja za izredni študij

Prejšnji teden je šolsko ministrstvo po stanju prijav v srednje šole posredovalo še podatke o stanju prvih prijav (rok se je izteklo 8. marca) za vpis v višje strokovno izobraževanje

V šolskem letu 2005/2006 je v terciarnem izobraževanju (višje in visoko šolstvo skupaj) na voljo 34.431 vpisnih mest, od tega v višjem strokovnem izobraževanju 9.747 prostih vpisnih mest, ki jih ponuja 22 javnih višjih strokovnih šol, ena zasebna koncesionarna in 25 zasebnih.

Po prvem prijavnem roku je ostalo še veliko prostih vpisnih mest, predvsem pri izrednem študiju, kjer se je na 7.237 mest prijavilo le 2.885 kandidatov. Veliko več prijav, kot je bilo razpisanih mest, pa je prispelo za redni študij, in sicer kar 3.367

na 2.510 razpisanih mest. Tako bodo morali prav pri rednem študiju že sedaj na šestih šolah omejiti vpis. Gre za programe, kot so: turizem, telekomunikacije, poštni promet, promet, živilstvo, na eni šoli pa tudi v programu poslovni sekretar.

Na oblika izobraževanja, torej višje strokovno izobraževanje, pa se že nekaj časa izvaja tudi v Pomurju, kjer je trenutno še precej prostih mest. Na Ekonomski šoli - Višji strokovni šoli Murska Sobota se je do sedaj v program računovodstva za redni študij prijavilo 35 kandidatov na 45 razpisanih mest ter 36 na 65 mest za

izredni študij. Za program komercialist je oddalo prijave 71 kandidatov za 75 razpisanih mest pri rednem ter 19 za 60 mest pri izrednem študiju. K programu poslovni sekretar, ki se bo izvajal le v obliki izrednega študija, pa se je na 70 razpisanih mest prijavilo le 12 kandidatov. Na Srednji poklicni in tehniški šoli v Murski Soboti, kjer se dislocirano izvaja program informatike Višje strokovne šole Velenje, pa se je za redni študij prijavilo 44 kandidatov na 45 mest ter 22 kandidatov na 30 razpisanih mest v izrednem študiju.

C. K.

Iz Stanovanjskega sklada Republike Slovenije

Javni poziv za nakupe zemljišč in stanovanj

Stanovanjski sklad Republike Slovenije bo v naslednjem triletnem obdobju kupoval gradbene parcele, urbane zemljišča in nepremičnine, ki so primerna za gradnjo stanovanj.

S tem želi vzpodbuditi in povečati obseg stanovanjske ponudbe na Slovenskem. Zato je vse zainteresirane povabil k oddaji ponudb za prodajo: gradbenih parcel, drugih urbanih zemljišč in nepremičnin, primernih za gradnjo različnih vrst stanovanj

v naseljih in območjih, kjer je izražen primanjkljaj stanovanj in je povpraševanje po cenovno dostopnih stanovanjih in zemljiščih večje od ponudbe teh stanovanj, zlasti v nacionalnih in regionalnih središčih in njihovih primestjih ter v določenih pomembnejših lokalnih središčih in razvojnih območjih. Primernejše so tiste lokacije, ki omogočajo primerno gostoto in humano izrabo zemljišč in so dostopne z javnim potniškim prometom, bližnjo komunalno in družbeno in-

več otroki. Ob upoštevanju meril, kot so primanjkljaj stanovanj, primernost lokacije, karakteristike stanovanj in stanovanjskih stavb ter zunanje ureditve, bodo imele prednost ponudbe oziroma projekti, ki bodo omogočali nadaljnjo prodajo v navedenih cenovnih okvirih.

Prednost bodo imeli tudi ponudniki, ki bodo poleg ugodne cene ponudili boljše plačilne pogoje. Primerne ponudbe bodo skladno s pozivom tiste, ki bodo zagotavljale gradnjo ali

Območje	Cena m ² stanovanjske površine v EUR
Ljubljana z ožjimi primestji in obalne občine	od 800 do 1.300
druga nacionalna središča in širše območje Ljubljane	od 700 do 1.050
regionalna središča in središča drugih pomembnih razvojnih območjih	od 600 do 950
druga lokalna in razvojna središča	od 500 do 850

skih sosesk oziroma stanovanjskih stavb, skupin stanovanj in stanovanjskih stavb v različnih fazah gradnje ali že zgrajenih, vendar ne vseljenih.

Sklad bo naslednja tri leta kupoval zemljišča ter druge nepremičnine in stanovanja predvsem

frastrukturo ter oskrbnimi dejavnostmi. Sklad daje prednost projektom za izgradnjo stanovanj racionalnih velikosti, različnih tipologij, primerno kakovostjo in fleksibilno zasnovo, primernih predvsem za prve iskalce stanovanj, mlade družine in družine z

prevzem stanovanj prednostno v različnih obdobjih od leta 2005 do leta 2008.

Druge informacije so na voljo pri Maji Štefula, tel. 01 47 10 500 in e-naslov: maja.stefula@stanovanjskisklad-rs.si

Milan Jerše

Občinski svet Občine Beltinci

Zelena luč za prostorske plane

Na seji občinskega sveta v Beltincih so po hitrem postopku sprejeli odlok o uskladitvi prostorskih ureditvenih pogojev s prostorskimi sestavinami planov. Občina Beltinci je lanskega julija sprejela spremembe in dopolnitve prostorskih sestavin planov. Šlo je predvsem za spremembo namenske rabe iz kmetijskih v stavbna zemljišča. Območjem naselij so bile priključene dodatne parcele, na katerih bo možna gradnja.

Med drugim je predvidena gradnja bioplinarne za proizvodnjo bioplina iz gnojke, koruzne silaže in stranskih živalskih proizvodov ter energetskega centra za toplotno in električno energijo iz bioplina ob farmi Nemščak. S to naložbo bodo izboljšali obstoječe stanje z dodatno razbremenitvijo okolja. Prav tako so navedena dodatna območja predvidenih lokacijskih načrtov na zemljiščih, ki so bila v planskih aktih opredeljena za poslovno-transportno cono ob avtocesti v katastrski občini Lipovci in za čistilno napravo v Melincih in Lipi. Svetniki so po hitrem postopku potrdili tudi dopolnitve kartografskega dela. Ko so sprejemali pogodbo Društva varnega zavetja - Varne hiše Pomurja o sofinanciranju nekaj več kot 469.000 tolarjev, pa so imeli pred očmi zlasti socialni čut za ogrožene ženske, ki so žrtve nasilja v družini. Zelena luč so prižgali tudi za edloka o spremembah in dopolnitvah odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča in o predkupni pravici beltinske občine za nepremičnine. Prav tako so potrjeni trije pravilniki, in sicer o financiranju in sofinanciranju programov in projektov iz občinskega proračuna, o pogojih za delo svetniških skupin in oodeljevanju socialno-varstvenih pomoči v beltinski občini.

Milan Jerše

Konferenca Mestnega odbora SDS Murska Sobota

Priprave na kongres in lokalne volitve

V zadnjem času je kar nekaj slovenskih občinskih odborov SDS sklicalo svoje konference, saj bo čez mesec dni stranka imela kongres. Pred dnevi je to storil tudi Mestni odbor SDS Murska Sobota, katerega člani in gostje so se zbrali v soboškem gradu.

Bistvene točka konference je bila obravnava sprememb in dopolnitev statuta ter programa SDS. Stranka bo imela namreč 14. maja kongres v Portorožu, kjer bodo te spremembe tudi obravnavali. Izvolili pa so tudi delegate mestnega odbora, ki bodo sodelovali na tem kongresu ter potrdili evidentirane kandidate za funkcije v najvišje organe stranke. Znotraj občinskega odbora pa so se odločili, da na novo sprejmejo razvojni in delovni program za obdobje 2004-2008. Kot je povedal predsednik odbora Anton Štihec, je osnovni cilj tega programa, da naslednje leto na lokalnih volitvah postanejo najmočnejša politična stranka v občini. Trenutno je v mestnem svetu stranka s petimi svetniki druga najmočnejša. To želijo doseči tako, da bodo občanom pokazali, da se z ustreznim in transparentnim delom ter upoštevanjem vseh idej in ljudi, da veliko storiti za razvoj občine. Delo odbora v prihodnje naj ne bi slonelo na manjšem številu ljudi, ampak na čim več ljudeh, ki bodo delovali v različnih skupinah in delovnih telesih. Na občinskem nivoju pa želijo vzpostaviti tudi boljše vez med političnim delovanjem in gospodarskimi subjekti, ki so pomembni za razvoj občine.

C. K.

Ljutomer: socialni delavci z novim vodstvom

Društvo socialnih delavcev Prekmurja in Priekije, v katerem je 105 članov (v večini gre za socialne delavce in delavke, zaposlene na centrih za socialno delo Gomja Radgona, Lendava, Ljutomer in Murska Sobota), so na zadnjem občnem zboru v Radomerju pri Ljutomeru izvolili novo vodstvo. Predsedniško funkcijo so za dve leti zaupali Nini Cigut, socialni delavki iz Centra za socialno delo Ljutomer. V okviru društva bodo tudi v naslednjem obdobju namenili veliko pozornosti izobraževanju in izpopolnjevanju članov. Na tokratnem občnem zboru je zbranim predaval pater dr. Karl Gržan (na fotografiji v pogovoru z udeleženci zboru) o vzgoji otrok in odvisnosti. - F. Kl.

Predsednik sekcije gostincev pri območni Obrtni zbornici Murska Sobota Mirko Poredoš V gostinstvu in turizmu premalo sodelovanja

Mirko Poredoš: »V razvoju gostinstva in turizma nas državna zakonodaja pogosto ovira in slabo vzpodbuja.«

Za uresničevanje turističnih projektov mora nekdo odgovarjati

Gostinci ugotavljajo, da je število gostov v gostinskih lokalih v zadnjih petih letih upadlo, kar je zelo slabo za naš turizem. Zelo malo se pije žganih pijač, tudi poraba vina je v močnem upadu, z izjemo domačih, odprtih vin iz okoliških gor. Opaziti je tudi, da prihaja vse več gostov, ki skrbijo za zdravo življenje, zato mnogi vključujejo tudi vegetarijansko hrano. Gostje radi naročajo tudi ribe, tako morske kot tiste iz Mure. Tudi domača, prekmurska hrana je za mnoge goste pravi užitek, nad katerim so navdušeni. Več je v zadnjih letih organiziranih zabav, kakih obletnic, krstov, birm in podobnega. Pomembno je tudi, da je v bližini kaka zanimiva turistična točka, kot denimo ob naši Prekmurski iži v Ižakovcih Otok ljubezni. Vendar je tudi to premalo izkoriščeno. Pred leti smo imeli z Otokom ljubezni velike načrte, vendar smo pri tem nalteli na veliko ovir in metanja polen pod noge, kar je škoda

tako za občino kot okolico in pokrajino. Kar se tiče razvoja turizma, pogosto ostajamo le pri besedah, dejanj pa ni. Namesto da bi združili moči, se med sabo oviramo. Idej je precej, vendar se vedno zatakne kje pri uresničevanju.

Krajinski park Goričko je primer, kaj se zgodi, če se k stvari na pristopi profesionalno. Takega in podobne projekte mora voditi nekdo, ki o njem odloča in je za uresničevanje tudi odgovoren. Če je pod okriljem javnega zavoda, potem je direktor javnega zavoda ta, ki mora imeti vse niti v rokah. Pri nas pa je običajno cel kup vodij in potem se vsi izgovarjajo drug na drugega, ko ne gre vse po načrtih. Če bi bila profesionalen pristop in odgovornost vodilnih, bi bilo drugače. Če pa javni zavod nima niti vodstva, ti to pove vse, in če niso urejene osnovne stvari, kako naj bi potem funkcioniralo vse drugo.

Obiskal sem že mnoge druge vinske ceste, denimo v Avstriji. Tam je vedno nekdo, ki goste sprejme in jih usmerja v gostilno, ki je odprta in ponuja dobro hrano, do kakih turističnih zanimivosti in podobno, turistični vodniki jih peljejo naokrog.

Med mladimi ni zanimanja za poklice v gostinstvu

Mirko Poredoš meni, da je za poslovanje čez teden prednost biti gostinec bolj v mestu kot na vasi, še posebej pri ponudbi okrepčevalnic, barov in prehrabnih obratov. Ob koncu tedna pa so polnejši gostinski lokali zunaj mest, še posebej, če je v bližini kaka zanimiva turistična točka. Odvisno pa je tudi od sezone. Ko se začne lepo vreme, je obisk takoj večji. Še posebej je v porastu kolesarski turizem, vendar pa pri nas spet zaostajamo pri urejanju kolesarskih poti. V načrtih jih je sicer veliko, dobro urejenih pa bolj malo, tudi pri tem so, denimo, Avstrijci in Madžari precej boljši.

Nelojalna konkurenca, o kateri prav tako precej razpravljajo na sejah, so tudi tiste turistične kmetije in vinotoči, ki dejansko funkcionirajo kot gostinski obrati. Vsak bi moral ponujati to, za kar je registriran, gostinec pa jim ob precej večjih datvah pri isti dejavnosti ne more konkurirati. Velik problem postaja tudi nezainteresiranost mladih za izobraževanje v gostinskih poklicih: »Tudi o tem smo že veliko razpravljali na zbornici in tudi predlagali, da bi bilo za izobraževanje gostincev potrebne več praktičnega dela, izobraževanje, kjer bi bil nekakšen vajenski sistem v neki novi obliki. Prihodnji delavec v gostinstvu se mora srečati s praktičnim delom, ne pa s spoznavati tega poklica le teoretično. Gostinec mora biti z dušo in izkušnje dobiš z leti dela. Moraš pa tudi iti malo naokrog, v tujino, pogledat, kako tam delajo, se vključiti v izobraževanje, na seminarje. Razvoj gre naprej, in če ne greš v korak s časom, ni uspeha. Potrebno pa je tudi boljše sodelovanje med ponudniki v gostinstvu in turizmu. Tudi šola za gostinstvo in turizem v Radenci bi se morala bolj predstavljati mladim, jih pritegniti k tem poklicem. Jeseni niso vpisali niti enega razreda natakarjev, vemo pa, da smo Pomurci vedno bili znani kot dobri gostinci tudi zunaj Pomurja.«

J. Ga.

Agonija Koncept Optimuma še traja Stavka in odnos delodajalca izčrpavata stavkajoče

V podporo protestni shod zaposlenih v Pomurju

Na četrtkovi izredni seji ZSSS Pomurja, ki je bila sklicana prvič, je stavkovni odbor družbe Koncept Optimum podal poročilo o poteku stavke, stavkajočim delavcem pa so podporo izrekli vsi navzoči, tudi lendavski župan Anton Balazek, lendavska sindikalistka Zdenka Bobovec in Jože Turkli iz republiškega odbora tekstilne in usnjarske industrije.

Slednji je tudi menil, da bi delavkam ob pomoči humanitarnih organizacij zagotovili materialno pomoč in malico, saj nič ne kaže, da bi se stavka, ki je na dan seje trajala že deveti dan, kmalu končala. Zaradi agonije, v kateri se je znašlo 180 zaposlenih, od tega 60 delavk iz Madžarske, in ker ni videti, da bi se ta kmalu končala, saj se delodajalec ne odziva vabilom na pogajanja, tak odnos in dolgotrajna stavka pa psihično izčrpavata delavce, je Danilo Šipoš, sekretar OO ZSSS za Pomurje, predlagal, da bi v podporo stavkajočim in kot zaostrovanje sindikalnih aktivnosti pripravili opozorilni protestni shod zaposlenih v Pomurju. Kdaj naj bi bil shod, še ni znano.

Koncept Optimum pa ne dolguje le zaposlenim, ampak tudi lokalnim podjetjem. Med večjimi upniki je s 3,5 milijona tolarjev podjetje Elmond Lendava za opravljene električne storitve, dober milijon dolguje Termam Lendava za stroške bivanja italijanskih partnerjev in Druscovicha v hotelu Lipa, v tožbi pa je že tudi dolg v višini skoraj 4 milijone tolarjev brez obresti podjetju Prehrana Lendava, ki je prva dva meseca in pol za poslane kuhalo malice. Druscovich pa ni dolžan Razvojnemu javnemu skladu Lendava, saj mu bo ta najemnino v višini amortizacije po sklepu z zadnje seje nadzornega odbora začel zaračunavati šele s prvim majem, s sklenitvijo najemne pogodbe pa naj bi na najemnika prešlo tudi plačilo vseh stroškov. Električne podjetje še niso odklopili, od četrtka pa so stavkajoči spet stavkali v ogretyh prostorih, kar pomeni, da je nekdo plačal račun za kurilno olje, s katerim segrevajo parni kotel. Podjetje tudi ni ostalo brez vode, telefonirati pa je mogoče le v podjetje, ne pa tudi iz njega.

Po ponedeljkovih informacijah iz podjetja Koncept Optimum so zaposleni v petek prejeli polovico regresa za malico in polovico potnih stroškov, vendar s tem delodajalec še vedno ni izpolnil predlaganega dogovora zaposlenih za prekinitev stavke. Ob polovični februarški neto plači, ki jim jo je v višini 30 do 40 tisoč tolarjev izplačal 18. aprila, bi moral po predlogu zaposlenih na ta dan poravnati še prvi del regresa za letni dopust v višini 60 tisoč tolarjev. Sindikat je direktorju predlagal tudi časovni načrt za poravnavo prihodnjih plač in izplačilo regresa za letni dopust v treh delih. V ponedeljek, tik pred koncem delovnega časa, pa je s poblastilom delodajalca med stavkajoče prišla Andreja Magyar, tehnologinja v podjetju, in jim izročila sklepe, da se s 26. aprilom začneja kolektivni dopust. Glede na to, da so plačani le štirje stavkovni dnevi, je sklep o dopustu, ki pa je plačan, za delavce dobrodošel, vendar so se stavkajoči odločili, da bodo kljub temu še naprej stavkali v podjetju.

M. H.

Posvet o odlagališču jedrskih odpadkov

Dežela zdravja ali radioaktivnih odpadkov?

Andrej Lebar: »Odlagališče ne bi negativno vplivalo na turistični razvoj.«

Pomurje, dežela zdravja ali radioaktivnih odpadkov? Je bil naslov posveta in vprašanje, na katerega so poskušali odgovoriti na posvetu, ki ga je pripravil v Izobraževalnem centru Rakičan programski svet za vlaganje v zdravje in razvoj Mura. Na srečanju so predavali Stanislav Sraka, Branislava Belovič, Andrej Lebar in Stojan Habjanič.

V uvodu je Stanislav Sraka spregovoril o razvojnih priložnostih

Pomurja in poudaril, da se je izoblikovala podoba Pomurja kot dežele zdravja in neokrnjene narave, na kar bi odlagališče nizko- in sredneradioaktivnih odpadkov gotovo vplivalo. Predlagal je, da bi občina Velika Polana odstopila od ideje, še preden bi aktivnosti stekle, saj bomo s tem dobili negativni predznak, ki bo ostal.

Res da gre za precej denarja, ki ga država ponuja že za raziskave, in da se ljudje potem še na referendumu morajo odločiti o tem ter da je precej verjetnosti, da pre-

dlog ne bo sprejet. Vendar pa gre za odločitve, ki vplivajo na celotno skupnost, in ne bi smele biti stvar odločanja ene majhne občine.

Mag. Branislava Belovič spregovorila o vlaganju v zdravje in razvoj ter predstavila dosežke na tem področju. Dolgoročni cilj njihovih aktivnosti je izboljšanje življenjskega sloga ljudi, bolj zdravo življenje, zato poteka tudi vrsta aktivnosti vlaganja v zdravje in razvoj, kar je močno povezano. Zmanjšanje ekonomskega in socialnega zaostanka regije pomeni tudi us-

tvariti pogoje za bolj zdravo življenje, kakovosten razvoj je osnova za boljše in bolj zdravo življenje, pri tem pa je ključno področje razvoj turizma.

Vidike občine Velike Polane, zakaj odlagališče jedrskih odpadkov v njihovi občini, je predstavil župan. Andrej Lebar je dejal, da je škoda, da na posvetu ni več predstavnikov stroke, ki bi znali natančneje pojasniti, kakšno je to odlagališče in kakšen bo njegov potencialni vpliv na okolico. Izjave, da bo odlagališče vplivalo na

zdravje in razvoj turizma, ne smemo dajati kar na pamet, ker gre le za ugibanja brez osnove. Odlagališče radioaktivnih odpadkov je skladno z vsemi razvojnimi projekti v Pomurju in jim ne bo škodilo. Do izjav o škodljivosti lahko pridemo le na podlagi analiz in dokazov, ne pa na podlagi predvidevanj. Če bomo pa ves čas v javnosti in medijih opozarjali na nevarnost, za katero nimamo dejanskega nobenih dokazov, potem se bodo ljudje bali.

Stojan Habjanič je predaval na temo: Kdo bo sprejel radioaktivne odpadke? Pri tem je govoril o konvenciji Evropske unije o obvezni presoji čezmejnih vplivov na okolje.

J. Ga.

Projekt z navdihom

Nekega jutra, ko se zdani –
recital pesmi Vlada Kreslina

Tudi Sobočani smo si prejšnji teden lahko ogledali recital dijakov Ljutomerske gimnazije v režiji Cilke Jakelj, ki so ga prvič uprizorili v Ljutomeru ob slovenskem kulturnem prazniku.

Predstava, ki je pravzaprav ljubiteljsko delo, je skoraj popolna in je poleg režiserkine zamisli in njenega truda zahtevala še celo ekipo sodelavcev, ki jih je našla kar med svojimi kolegi. Sceno je zasnovala Tanja Trajbarič, pri izvedbi so sodelovali še Tadej Juranovič, Suzana Puhar, Karolina Erjavc, Sašo Pergar, Simon Ulen, za gibanje so skrbele Svetlana Krstič, Marija Erjavc in Sandra Pal, glasbenike Daneta Kolariča, Julijo Trstenjak, Moniko Trstenjak in Marijo Zajnkovič je vodil Samo Budna, za ozvočitev je poskrbel Darko Zamuda.

Pesmi Vlada Kreslina pa so, vsako drugače, posamezno ali skupinsko, pripovedovali Sonja Gerič, Jasmina Golc, Miha Horvat, Pavel Kutnjak, Miha Milič, Staša Tkalec, v francoščini in nemščini sta sodelovala Cedric Klein in Astrid Kondrad.

Predstavitve je potekala v dveh delih – prvi je bil panonsko melanholičen, drugi urbano živahen, kakor pač živi pevec med obema svojima svetovoma. Z njim pa smo bili združeni vsi, ki izhajamo iz te pokrajine: tako izvajalci kot poslušalci – v nostalgичnem čaru neke mladosti, ki se vrača znova in znova ...

B. B. L., foto: N. J.

Nagrajenec Prešernovega sklada 2004 v Murski Soboti

Prvi slovenski celovečerni koncert Mateta Bekavca

V prostorih kluba PAC v Murski Soboti je ekskluzivno nastopil svetovno priznani klarinetist Mate Bekavac, nagrajenec Prešernovega sklada leta 2004. Bekavac se je tokrat prvič v Sloveniji predstavil na celovečernem koncertu s solo klarinetom.

Mate Bekavac se je rodil v Ljubljani leta 1977. Klarinet se je začel učiti pri devetih letih. Leta 1995 je diplomiral z odliko na Visoki šoli v Gradcu pri prof. Beli Kovacsu.

Leto pozneje je na Visoki šoli za glasbo Mozarteum v Salzburgu pri prof. Aloisu Brandhoferju pridobil naziv »magister umetnosti«. Star je bil šele devetnajst let! Ob koncu študija je prejel od avstrijskega ministrstva za znanost in umetnost nagrado za posebne umetniške dosežke.

Študij je nadaljeval na slaviti The Juilliard School of Music v New Yorku in sodeloval z znanimi dirigenti in solisti, kot so Kurt Masur, Sir Colin Davis, Sir Char-

Mate Bekavac je trenutno eden najboljših klarinetistov na svetu. Foto: J. Z.

les Mackerras, Itzak Perlman, člani kvarteta Juilliard, člani newyorške filharmonije in orkestra Metropolitanske opere. Izpopolnjeval se je tudi na Conservatoire National Supérieure de Musique et Danse v Parizu, kjer je bil

leta 2000 kot edini med dvestotimi pihalci sprejet v razred Michela Arrignona.

Na sedmih državnih tekmovanjih Slovenije in nekdanje Jugoslavije je prejemal le prve nagrade. Je dobitnik prvih nagrad

na mednarodnih tekmovanjih v Lizboni, Sevilii in Beogradu.

Prejel je tudi nagrado Mozarteum v Salzburgu, posebno nagrado za interpretacijo skladb ne žirije 7. evrovizijskega tekmovanja v Varšavi leta 1994, nagrado glasbenega sklada na Dunaju. Kot avstrijski glasbenik je sodeloval z Gregorom Grafenauer, godalnim kvartetom Tartini, Yurijem Bortnikom ter člani Berlinske filharmonije, Bavarskega radijskega simfoničnega orkestra, slovenskimi orkestri, Bavorskim mladinskim simfoničnim orkestrom, Portugalskim simfoničnim orkestrom, Francoskim simfoničnim orkestrom, komornim orkestrom Liszta, orkestrom Cappellano Politano, Salzburškimi, Moskovskimi in Münchenski solisti, orkestrom furtske opere itd. Igra v Chamber Orchestra rope.

Srečanje glasbenih šol Pomurja

Kitarski orkester pod vodstvom Klavdije Kovič je predstavil dela Mykonos (sirtaki), The Entertainer in Ama Gochoa.

Na osnovni šoli Gornja Radgona je potekalo že 27. srečanje Glasbenih šol Pomurja. V avli šole so nastopili učenci glasbenih šol iz Lendave, Murske Sobotice, Ljutomera in Gornje Radgone.

V kar dobro napolnjeni avli osnovne šole se je najprej predstavil kitarski orkester pod umetniškim vodstvom Klavdije Kovič z deli Oberleitnerja, Joplina in Goudarda. Nato so nastopili učenci glasbenih šol: klarinetist Dominik Car (Mozart: Rondino, mentor: Petar Novak, pri klavirju: Hajnalka Magyar), saksofonist Gregor Zver (Meriot: Prelude et Divertissement, Petar Novak, pri klavirju: Hajnalka Magyar), flavtistka Rebeka Ščernjavič (Adam: Hongroise, Maja Novak, pri klavirju: Hajnalka Magyar), kitarist Miha Kozlar (Tarrega: Lagrima, Relja Turudič), harmonikar Alan Kramar (Bernau: Ciganska suita 1.-3. stavek, Rihard Lebar), pianist Benjamin Vrenko (MacIntosh: Navdušenje, Kozina: Divertimento št. 2, Hajnalka Mag-

yar) in harmonikar Nejc Rajtar (N.N.: Poloneza, Denis Zver) iz Lendave, pianistka Lea Kozar (Kabalevski: Sonatina, Predrag Bjelajac), trobentačica Lucija Vulc (Meyer: Moussaillon-Marche, Tomaž Polak, pri klavirju: Berislav Budak), klarinetistka Tjaša Mlinarič (Mignon: En Foret - Andante, Franek Radolič, pri klavirju: Barbara Markoli), toikalist Bojan Varga (Duplin: La Bascule, Damir Fenrich, pri klavirju: Predrag Bjelajac) in flavtistka Katja Kovič (Proust: Preludij in ples, Melita Vulc, pri klavirju: Barbara Markoli) iz Gornje Radgone, flavtistka Nina Mikl (Pucihar: Flavta sanja, Vlasta Vizjak, pri klavirju: Danijela Sabo), violinist Timotej Jagodič (Corelli: Largo affetuoso, Drago Zupancič, pri klavirju: Danijela Sabo), trio violončelistov v sestavi Golob, Šoster, Korošec (Imre: Trio), pozavnist Miha Miklošič (Illasse: Two Dances - Bouree, Menuetto, Ignac Karba, pri klavirju: Romana Rek Gnezda) in saksofonist Miha Dominko (Chailleux: Andante et Ale-

gro, Bojan Zelenjak, pri klavirju: Danijela Sabo) iz Ljutomera ter kitarist David Kreslin (Domeniconi: Danza del Cuculo, Damjan Stanišič), posebno presenečenje popoldneva je bil pevec Simon Matjašič, ki se je predstavil z Mozartovo Ridente la calma (mentorica: Gabriela Bratina, pri klavirju: Olga Palič), flavtistka Mojca Hazl (Händl: Sonata op. 1, št. 2; Godard: Suita op. 116, Marija Ignjatović, pri klavirju: Olga Palič), violinistka Ekaterina Lepoša (Schmidt: Holiday Waltz op. 41, Đurđica Babin, pri klavirju: Predrag Šanček) in kvartet toikal v sestavi Zorko, Došen, Prasl in Antolin (Kopetzki: Drummers Circus - 3. stavek, Denis Dimitrič) iz Murske Sobotice. Učenci so pokazali zavidljiv nivo glede na mladost, med njimi pa je bil tudi David Kreslin, ki je že dvakrat osvojil prvo nagrado na Morskem festivalu kitare v Murski Soboti.

T. K.

Divji lovec gledališčnikov iz Žižkov

Gledališka skupina Kulturnega društva Frana Saleškega Finžgarja iz Žižkov je uprizorila gledališko predstavo, tragedijo v štiri dejanjih Divji lovec, ki jo je napisal pisatelj in dramatik, po katerem se kulturno društvo imenuje, Fran Saleški Finžgar.

Skupina predvsem mladih gledališčnikov se je smelo lotila predstave, ki jo je režirala vodja dramske skupine in predsednica kulturnega društva Minka Hozjan. Nedvomno gre za precej zahteven projekt, ki ga je ekipa uigranih in dobrovoljnih igralcev in igralk ter vseh drugih, ki so pri tem sodelovali, uspešno postavila na oder. Priprava predstave je zahtevala veliko ur vaj ob iskreni želji precejšnjega števila sodelujočih, da bi se ob tem tudi čim več naučili.

Zgodba govori o mladem paru Janezu in Majdi, ki se imata rada, vendar Majdin oče župan Zavrtnik svojo hčer zaradi pohlepa po premoženju in denarju oblubi Gašperju. Tragičnost zgodbe blaži

V gledališki predstavi Divji lovec gledališčnikov iz Žižkov igra trindvajset igralcev.

nekaj smešnih likov, med katerimi je v ospredju gotovo vaški revež Tonček, ki ga je zaigral Aleš Sobočan. Majdo je zaigrala Tina Horvat, Janeza Aleš Želik, Marušo Irena Žižek, zelo opazna pa sta tudi negativna lika župana Zavrtnika, ki ga je zaigral Iztok Recek, in Gašperja, ki ga je zaigral Tadej Tibaut. Ob njih je bilo še osemnajst drugih igralcev.

Za scenografijo je poskrbel Tibor Frančič, izdelavo kulis Jože Zadavec in Mirko Recek, zvočne efekte Ivan Bohnec in svetlobne efekte Štefan Hozjan.

J. Ga.

Mladi pomurski lutkarji so se tudi letos izkazali s lutkovnimi predstavami.

Medobmočno srečanje lutkovnih skupin

V lendavski gledališki in koncertni dvorani je bilo medobmočno srečanje lutkovnih skupin Pomurja Hokus - pokus, na katerega so se udeležili najboljši pomurski lutkarji. Najboljše predstavljeno je bila lutkovna skupina Luna iz Osnovne šole II Murska Sobota.

Lutkovna skupina Luna se je tako uvrstila na letošnje srečanje lutkovnih skupin Slovenije, ki bo maja v Kranju. Na območnih srečanjih je bila najboljša skupina, ki so se uvrstile na medobmočno srečanje, selektor Gregor Hrovatin. Srečanje je organiziral Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, Območna izpostava Lendava. Štiri predstave so se v akustični lendavski dvorani ogledalo več kot 100 šolarjev prvih treh razredov Dvojezične osnovne šole Lendava I in otroci iz lendavskega vrtca, tako da so predstave lahko tudi opazovali, kako so predstave nastajale, jemali mali gledalci. Najbolje ocenjena druga območna skupina Luna murskosobotske Osnovne šole je uprizorila predstavo Nele Mosti Konec vsega, vse dobro. Vodja skupine in režiserka je Nataša Baut, nastopali pa so Ana Bregar, Živa Anoliz, Lea Kocen, Daniel Danilo Horvat, Larisa Trpljan, Golob, Mihael Pojbič in Blaž Berden.

Na medobmočno srečanje so se uvrstile še Intero skupina KUD Bublja Radenci s predstavo Janez Prijatelj ne pusti v nesreči, ki jo je režiral Janez Trop, lutkovna skupina Osnovne šole dr. Antona Stenjakova Negova, ki je uprizorila rusko pravljico dvajseti izid pestunjo v režiji Helene Šamperl in lutka skupina Lastovičke Osnovne šole I Murska Sobota, kateri so šolarji I. in 2. razreda 9 letke zaigrali predstavo Tatjana Petrovič z naslovom Škratček Prebivalci, ki jo je avtorica Tatjana Petrovič tudi režirala.

J. Ga.

Po naših znanih poteh

Bogojina-Bukovnica-Bukovniško jezero

Skozi pomladno prebujanje bukovniškega gozda

V enem naših prejšnjih poročanj smo se že odpravili do Bukovniškega jezera, vendar skozi Dobrovnik. tokrat pa smo se do tega turističnega biserja podali po drugi poti, od Bogojine in skozi naselje Bukovnico, in sicer tako, da nam je bil izhodišče še en prekmurški turistični biser, Plečnikov cerkev v Bogojini.

Bogojina je gruščato naselje, ki mu daje pečat že od daleč vidna cerkev Gospodovega vnebohoda, ki leži na vzpetini. Kraj leži na prehodu z Ravenskega v Dolinsko pa tudi na obronkih Goriških vrhov. Večji del kraja leži nad cesto, ki poteka mimo Murske Sobotice in Lendave, na nekoliko dvignjenem terenu. Kmetijska zemljišča na temnem terenu so obdelana pa tudi na ležih v okolici je kar nekaj muštrarov z zidanicami, vinogradi in počitniškimi hišami. Kraj je bil v zgodovini znan tudi zaradi obrtnikov, denimo kolesarjev in sodarjih.

Gospodovega vnebohoda pogosto obiskujejo turisti in izletniki in tudi ob našem obisku je bilo tako. Zgajena je bila med letoma 1925 in 1927 in nedvomno potrjuje mojstrovino arhitekta Jožeta Plečnika, katerega dela kraj pravi tudi Bogojina. V cerkvi so močno vidni značilni elementi Plečnikove arhitekture, pri čemer izstopajo valjaste stebre, močni opazni pa so tudi stropi, da se vsak de-
la pa tudi nekateri tradicionalni elementi Prekmurja, kot so desko keramiko so tako okrasili tudi lesen strop in glavni oltar. Pri do-
gledu cerkve pa je Plečnik vanjo vključil tudi prejšnjo, gotsko cerkev iz 14. stoletja.

V Bogojini se lahko odčujemo tudi v nekaj gostinskih lokalih. v

Cerkev Gospodovega vnebohoda potrjuje mojstrovino arhitekta Jožeta Plečnika.

Bukovniško jezero je v toplejših dneh spet množično obiskano.

Bukovnica je naselje v mirnem okolju, obdano z listnatimi gozdovi.

središču kraja pa nas smerokaz usmeri proti naselju Bukovnica. Ko pridemo iz naselja Bogojina, nas kmalu pozdravi napis, da smo v Krajinskem parku Goričko, in sledi kar nekaj kilometrov vožnje skozi mešane gozdove, kjer je tudi vrsta zanimivih makadamskih

stranpoti skozi gozdove. V dolini potoka Bukovnica v vodu v vas Bukovnica najprej zagledamo kapelico, ki je letos stara sto let. Domačini so nam povedali, da je v naselju kar nekaj hiš praznih, nekaj ljudi pa si je v zadnjih letih uredilo v tem prijetnem, mirnem okolju tudi počitniške hišice. Tudi med našim obiskom so se skozi kraj pripeljali turisti, kolesarji, domačini pa so nam povedali, da se vozijo predvsem po asfaltni

cesti Motvarjevci-Bogojina, nekateri pa se odpravijo tudi do Bukovnice, res pa je, da je makadamska cesta do jezera nekoliko slabše urejena.

Iz Bukovnice nas do Bukovniškega jezera usmerjajo smerokazi in po nekaj sto metrih vožnje pridemo do bukovniškega gozda, pred katerim je tudi spomenik na mestu, kjer je v drugi svetovni vojni v spopadu z Madžari leta 1945 padel Joško Talany - Janez. Sledi vožnja skozi gozdove po nekoliko slabši cesti in po kakem kilometru vožnje zagledamo Bukovniško jezero ter večje število turistov in izletnikov ob njem. V informativnem centru, ki je odprt od 9. do 18. ure, so nam povedali, da se je z izboljšanjem vremena tudi precej povečalo število turistov in izletnikov. Naravno okolje je bilo tega dne precej množično obiskano, kar potrjuje tudi večje število avtomobilov in avtobusov na urejenem parkirišču. V informativni pisarni obiskovalci lahko dobijo tudi izdelke ljudske obrti in druge spominke, v bližini pa je lesena hišica z gostinsko ponudbo.

Jože Gabor

Ob dnevu Zemlje v Lendavi

V Lendavi so pripravili osrednjo prireditev ob mednarodnem dnevu Zemlje v petek na ploščadi pred hotelom Elizabeta v organizaciji društva Ajda Prekmurje in Turizma Lendava. Med prireditvijo je pripravilo Društvo za zdravo življenje Mavrica tudi sajenje drevesa pri Ledavi nedaleč od prireditvenega prostora, čez dan pa še v nekaterih drugih krajih po Prekmurju v okviru akcije Sadimo drevesa ob Ledavi. S kulturnim programom, predstavami in ponudbo zdrave prehrane in sadik sadja, zelenjave in zelišč, so na prireditvi sodelovali še Dvojezična osnovna šola 1 in 2 iz Lendave, Vrtec Lendava in Dvojezična srednja šola Lendava. - J. Ga.

Turistične prireditve

Gornja Radgona - V soboto, 30. aprila, bodo pripravili v počastitev praznika dela v Gornji Radgoni tradicionalno kresovanje na grajskem hribu. Ob 20. uri bo slavnostni prižig mogočnega kresa, sledil bo priložnostni kulturni program, ob 24. uri pa bo še ognjemet. V nedeljo, 1. maja, ob 6. uri bo prvomajska budnica, ob 8.30 bo 1. spomladanski pohod v organizaciji Planinskega društva Gornja Radgona, ki se bo začel na tržnici v Gornji Radgoni in bo trajal šest ur. Ob 9.30 bo pri Radgonskem mostu spust golobov pismoš.

Beltinci - Postavljanje mlaja in kresovanje bodo pripravili tudi v krajih občine Beltinci. V soboto, 30. aprila, bo v krajih Gančani, Lipovci, Melinci, Bratonci in Dokležovje, v nedeljo, 1. maja, pa bo kresovanje v Ižakovcih in Lipi.

Lendava - V četrtek, 28. aprila, ob 20. uri bo v Centru interesnih dejavnosti v Lendavi v okviru predavanj Spoznavajmo kulturo drugih narodov predavanje Francija Horvata z naslovom Peru, Bolivija.

Dobrovnik - V nedeljo, 1. maja, ob 8. uri se bo začel ob Bukovniškem jezeru četrti prvomajski pohod po poteh občine Dobrovnik. Pot je dolga 15 kilometrov in ni zahtevna, pelje pa skozi Zitkóvske, Dobrovniške in Strehovske gorice. Ob 12. uri se bodo pohodniki vrnili k Bukovniškemu jezeru, kjer bo družabno srečanje.

J. Ga.

Turistično društvo Sv. Jurij ob Ščavnici

Na rednem letnem občnem zboru so se zbrali člani Turističnega društva Sv. Jurij ob Ščavnici. Društvo, ki šteje 109 članov, si vse od obstoja prizadeva, da bi v kraj privabili turiste in jim pokazali svoje turistične in druge zanimivosti. Njihova največja turistična ponudba je ogled mlina na veter, znamenite poznobaročne cerkve Sv. duha in kmečkega muzeja na Stari Gori. Doslej si je te zanimivosti ogledalo več kot 20.000 turistov. Lani je Staro Goro organizirano obiskalo okrog 2.800 ljudi. Udeležence zboru je pozdravil tudi župan Anton Slana, ki je vesel delavnosti za občino pomembnega društva. Na zboru so izvolili za novega predsednika, doslej je to bil Boris Voršič, znanega podjetnika in umetniškega kovača Janeza Mira iz Grabonša, za podpredsednico pa Ljubico Vamberger. - L. Kr.

Blagoslovitev konjev v Kobilju

V Kobilju so pripravili v nedeljo, ob dnevu sv. Jurija, že četrto leto tradicionalno blagoslovitev konjev. Konjeniki iz raznih krajev Prekmurja, vse od Doline pri Lendavi pa do Murske Sobotice, so se najprej zbrali pri »ciglenicah« v Melam Kobilju, kjer imajo prostore člani Kobiljskega konjeniškega društva, potem pa so se v koloni odpravili do farne cerkve v središču Kobilja, kjer je konje blagoslovil tamkajšnji župnik Alojz Ratnik. Ob tem so šolarji kobiljske osnovne šole pripravili tudi krajši kulturni program. Letos so pripeljali lastniki v Kobilje 32 konjev in enega osla, kar je rekordno število, saj se število iz leta v leto povečuje. - J. Ga.

Razstava in predstavitev ekološko pridelane hrane

V sodelovanju s BTC CITYJA v Murski Soboti so se v petek, ob svetovnem dnevu Zemlje, predstavili društva, organizacije in zavodi, ki se ukvarjajo z ekološko pridelavo hrane in seznanjanjem ljudi s pridelavo zdrave hrane. Prireditve je pripravila pa sta jo Pomurski ekološki center in društvo Mozaik. Obiskovalci so ob informacijah in prospektih, ki so jih dobili na stojnicah, lahko poskusili Ob organizatorjih so na predstavitvi med drugim sodelovali Zavod za zdravstveno varstvo, Naša vas, Srednja kmetijska šola, Srednja ekonomska šola, ki so tudi prostovoljci in ekologi iz Ljubljane in raznih držav Evrope. Sodelovali so tudi izdelovalci ekoloških izdelkov iz odpadnega materiala, dijaki srednje ekonomske šola pa so opravljali anketo, s katero ugotavljajo osveščenost ljudi o ekološki pridelavi hrane. - J. Ga.

Ustvarjeni za vaš dom

Samo v Merkurju!

79.990 SIT

Hladilnik in zamrzovalnik, GORENJE, RF 6273

gorenje

MERKUR

Stomp 330 E zanesljiv
in preizkušen herbicid
za varstvo proti
semenskim plevelom
v koruzi

Stomp 330 E

Uporabimo ga po setvi, pred vznikom koruze v odmerku 5-6 l/ha.

Priporočamo tudi kombinacije

- 4 L Stomp 330 E + 1 L Racer /ha
- 4 L Stomp 330 E + 1,2 L Frontier X 2/ha

 pinus

VALER PETER
11. JAVNA AGENCIJA
Proizvod firme BASF

med drugim poveča
rjavi z letnikom 2003 in
vina v posameznih vinog
drugačna, vendar dobra
stvo je, da mora vino v
trjevati harmoničnost, prv
glavnih sestavin, kot so ki
ostanek nepovretega sla
(ali da ali ne) in alkohola
nja. Kletarji, ki zna to v
predvsem tistemu, ki zna
ti harmonična vina, se re
kletarski mojster. Takih k
skih mojstrov je v pre
vinorodnem okolju zelo v
Besedilo in foto

Le zakaj ti je bilo tega treba?

Tako bi lahko vprašali 21-letnega Radgončana, ki je prejel petek zvečer tolkel in razbijal po inventarju ene od tamkajšnjih gostiln.

Pri prijavi so prišli varuhi reda in ga poslušali, kaj počne. Obljubil je, da se bo pomiril, kljub temu pa so zoper njega spisali obdolžilo in predlog in kazensko ovadbo. A vročokrvnež ni držal obljube, saj je le nekaj ur zatem ponovno lomil gostilniško opremo. Tokrat v drugem lokalu. In tokrat se ob prihodu varuhov ni miru ni želel umiriti, zato so ti uporabili prisilna sredstva in ga odpeljali na pridržanje v najudobnejše policijske prostore. Pa ga ni bilo do konca umirjen, še več, ker je bil najbrž jezen, da ne bo spal doma, je s petimi poškodovali steklo na oknu v prostoru za pridržanje.

Predsedica: Čaka ga še ena kazenska ovadba. Varnost: Ne vemo, kaj je mladeča, ki ga razbijala, morda je možno domnevamo, da si je za nekaj časa bolj znanega, vendar pred kratkim prav tako razbijala razpoloženi v lokalu ... Varnost: Vesel, ker mu taki policijski zapisniki strani.

A. B.

Konec prometnih nalepk

Registracija bo cenejša

Od prejšnje srede nalepka, ki ste jo imeli na vetrobranskem steklu in je izkazovala tehnično brezhibnost vozila, ni več potrebna. Sedaj se bo registracija vozil kontrolirala s prometnimi dovoljenji.

Nalepka je dokazovala še plačano povračilo za uporabo cest in sklenjeno avtomobilsko zavarovanje. Vse to bo po novem vpisano v prometno dovoljenje. Nalepka bo še veljala do poteka veljavnosti.

Registracija novega vozila bo zaradi spremembe cenejša, saj se bo pocenila za 2.939 tolarjev. Namesto 10.931 tolarjev bo stala 7.992. Za podaljšanje registracije bo treba odšteti 1.360 tolarjev. Tako boste prihranili 1.579 tolarjev.

Poleg tega novela cestnega zakona prinaša drugačne registrske tablice, na katerih ne bo nobenih nalepk, kot so predvidevali, ampak oznaka države, številke, črke in grb Slovenije.

A. B.

Občina Beltinci

Varnostne razmere so stabilne

Varnostna ocena v občini Beltinci za leto 2004 je dokaj ugodna. Tako ugotavljajo na Policijski postaji Murska Sobota. Komandir Jožef Prša pravi, da v obdobju 2000–2004 ne bi bilo kakih večjih odstopanj na področju kriminalitete. K temu je nedvomno prispeval tudi lanskega maja ustanovljen varnostni svet.

Na leto imel tudi letos precej dela, kar velja predvsem za varnost cestnega prometa. V letu 2004 je v prometnih nesrečah ena oseba umrla, štiri so bili hudo, 54 pa je bilo lažje poškodovanih. Najpogostejši vzrok je še vedno prevelika hitrost voznikov. Krajani pa so nevarnosti s prometnimi razmerami na glavni cesti skozi Beltince in druga naselja, kjer v eni uri naštejejo 130 do 140 velikih tovornikov. Že nekaj časa opozarjajo na odcep pri Lipovcih, kjer se je doslej zgodilo več prometnih nesreč, tudi z najhujšimi posledicami.

M. J.

Grozil s samomorom

Pogajalec ga je prepričal

V zadnjem času je bilo kar nekaj kriznih situacij, ki so jih nato morali rešiti policijski pogajalci. Eno so minuli torek v Mariboru.

48-letni moški je malo po dvanajsti uri najprej poklical na mariborsko policijo in dejal, da bo naredil samomor. Hkrati je zagrozil z eksplozivno plinsko jeklenko. Mariborski policisti so o grožnji obvestili moške kolege. Ko so ti prišli na mesto dogodka, so ugotovili, da je moški zaklenjen v hišo. Zato so na pomoč poklicali pogajalca iz obeh policijskih uprav. Le-ta sta poklicala moškega, ki pa ni želel odkleniti vrta in je zahteval, da k njemu pride njegova osebnostna zdravica. Potem mu pogajalec ni spustil v hišo, četudi je prišla zdravica. Po eni strani je pogajalec vseeno prepričal, da je odklenil stanovanje. Med vstopom policistov in kriminalistov v hišo je postal agresiven, zato so ga vklenili. Nato je bil prepeljan v psihiatrično bolnišnico. V hiši niso našli plinske jeklenke.

A. B.

György Tomka : Tibor Vöröš

Brez pregona

Državno tožilstvo v M. Soboti je zavrglo kazensko ovadbo, ki jo je zoper Tiborja Vöröša podal György Tomka zaradi žaljive obdolžitve, ker naj bi njega in Pomursko madžarsko samoupravno skupnost žaljivo obdolžil s pismom, ki ga je naslovil na slovensko vlado in njenega predsednika.

György se je skliceval na 171. člen kazenskega zakonika, tožilstvo pa se ni odločilo za pregon, ker so dejanja od 169. in do 173. člena zakona lahko storjena le proti državnim organom ali osebam, ki opravljajo tako službo. Madžarska skupnost pa ni državni organ, je menilo tožilstvo. Obstoja še možnost zasebne tožbe.

A. B.

Kako varno je življenje na Hodošu

Premoženjska kriminaliteta narašča

Občina Hodoš je zaradi svoje lege ob sosednji Madžarski specifična občina. Z Madžarsko jo povezujeta dva mejna prehoda, in sicer cestni in železniški. Gornjepetrovski policijski oddelk, ki pokriva območje občine, pa se je v zadnjem času srečal z naraščajočo kriminaliteto.

Mejni prehod Hodoš je v zadnjih treh letih prestopilo nekaj več kot 913 tisoč potnikov in 274.246 vozil. V istem obdobju je železniški mejni prehod prestopilo približno 112 tisoč ljudi, našteji pa so 3.283 vlakov. Slovenska policija je z Madžari še dosegla dogovor, da je mejo možno prestopati z vso kmetijsko mehanizacijo.

Podatki policije kažejo, da v občini narašča število kaznivih dejanj premoženjske kriminalitete. Zaradi tega bodo poskušali s preventivnimi akcijami doseči zmanjšanje kriminalitete in povečati raziskanost.

V prometu je bilo storjenih 84 prekrškov. Policisti so podali 12 predlogov sodniku za prekrške in izrekli 66 denarnih kazni. Obravnavali so še 11 ilegalnih prehodov meje in samomora.

Po oceni policije varnostna problematika v občini ni skrb zbujajoča, treba pa si je prizadevati, da bi varnost v okolju še povečali.

A. B.

Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota Šolsko naselje 12, 9 000 Murska Sobota

Srednješolski programi za izobraževanje odraslih v šolskem letu 2005/2006

Program	Poklic	Trajanje izobraževanja	Število dijakov
elektrotehnik (BTI)	elektrotehnik	2 leti	15
gradbeni tehnik (PTI)	gradbeni tehnik	2 leti	15
konfekcijski modelar (PTI)	konfekcijski modelar	2 leti	15
strojni tehnik (PTI)	strojni tehnik	2 leti	15

Učni načrti in organizacija pouka so prilagojeni izobraževanju odraslih. Vsem udeležencem izobraževanja bodo priznani vsi doslej opravljeni izpiti po doslej veljavnih izobraževalnih programih. Pred začetkom izobraževanja bodo udeleženci izobraževanja podrobno seznanjeni s predmetnikom, z zahtevnostjo učne snovi, urnikom in drugimi pogoji izobraževanja.

Orientacijska cena za šolsko leto za posameznega udeleženca je 250.000 SIT. Možnost obročnega plačevanja.

Prijava za vpis (DZS 1.20) je treba poslati na šolo do petka, 1. 7. 2005.

Tečaj varjenja 280 ur 15 udeležencev

- Varstvo pri delu
- Ročna obdelava
- Plamensko varjenje
- Varjenje z netalno elektrodo – TIG varjenje
- Varjenje s tališno elektrodo – Mag varjenje
- Ročno obločno varjenje
- Izvedba atesta za en postopek varjenja

Cena: 300.000 SIT

Vsa podrobna pojasnila je možno dobiti po telefonu 534 89 13 od 7. do 14. ure.

POMURSKO DRUŠTVO ZA BOJ PROTI RAKU MURSKA SOBOTA, ARH. NOVAKA 2B

zbira prostovoljne prispevke občanov in organizacij na račun pri Ljubljanski banki: 02340-0019232476

ZA DAROVANA SREDSTVA SE ZAHVALJUJEMO!

Vse informacije lahko dobite po tel.: 031 512 911

Zgodilo se je ...

Med 19. in 26. aprilom se je zgodilo na pomurskih cestah 20 prometnih nesreč, v katerih so se 4 osebe lažje telesno poškodovale, pri drugih nesrečah pa je nastala le materialna škoda. Policisti Policijske uprave Murska Sobota so 24-krat posredovali zaradi kršitev javnega reda in miru, od tega 13-krat na javnih krajih in 11-krat v zasebnih prostorih. Kaznivih dejanj je bilo 22, med njimi 17 tatvin, 4 poškodovanja tuje stvari in goljufija. Na mejnih prehodih so zavrtili 30 tujcev, ki niso izpolnjevali pogojev za vstop v Republiko Slovenijo.

Ženska in specialno vozilo

Malo po sedmi uri v sredo jutraj je voznica avta v Križevcih pri Ljutomeru izsilila prednost pred specialnim vozilom, ki je prevajalo nevarno blago. V nesreči se nobena od udeležencev ni poškodovala, nastala je le materialna škoda. Prav tako ni prišlo do izteka nevarnih snovi.

S trdim ga je

Možje postave so v svoja poročila zabeležili tudi dogodek iz petka, ko je v M. Soboti, zaenkrat še neznanec, z trdim predmetom udaril po pokrovu in vetrobranskem steklu parkiranega avtomobila. Zapisali so, da je škode za 70 tisočakov. Za kakšen predmet je šlo, pa niso napisali. Morda je v igri, saj veste, kaj ...

Pet litrov »rdečke«, kavbojke in kapa

Če bi v vseh treh kaznivih dejanjih, s katerimi so se ubadali policijski preiskovalci, ko so v Trnju iz kleti ukradli 5 litrov rdečega vina, v Soboti z vrvi za sušenje perila hlače iz džinsa, in v trgovini športno kapo, šlo za eno in isto osebo, potem le-ta sedaj hodi naokoli pijana, oblečena v kavbojke, na glavi pa ima kapo. Če jo opazite, to nemudoma sporočite najbližji postaji policije.

Trije z dvema mopedoma in tremi škroplnicami

V nedeljo so možje v modrem v Gančanih prijeli tri osebe, ki so ukradle dve kolesi in tri motorne nahrbtnike škroplnice. Če so se slednji prevžali po cesti, potem so jim res najbrž hitro padli v oči ...

Razočarali so

Ponavadi, ko nastopi polna luna, tokrat je bila v nedeljo, je več korenjakov, ki kalijo javni red in mir. Vendar tokrat ni bilo tako. Policija je imela prejšnji teden »le« štiriindvajset intervencij. Vsi, ki so bili pri tem početju zaloteni, so se pomirili, razen dveh, ki ju je umirila prespana noč na policiji. Vse še čaka obrazložitev razgrajanja pri sodnikih za prekrške.

Pazite na svoj denar

Nepriodipravi so izmaknili 115 tisoč sit iz plašča, ki ga je lastnik odložil v čakalnici v G. Petrovcih, v Beltincih je ženska moškemu v lokalu odujila 20 tisočakov, neznan storilec je ženski v Soboti na predrzen način, tako policisti, iz torbice vzel denarnico s 30.000 tolarji, in iz odklenjenega(!) tovornjaka v Radgoni so odnesli denarnico z dokumenti in približno 150 tisoč tolarjev. Nasvet: Pazite na svoj denar.

A. B.

Lani 11-krat posredovali

Tokrat brez posebnosti

Na soboški policijski upravi deluje t. i. posebna enota policije, ki jo sestavlja 91 policistov.

Lani so bili 11-krat angažirani v policijskih nalogah. Osemkrat so varovali nogometne tekme, največkrat v Fazaneriji, poslani so bili še na tekmi v Maribor in Ljubljano. Varovali so tudi prvomajske prireditve ob vstopu Slovenije v EU, v pomoč so bili kriminalistom, ko so ti avgusta opravljali hišne preiskave, in bili na Pušči, kjer je maja prišlo do streljanja. Policija med zadnjo nogometno tekmo z Mariborom ni zabeležila nobenih večjih kršitev javnega reda in miru. Zaradi prižiganja svetlečih bakel so izrekli 12 glob, šest pa, ker so osebe kršile Zakon o osebni izkaznici. Zoper eno osebo so uporabili prisilna sredstva, zoper drugo pa spisali obdolžilni predlog sodniku.

A. B.

Ustvarjeni za vaš dom

Samo v Merkurju!

79.990 SIT

Televizor, GORENJE, TVF 29 V15

Posebna ponudba velja od 15. 4. do 15. 5. 2005 oz. do prodaje zaloga. Za več informacij o zanesljivo najnižjih cenah se obrnite na prodajno osebje v Merkurjevih trgovskih centrih.

gorenje

MERKUR

Barometer

Zlatko V. Hohnjec, direktor družbe Radenska, radensko počasi zliva v okrilje slovenskega holdinga proizvajalca pijač Pivovarno Laško.

Borut Meh, direktor Mure, končno priznava, da je Mura v lanskem letu izgubila na srbskem tržišču najmanj 600 milijonov tolarjev. Ob koncu lanskega leta je to le delno priznal.

Kristjan Ravnič iz Pomgrada se pripravlja na prevzem direktorskega mesta v Beogradu. Družbo, ki se pripravlja na veliko naložbo v Srbiji, je ustanovilo hčerinsko podjetje Interlinga na Madžarskem.

Aleksander Abraham, šalovski župan in predsednik zadruge, je čakal na račun prostovoljne zdravstvene zavarovalnice Vzajemna, namesto da bi zbrane premije kmetov za prostovoljno zavarovanje nakazal Vzajemni takoj, ko jih je zbral.

Cilka Jakelj je režiserka recitala Kreslinovih pesmi, s katerim dijaki ljubomerske gimnazije uspešno nastopajo po Sloveniji. Škoda je le, da jih niso sprejeli v parlamentu ob materinskem dnevu.

Slovenski trio harmonik SLO-A3 zmagal v Pulju, uspeh dopolnili učenci GŠ M. Sobota

Navdušili občinstvo

Mesto Pulj na Hrvaškem je bilo od 21. do 24. aprila najbolj harmonikarsko mesto na svetu

Tam je bilo namreč 31. mednarodno srečanje harmonikarjev, ki je v mesto privabilo več kot 700 harmonikarjev iz 15 evropskih držav. Med njimi so bili tudi učenci Glasbene šole Murska Sobota in njihovi mentorji. Na srečanju, ki je bilo tudi tekmovalnega značaja, so harmonikarji nastopili v kategorijah solistov, komornih zasedb in harmonikarskih orkestrrov.

Velik uspeh so dosegli člani slovenskega tria harmonik SLO-A3, ki ga sestavljajo Borut Mori iz Dravograda ter učitelja Glasbene šole M. Sobota Dejan Prasi in Matej Zavec. Trio je navdušil tako občinstvo kot tudi strokovno žirijo in med 20 komornimi zasedbami iz več držav z 99,38 točke prepričljivo zasedel 1. mesto in osvojil pokal mesta Pulja. Z zmago so si tudi zagotovili nastop na zaključnem koncertu srečanja, kjer so še enkrat navdušili občinstvo ter glasbene pedagoge in ustvarjalce.

Uspeh tria so dopolnili tudi učenci GŠ Murska Sobota. V starostni kategoriji D je Matjaž Balazic iz Beltincev kot najmlajši tekmovalec zasedel s 86,48 toč-

Slovenski trio harmonik SLO-A3 z osvojenim pokalom mesta Pulja 2005: Matej Zavec, Borut Mori in Dejan Prasi

ke zelo dobro 3. mesto in osvojil II. (srebrno) nagrado. V kategoriji B je Alen Pivar iz Lipočev zasedel s 84,64 točke 5. mesto in osvojil II. (srebrno) nagrado, enako tudi Vid Ščavničar iz Beltincev, ki je zbral v kategoriji C 83,32 točke in zasedel 6. mesto. Njegov učitelj je Matej Zavec. Tudi Dominik Kranjc iz Murske Sobote, katerega učitelj je Ištvan Varga, je osvojil v kategoriji C II. (srebrno) nagrado in

zasedel s 83,28 točke 7. mesto. V isti kategoriji je nastopil tudi Marko Kardinar iz Dobrovnika. Ob teh rezultatih je treba omeniti, da so dosegli izmed vseh slovenskih glasbenih šol, ki so sodelovale v Pulju, teh pa ni bilo malo, učenci GŠ Murska Sobota najboljše rezultate in so zaostali le za tekmovalci iz harmonikarsko zelo razviti državi, kot so Srbija in Črna gora, Hrvaška, Portugalska ...

Jože Pivar

Opravičilo

V prejšnjem barometru je prišlo do napake. Namesto portreta direktorja KZ G. Radgona Janke Rihtariča smo pomotoma objavili portret dr. Ivana Rihtariča. Prizadetim se opravičujemo in objavljamo pravi portret.

Gornja Radgona

Na območju občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici, ki merijo skupaj 20.987 ha, je 6.100 ha gozdnih površin. Za tukajšnje gozdove strokovno skrbi enota Zavoda za gozdove Republike Slovenije s sedežem v Gornji Radgoni. Ta namenja že vrsto let tudi posebno pozornost pogozdovanju. Pred dnevi so ponudili zasebnim lastnikom gozdov 17.000 najrazličnejših gozdnih sadik in nekaj več kot 8.000 za gozdove v lasti države, katerih skupna vrednost je okrog 17 milijonov sit. F. Kl.

VESTNIK lahko kupite tudi na večini pošt v Pomurju.

Podjetje za informiranje, d. d., Ul. n. Novaka 13, Murska Sobota

Prijavnica

1. Naj... domačija

Prijavljam družino:

Naslov:

Po domače:

2. Vredno posnemanja

(Lahko prijavite domačije, ki izstopajo v posamezni kategoriji, glej pod točko 2)

Domačija izstopa po:

3. Klet

Posebnosti:

Izpolnite prijavnico in jo pošljite najkasneje do srede, 4. maja 2005, na naš naslov: Vestnik, Ulica arhitekta Novaka 13, Murska Sobota, ali na elektronski naslov vanja.poljanec@p-inf.si.

TONDACH

ljubljanska banka
Nova ljubljanska banka d. d., Unibanka
Podružnica Pomurje

Vendel z ženo Marijo na kraju dogodka v Čepincih, kjer je 30. marca 1945 padla bomba.

Tudi v Čepincih so padle žrtve

Eden ostal po čudežu živ

»Tu skupno od bombe ubitih so žrtvovali svojo mladost: mladenčevina Barber Evgen, Koloman Vendel, Ropoš Jožef 30. 3. 1945 – tako piše na spominskem obeležju, ki stoji v Čepincih. Tudi godka se še danes živo spominja 79-letni domačin Vendel, ki je bil prav tako na kraju dogodka, a je ostal po čudežu živ. Te dni smo se skupaj z njim in njegovo ženo Marijo pomenili kraj dogodka, čeprav ga tja nikakor ne mika, kajti to je zanj kraj, ki ga spominja na tragično smrt starejšega brata Evgena, najboljših prijateljev Jožefa in Vendla.

»Usodnega dne smo se tu skrivali, da ne bi prišli v roke džarski in nemški vojski, ki se je v bližini pripravljala na (fronto) pred prihajajočo Rdečo armado. Naenkrat je padel nani bombnik in tisti trenutek je med nami tudi počilo, kar je bil raj ogleš. Ko sem se ozavestil, sem ugotovil, da je brat mrtel, preostali pa smo bili hudo ranjeni. Kmalu so prišli drugi ljudje in nam pomagali. Žal sta prijatelja naslednji dan umrla, mene pa so s konjsko kočijo odpeljali na zdravljenje v Adrijance, kjer je takrat delal nam najbližji zdravnik. Čepenci so bil res hudo ranjeni, sem se zližal.

Najbrž je k temu vsaj delno pripomogla tudi Marija, ki je bila mož in žena, ampak sta se le malo bolje poznala, ki je prav tako prišla čez čas na kraj dogodka in brž pohitela po ledu v Peto vce, da so mu z njim hladili opeklino. Za življenje v dvorcu pa sta sicer odločila leta 1950, ko se je Vendel vrnil s 3-letnega služenja mornarice v nekdanji Jugoslovanski ljudski armadi.

Tako za spominsko znamenje, ki stoji na kraju dogodka v Čepincih kot za grobove padlih in pokopanih na pokopališču v Vencih morajo skrbeti svojci sami. Za grobove morajo celo plačati najemnino, čeprav mislijo, da bi morali biti tega oproščeni. Vendar bo to urejeno z novim zakonom o vojnih žrtvah in žrtvah pomorja.

Besedilo in foto: Jože Graš

Tisti, ki izstopajo

Vestnikova akcija Naj... domačija že peto leto po vrsti išče tiste, ki izstopajo, a se hkrati zlivajo z okoljem, v katerem živimo. Odziv tistih, ki dihate z okoljem, nam vsako leto da zagona za nove izzive in tako akcija, ki se je začela z Naj... kmetijo, letos praznuje svoj mali jubilej, in sicer petnajsto obletnico. Ravno zaradi tega bo prav nekaj posebnega.

Komisija za naj... domačijo, sestavljena iz strokovnjakov s področja kmetijstva, urejanja okolice, arhitekture, etnologije, živilske tehnologije in zdravega življenja, bo tudi to leto budno spremljala spremembe na podeželju. Zagotovo boste med tistimi, ki ustrezajo kriterijem, ki jih spremlja naša komisija, tudi vi našli koga, ki jim ustreza ali jih celo prekaša. In ravno za to vas vabimo, da izpolnite priloženo prijavnico in tako akcijo pomagata oblikovati tudi sami. Prijavite tisto domačijo, na katero ste v vašem kraju ponosni, povejte nam za njene posebnosti in tako delček utripa vašega kraja delite tudi z drugimi ljudmi. Kdo ve, mogoče se boste na našem seznamu znašli tudi vi ...

1. Prva kategorija: Naj... domačija

Najvišji naslov lahko pripade prijavljeni domačiji ne glede na to, ali je z desnega ali levega brega reke Mure, skrita v gozdu ali se bohota na mogočni jasi. Pod to kategorijo lahko prijavite družino dobrih in prijaznih ljudi, ki skrbijo za urejeno okolje, sodelujejo v številnih vaških aktivnostih, skrbijo za zdravo prehrano in življenje, so aktivni in nekaj prav posebnega. Člani strokovne komisije so prepričani, da v vsaki vasi obstaja domačija, ki jo želite izpostaviti.

2. Druga kategorija: Vredno posnemanja

V okviru druge kategorije člani komisije podeljujejo strokovne nagrade s svojega področja. Iskali jih bomo med prijavnici, prejetimi za naj... domačijo, lahko pa prijavite tudi koga, ki izjemno izstopa v eni ali več naštetih kategorijah:

- **kmetijstvo**: poudarek na okolju prijaznem kmetovanju in ekonomični pridelavi, ki je primerljiva z evropskimi standardi;

- **arhitektura**: kakor tudi obnavljeno in vzdrževano staro ali novo arhitekturo, ki vključuje se vključuje v okolje in pri tem uporabi alternativnih virov energije kot so zbiranje deževnice, sonni kolektorji ...

- **urejenost okolice**: ugotovimo, ali v svojem bivalnem vrtu tudi posejete, kakšno je vaša strost v zelenjavnem in sadnem vrtu ter kako pridelate na posejanih jedilniku vse leto;

- **življenjski slog**: kako na podeželju skrbite za zdravo prehrano in prehrano, zanimati pa bodo tudi recepti s kmetijskih pridelavcev;

- **ohranjanje tradicije**: poudarek bo na ohranjanju tradicije in poizkusnih načinov življenja.

3. Tretja kategorija: Klet

Mistična, skrivnostna, polna brot in različnih stvari ter kmetov sestavni del vsake hiše. V kleti marsikaj najde in marsikaj sliši. Naj bo temna ali svetla, modna ali ne, zagotovo se je v njej kaj gajala ob stiskanju vina ali pri vlijanju krompirja. Kakšna z zgodba.

Priročnik za vse, ki se ukvar- jajo z romsko problematiko

Nina Cigut z Ijutomerskega Centra za socialno delo je postala predsednica društva socialnih delavcev Pomurja.

Ustvarjeni za vaš dom

Samo v Merkurju!

24.999 SIT

**Sesalnik,
GORENJE, VCK 2000 EA**

Posebna ponudba velja od 15. 4. do 15. 5. 2005 oz. do prodaje zalog.
Za več informacij o zanesljivo najnižjih cenah se obrnite
na prodajno osebje v Merkurjevih trgovskih centrih.

Denis Zelko najboljši v Podgradu

V organizaciji RD Radgona - Temeljna enota Gornja Radgona so pripravili prvo letošnje tekmovanje ribičev v ribniku v Podgradu. Med 42 tekmovalci iz severovzhodne Slovenije je bil najuspešnejši Denis Zelko, ki je ujel kar 20,5 kilograma rib, vsi tekmovalci pa so ujeli skupno 177.500 gramov rib, ki so jih po tehtanju spet spustili v vodo.

O. B.

Na kratko

Murska Sobota - Izola

Literarna sekcija pri Društvu upokojencev Murska Sobota je pripravila uspešen literarni večer v hotelu Delfin v Izoli. V program se je vključila tudi sorodna skupina literatov Slovenske Istre. K uspešnemu dogodku je veliko pripomogel Jože Vild, član literarne sekcije in ugleden funkcionar pri Zvezi društev upokojencev Slovenije. Posebej kaže omeniti še našega rojaka (Goričanca) Janka Kleibencetla, ki že dolga leta živi na Primorskem in je bil nepogrešljiva vez. Kavarna je bila nabito polna, dogajanje pa je bilo izredno lepo sprejeto. Večer je bil popostren še z glasbenimi vložki. Iz neke skupine Prekmurcev je bilo slišati: »Dobri so bili, vsa čast. Sinoči sem bil ponosen, da sem Prekmurec.« F. Ž.

Gornja Radgona

Letni občini zbor so imeli tudi člani radgonske ribiške temeljne enote. Ob tem so se posebej spomnili Jožeta Tisla in Milana Farkaša, ki sta umrla, ko sta bila na vrhuncu svojih moči. Sicer pa so z zadovoljstvom omenili podatek, da so v letu 2004 v svoje ribolovne vode vložili 2.628 kilogramov rib ter da imajo veliko pionirjev in mladincev, saj v mnogih drugih društvih še zdaleč ni tako. Čeprav nimajo več uradnih delovnih akcij, pa to ne pomeni, da okrog svojih ribnikov, ribiških domov, na obrežju reke Mure in sploh tam, kjer se zadržujejo in družijo, ne opravijo veliko prostovoljnih ur. Tako je bilo po besedah gospodarja enote Franca Belna opravljenih kar 2.822 delovnih ur. V svojem daljšem poročilu je predsednik TE Gornja Radgona Vlado Drvarič še posebej poudaril nekatere akcije in dejavnosti, ki so bile uspešne. Brez dlake na jeziku pa je omenjal tudi pomanjkljivosti, ki se jim žal ne morejo izogniti niti ribiči, šlo pa naj bi predvsem za natolcevanja posameznikov. Kljub vsemu je prevladovalo zadovoljstvo, ker enota dosega svoj glavni namen – varovanje narave in še posebej ohranjanje vodnega življenja ter obvodne flore in faune. O. B.

Žižki, vas z dušo in petindvajsetimi obrtniki

Dejavni kulturniki

Iz zaselka Markushaza, ki ga najdemo pri popisu kmetij turniške prapušnije iz leta 1381, se je razvila vas Žižki. Ime izhaja iz 17. stoletja. Kronika še navaja, da je živel okoli leta 1669 v tem kraju osem družinskih poglavarjev z imenom Sisek (Žižek). Tako naj bi vas Žižki dobila svoje ime.

Danes živi v 180 gospodinjstvih približno 640 ljudi. Žiški spadajo v krajevno skupnost Črenšovci in v istoimensko občino. »Lahko bi rekli, da smo specifična vas. 25 samostojnih podjetnikov daje večino zaposlitev našim krajanom. Drugi hodijo v službo v Lendavo in M. Soboto. Prava kmetovalca sta le dva,« pravi predsednik vaškega odbora Ivan Tibaut. Največja naložba v vasi je bila izgradnja čistilne naprave in kanalizacije. Naložba je bila »težka« 700 milijonov tolarjev. Tretjino denarja so prispevala gospodinjstva, sedaj jih je na kanalizacijo priključenih dve tretjini, preostali denar pa sta primaknili občina in država.

Kanalizacija pa ni bila edino, kar so storili v zadnjih letih. Tako so med drugim zgradili ploč-

Ivan Tibaut: »Žižki so vas z dušo, ki ljudi poskuša držati skupaj. Zato moram pohvaliti krajanе.«

Vaška kapela sv. Florjana. Leta 2003
jo obnovili s prispevki vaščanov.

nik od crenšovske šole do Koza-rovega ovinka (letos ga načr- tujejo od šole do vasi mimo ka- pelice, op. p.), obnovljena je bi- la vaška kapela, dozidali so pri- dek in garaže k vaško-gasilskemu domu ter naredili hidroizolacijo na starem gasilskem domu.

Prav gasilski domovi bi bili lahko v Žižkih posebnost, saj jih

imajo kar tri. Prvega so leta 1978 predali tovarni Toko iz Domžal, šest let kasneje so zgradili drugega, tretji dom, ki je bil zgrajen v letu 1936, pa so lani na novo uredili. Letos bodo gasilci praznovali 80-letnico delovanja.

V vasi je zelo dejavno kulturno društvo Franc Saleški Finžgar. V društvu delujejo dram-

ska skupina, recitacijska, starejša in otroška skupina, ljudski pevski skupina. Kulturno društvo pravi večino priredil kot sta praznovanje in miklavževanje. Brs pred kratkim priprav gro Divji lovec.

1944

Ženske med gasilke

Pri GZ Beltinci deluje tudi komisija za članice, ki jo vodi Andrej Panker iz PGD Dokležovje. Naloga komisije je bila, da ustanovi žensko gasilsko desetino, kar jim je tudi uspelo. Kot je povedala vodja desetine Renata Mesarič, so se v novoustanovljeno žensko desetino vključile mlade gasilke iz PGD Beltinci, Lipa, Melinci, Ižakovci in Dokležovje. V prihodnje je pričakovati, da se jim bodo pridružile še gasilke iz Lipovec, Bratonce in Gančan. Osnovna naloga desetine bo sodelovanje pri gasilskih slovesnostih, prireditvah, mimohodih idr. - J. Ž.

Razstava malih živali na Pušči

Društvo pasemskih malih živali Murska Sobota je pripravilo na dvorišču romskega otroškega vrtca na Pušči zanimivo razstavo. Malčki so si z velikim zanimanjem ogledovali razne vrste kuncev, perutnine in drugih malih živali. - M. J.

Izgnanci radgonskega območja o svojem delu in težavah

Spomini in pričevanja

Letos, ko mineva 60 let od konca 2. svetovne vojne in s tem tudi od vrnitve izgnancev na svoje domove, so slednji bistveno bolj zadovoljni kot v preteklosti. Kar pol stoletja so bili namreč odrinjeni in pozabljeni od države, končno pa se jim je vsaj s simbolično rento oddolžila za trpljenje v izgnanstvu med letoma 1941 in 1945, čeprav nekateri tega niso dočakali, saj gre večinoma za starejše ljudi, ki hitro umirajo.

Poleg rente so mnogi prejeli tudi ustrezne odškodnine iz tujine, predvsem iz Avstrije in Nemčije. Gotovo pa tega ne bi dočakali brez pomoči Društva izgnancev Slovenije (DIS) in njihovih 80 območnih organizacij po vsej državi, kjer so pomagali pridobiti razno dokumentacijo, potrebno za uveljavljanje pravic do odškodnin in rent.

Tudi v Gornji Radgoni uspešno deluje Območno društvo izgnancev Slovenije, ki združuje izgnance, taboriščnike, ukradene otroke, begunce, internirance, prisilne delavce ter njihove otroke iz občin Gornja Radgona, Radenci in Sveti Jurij ob Ščavnici. Društvo trenutno šteje 113 članov in članic.

Kot je na skupščini, katere sta se poleg članov kot gosta udeležila tudi radgonski župan Anton Kampuš in predsednik OZ ZZB NOB Jože Kos in na kateri so pevke ŽPZ Aktiva kmečkih žena in deklet Gornja Radgona pod vodstvom Vlada Magušja pripravile krajsi kulturni program, povedal predsednik ODI Gornja Radgona Drago Mastinšek, so lahko v celoti zadovoljni s svojim poslanstvom. Predvsem so bili aktivni pri organiziranju izletov ter druženju v bližnji in daljši okolici, saj želijo čimbolj spoznati vsak košček naše domovine. Aktivno so sodelovali tudi pri pripravi druge knjige zbornika Spomini in pričevanja. Bilo je tudi veliko drugih aktiv-

nosti, ki so bile pravi vir zadovoljstva vseh članov poročnic. Tako so sodelovali pri mnogih slovesnostih, ki so jih organizirale KO DIS za vsako žrtev, dobro pa so sodelovali z borci in drugimi sorodniki v družini. Spet spomnili prvega transporta, katerim so bili izgnani pri koncu maja 1941. Tudi letni nadleževali s podobnimi dogodki, posebej pa se bodo spomnili 60. obletnico vračanja v svoje domove.

»V življenju je naša
bnih dni, toda
naših srcih se posebej
In zato bomo ob
organizirali srečanja
cev, kjer bomo
di mlade zemo
no izgnanstva željo
podobnega
veli,« je med drugimi
stinšek in dodal, da m
rajo vedeti pravi resničn
kar se je dogajalo v
1941-1945.

11

VESTNIK

INTERSPORT®

NAJ NAJ CENE

-40%
za vse ŠOTORE
in za vse SPALNE VREČE
iz sezone 2004

-20%
od 25. do 30. 4. 2005
za vsa oblačila
nove kolekcije FIREFLY

Ponudba velja od 21. 4.

August Pal o vrnitvi iz Francije

Francози skoraj ne morejo verjeti

Mali Oliver živi pri dedku in babici v Lipi

Nekoga dne leta 1961 se je August Pal iz Lipe ilegalno odpravil čez mejo v Francijo, kjer sta živel starša, sam pa je skupaj z bratom in sestro, ki sta se tudi napotila v Francijo s trebuhom za kruhom, odrasel pri babici. Za njim je čez tri leta v Francijo prišlo tudi njegovo dekle Anica, doma iz Rupeč pri Pernici. Poročila sta se v Franciji, nedaleč od Pariza pa sta si ustvarila dom, v katerem sta živel do upokojitve. Potem sta se vrnila v Slovenijo.

Draženi jezik in nova dežela delali mnogo problemov pri življenju v Franciji. Čeprav so Palovi stari govorili francosko, se je moral sam zelo znati na delovnem mestu in se vztrajno učiti

Prekmurcev, so skupaj zbrali denar in kupili hišo - Slovenski dom, kjer so se pogosto zbirali in prirejali piknike. Vendar zavest v drugi generaciji ni več tako očitna kot v prvi, saj so starejši umrli, mlajši, predvsem tisti, ki so se v mladih letih priselili v novo deželo, so se vrnili v Slovenijo.

Tudi Augustova starša sta zadnja leta življenja želela preživeti na rojstni zemlji; ker pa je mama umrla, še preden sta se vrnila, so jo pripeljali in zakopali v Lipi. Tako je oče prišel leta 1984 sam živeti v hišo, ki so jo sezidali že leta 1958, nekaj let pa je preživel v domu ostarelih vse do smrti leta 1996.

Otroci druge generacije Prekmurcev v Franciji in tudi dru-

ta, da njuni potomci ohranjajo kulturo svojih prednikov. Isabelinega drugega sina Oliverja sta ob vrnitvi v Slovenijo pred tremi leti vzela s sabo in fantek sedaj obiskuje vrtec v Beltincih, tako da bo v Sloveniji tudi ostal ter tako delal družbo dedku in babici. Oliver se med vrstniki v Sloveniji zelo dobro počuti. Čeprav so mu bile prve besede francoske, sedaj že dobro izgovarja tudi slovenske.

Da sta se vrnila v Slovenijo, njima nikakor ni žal, saj sta o tem sanjala vse obdobje bivanja v Franciji in vsi njuni francoski prijatelji, ki ju danes obiščejo v Prekmurju, se navdušujejo nad neizmerno lepo urejeno in gostoljubno pokrajino in skorajda ne morejo verjeti, da obstaja v tem delu Evrope tak zelen biser.

Besedilo in foto: Bojan Zadravec

August in Anica po prihodu v Francijo

August Pal z vnukom Oliverjem

zanj težko francoščino. Največ težav pa je bilo pri izpolnjevanju in urejanju dokumentacije, saj je bilo potrebno znanje prave francoščine. Delo je najprej dobil na kmetiji, za tem v rovarni usnjo, nato pa v bolnišnici, kjer je vozil rešilni avto. Zaradi take službe je moral pozneje zelo dobro pariške ulice in tudi druge dele Francije. Žena Anica je bila prav tako zaposlena v bolnici, in sicer najprej v bolnišnici, kasneje pa je delala kot bolničarka.

Prva leta je oba »težilo« velika domotožje, zato sta kasneje, ko sta se finančno bolj utrdila, prišla trikrat, tudi štirikrat letno domov na obisk. Ves je, da so Prekmurci po svetovni znatni zbirajo se po slovenskih klubih in tako je bilo v začetku tudi v Franciji. Slovenci, med katerimi je prav največ

god po svetu so počasi izgubljali in še izgubljajo čut za slovensko zavest.

Vzrok, da je do tega prišlo v Franciji, je predvsem zaradi velike razpršenosti prekmurskega človeka v novi deželi, saj po določenih krajih, tistih bolj oddaljenih od Pariza, ni najti po sto kilometrov nobenega Slovenca. Učitelji slovenskega jezika, in to so predvsem slovenski duhovniki, pa delujejo v Parizu, zato starši, ki želijo, da se njihovi otroci učijo slovensčine po programu, morajo otroke voziti tudi po več kot sto kilometrov daleč.

August in Anica imata dva otroka, Vladimirja in Isabello; Isabelinega najstarejšega sina Saviera so vozili na tečaj slovensčine, obiskoval je tudi slovenski verouk ter bil pri slovenskem prvem obhajilu, kajti sama želi-

FIT okrogla miza v Beltincih

Pomen gibanja v razvoju otroka

Predavatelji na FIT okrogli mizi: Barbara Konda, dr. Rado Pišot in Nevio Medved

Vrtec Beltinci, ki se je vključil v projekt FIT Slovenija, je bil organizator odmevne in kvalitetno pripravljene FIT okrogle mize z naslovom Pomen gibanja v razvoju otroka. Izvedli so jo prejšnji četrtek v prostorih OŠ Beltinci. Na njej je sodelovalo veliko razpravljalcev in strokovnjakov z raznih področij, ki obravnavajo vpliv gibanja na zdravje.

Voditeljica okrogle mize, univerzitetna diplomirana fiziologinja Barbara Konda, tudi direktorica projekta FIT Slovenija, je predstavila projekt FIT kot del mednarodnega projekta, katerega namen je predvsem spodbujati zavest o pomenu gibanja in promovirati gibalne športne aktivnosti z usposabljanjem strokovnega kadra vrtcev in šol.

Osrednji predavatelj, dr. Rado Pišot, profesor na pedagoških fakultetah v Kopru in Ljubljani, je na zanimiv način predstavil pomembnost motorike, vpliv športne aktivnosti na zdravje ter razmišljal o življenjskem slogu s poudarkom na prehrani in negativnem vplivu elektronskih medijev sodobne dobe. Nevio Medved, študent medicinske fakultete, sodelavec asistentke dr. Danice Rotar Pavlič z medicinske fakultete, je predstavil njen referat o povezanosti gibanja in družine ter o preventivnem izobraževanju mladih.

Renata Zver, koordinatorka projekta FIT v Vrtcu Beltinci, je pojasnila cilje vključitve v projekt ter predstavila gibalne aktivnosti v vrtcu in način izobraževanja strokovnega kadra. O izkušnjah z

vključitvijo v projekt FIT je govorila tudi Blanka Gerič, ravnateljica Vrtca Lendava, vrtca, ki se je v projekt vključil med prvimi in kjer veliko pozornost posvečajo gibalnim aktivnostim otrok.

Dr. Erika Zelko Peterka, vodja ZP Beltinci, je na kratko predstavila namen, aktivnosti in nekatere rezultate projekta Živimo zdravo, ki so ga v prejšnjih letih pilotsko izvajali prav v občini Beltinci in ki je prinesel nekaj pozitivnih rezultatov, kar se tiče zdravlja in odnosa ljudi do zdravega življenjskega sloga. Pediatrinja dr. Marjeta Maroša Meolic je predavala o zdravstvenem stanju otrok in gibanju za zdravje s stališča pediatrije.

Janko Bezjak, svetovalec župana za družbene dejavnosti pri Občini Beltinci, in Jože Horvat, predsednik Športne zveze Beltinci, sta predstavila rekreacijo občanov in šport v društvih.

Športne in gibalne aktivnosti šoloobveznih otrok na OŠ Beltinci je predstavila športna pedagoginja Vesna Godina. V razpravo se je vključila tudi Ema Mesarič, zaposlena na Zavodu za zdravstveno varstvo Murska Sobota, ki izvaja številne projekte, namenjene zdravemu načinu življenja.

Okrogle mize so se kot slušatelji in tudi kot sodelujoči udeležili številni športni pedagogi, vzgojitelji in vzgojiteljice ter nekaj predsednikov športnih društev in staršev. Za dobro organizacijo okrogle mize so poskrbeli delavci Vrtca Beltinci pod vodstvom prizadavne ravnateljice Miroslave Šomen.

J. Pi.

VZTRAJNA V VSEH POGOJIH. PROTECTOR® ZAŠČITA.

Bramac Protector® zaščita ohranja prvotni videz strešnikov in jih ščiti pred ekstremnimi vremenskimi vplivi. Izboljšana je njihova vzdržljivost, površina ostaja čista, barve pa obstojne. Tako bo vaša streha še dolgo videti kot nova. Pet prednosti Protector® površine:

- 1) boljša odpornost proti spremenljivim vremenskim vplivom,
- 2) boljša odpornost proti ekstremnim temperaturnim razlikam,
- 3) boljša odpornost proti bledenju zaradi UV-žarkov,
- 4) boljša zaščita pred nastankom mahu in alg,
- 5) boljša zaščita pred oprijemom umazanije.

Brezplačna telefonska številka: 080 20 30, www.bramac.si

RECI STREHI PREPROSTO BRAMAC

Na kratko

Gornja Radgona

Letošnji 3. občni zbor Združenja šoferjev in avtomobilov Gornja Radgona je bil tudi zelo slovesen. Razvili so namreč nov prapor združenja, katerega je radgonski podžupan Dušan Zagorc izdelal, tudi šest članov Vrbnjaku, ta pa praporščaku Stanku Belcu, ter razglasili sar, Marjan Senekovič, Anton Kolbl in Vinko Peterne. Na zboru se je tudi zupnik Janez Ošljaj. O. B.

Razmišljanje o problematiki mladih

„Življenje se še ni pričelo, preteči mora mnogo mnogo dni, preden bo kje na samem dozero in iz otrok napravilo ljudi.“

(Kajetan Kovič)

Pregovor pravi, da na mladih svet stoji. Res je tako. Vendar se srečujemo z mnogimi preizkušnjami, ki se imenujejo droge, alkohol, cigarete, nasilje med vrstniki, v šoli in družini. Te stvari nas lahko zapeljejo na kriva pota.

Kolikokrat v časopisih preberemo naslove v črni kroniki, ki se glasijo: Mladoletnik pijan povzročil prometno nesrečo, Zaradi alkohola je na naših cestah spet ugasnilo življenje. Vprašajmo se, ali je prav, da tako mladi ljudje umirajo zaradi zla, ki se imenuje alkohol? To ni prav!

Slovenija je glede porabe čistega alkohola na prebivalca prav v evropskem vrhu. Statistika pravi, da vsak prebivalec Slovenije na leto porabi enajst litrov čistega alkohola, neuradni podatki pa pravijo, da vsaj še sedem litrov več! Ali je to normalno? Koliko družin je že razbil alkohol? Preveč, veliko preveč! Koliko nesreč so zakrivali vozniki, ki so bili pijani, pri tem pa so umrli ljudje, ki so bili v drugem avtomobilu in niso bili nič krivi. To ni prav!

Vsi alkoholiki bi se morali iti zdraviti in se rešiti tega zla. Sedaj se zdravi precej ljudi, vendar še zdaleč ne vsi. Nekateri so se šli zdraviti prostovoljno, druge pa so morali v zdravljenje prisiliti. Eni po zdravljenju ne poskusijo več niti kapljice alkohola, drugi pijejo naprej. Taki bi morali iti ponovno na zdravljenje.

V moji družini na srečo nimamo alkoholika. Tega si niti ne želim!

Ob alkoholu pa poznamo še eno zlo, ki na stranpoti spelje vedno več mladih. To so droge. Nekateri mladostniki jemljejo mamila, ker mislijo, da bodo s tem rešili probleme v družini, šoli, s prijatelji in v ljubezni. To ni res! Droge nimajo učinka celo življenje. Čez nekaj časa bo mamilo popustilo in odvisnik se bo vrnil v krut svet.

Znano je, da so droge zelo škodljive za zdravje. Povzročajo težke zdravstvene probleme, nekateri odvisniki se z okuženimi iglami okužijo z aidsom. Drugi spet zaradi drog pripravijo vse prihranke in celo imetje ter pristanejo na beraški palici.

Najbolj znana mamila so marihuana, kokain, heroin in ekstazi.

Vsi mladi, ki so zasvojeni, bi se morali iti zdraviti. Obstajajo bolnišnice, kjer se mladi včasih uspešno, včasih pa neuspešno odvajajo od drog. Takih bolnišnic bi moralo biti več! Država bi morala nameniti več denarja za boj proti drogam.

Jaz droge že ne bi poskusila, saj vem, da tisti, ki poskusijo drogo, čez nekaj časa že lahko postanejo odvisniki.

K vsem tem mladostniškim težavam pridejo še spori s starši, upad uspeha v šoli, spori s prijatelji in značilne pubertetniške težave v ljubezni.

Mladi bi morali znati te težave reševati na razumen način, brez pomoči alkohola in drog. S starši bi se morali več pogovarjati, če pa bi jih v družini ali kje drugje kdo pretepal, pa bi morali to takoj povedati tistemu, ki mu zupajo, da bo ukrepal.

Poskrbimo, da se bomo mladi bolje počutili in živeli v tem velikokrat krutem in neprijaznem svetu, polnem kriminala.

Tina Berden, 8. a, OŠ Bogojlna

Narobe hiša

Naša hiša ima kuhinjo, kopalnico in sobo. Pes Ringo spi na strehi, kamor mu skozi dimnik nosimo hrano. Da nas ne zebe, kurimo pri vratih. Kuhamo in jemo v kopalnici, kopamo se v kuhinji in v sobi imamo stranišče. Naši stoli imajo perje. V naši hiši je zelo zanimivo, saj je taka hiša samo naša.

Marineta Hari

Naša hiša je trikotne oblike. Spimo v kurilnici, oblačimo se v drvarnici, jemo v kopalnici, v stanovanju pa norimo kot sloni. Vsi skupaj vstopamo v hišo na podstrešju, izstopamo pa skozi okna ali kar skočimo z balkona. Kuhamo na kosilnici, ki je kar »mikser« in zmleje vso hrano. V naši hiši je bivanje zelo zanimivo in divje.

Alen Kalman, 2. r/8, DOŠ Prosenjakovci

Pomladni dan v Domu starejših Lendava

V četrtek, 31. marca, smo se učenci 4. a-razreda OŠ Franceta Prešerna Črenšovci skupaj z učiteljicami v lepem pomladnem jutru odpravili v Dom starejših občanov Lendava, da bi skupaj preživeli nekaj lepih, ustvarjajinih trenutkov ter da bi priklicali in obogatili pomlad tudi v njihovem domu.

S sabo smo nesli šopke rožic, pripomočke za likovne delavnice, diktafon za intervju s stanovalci, dobro voljo in radost. Ko smo prispeli, smo najprej pripravili prostor za nastop in delavnice. Med pripravljanjem so že prihajali stanovalci, ki so nas lepo sprejeli, se pogovarjali z nami in pomagali pri pripravi. Kar dosti stanovalcev je bilo na vozičkih in zato so jih pripeljale fizioterapevke ali medicinske sestre. Vse je bilo pripravljeno in ob 9.15 se je začel program, ki smo ga pripravili za njih. Recitali smo pesmice Spomladanska, Pomladna ladja, Pomlad, zaplesali ples šuštarpolko, nato je sledil solo ples učenke. Stanovalci so bili navdušeni, mi pa veseli, da

nam je nastop uspel. Začeli smo z ustvarjanjem v delavnicah. Pripravili smo tri likovne delavnice. V eni smo skupaj s stanovalci izdelovali rožice: marjetice, vijolice, trobentice. Delo smo si razdelili tako, da smo učenci naprej pokazali že narejen izdelek in razložili, kako bomo delali. Stanovalci so izrezovali cvetove in srčke, barvali tulce, mi učenci pa smo lepili ter pomagali pri dokončanju izdelkov. V preostalih dveh delavnicah smo izdelovali metuljčke, žabice in tulipane iz škatel za jajčka. Tudi v teh delavnicah smo si delo razdelili. Vsi smo slikali na papir s tempera barvami. Ko so se papirji posušili, smo izrezovali metuljčke. Pri žabkah smo mi, učenci, risali, izrezovali pa so jih stanovalci in nato smo izdelke skupaj dokončali. Izrezane cvetove tulipanov so stanovalci z vodnimi barvami poslikali, učenci smo jim prilepili steblo ter izrezane liste. Med delom smo se pogovarjali, se spoznavali, nasmejali kakšnim šalam. Dve stanovalki doma sta med drugim tudi šivali

gobelin, kar ju zelo veseli in s tem preganjata dolgčas. Dva učenca sta skupaj s fizioterapevko obiskovala stanovalce po sobah in jih spraševala, se pogovarjala z njimi o Evropi, jih snemala in izvedla marsikaj zanimivega. Bila sta navdušena, saj so stanovalci radi in odkrito odgovarjali na zastavljena vprašanja. Eden od stanovalcev je povedal, da je za mlade dandanes in v prihodnosti zelo pomembno, da znajo čim več jezikov, predvsem tudi francoski jezik. Med drugim so pripovedovali tudi kakšne šale, smešne zgodbe iz šolskih klopi.

Učencema se je najbolj vtisnila v spomin zgodba gospoda, ki je pripovedoval o dogodku iz osnovšolskih klopi. Povedal je namreč, da je bilo takrat, ko je on obiskoval OŠ, med učenci veliko gasilcev. Nekega dne je prišel fotograf, da bi jih fotografiral za skupno razredno fotografijo. Učenci gasilci pa se niso hoteli fotografirati ne z razrednikom in ne z ravnateljem, ampak sami. Tako je bilo njihovo vedenje ocenjeno z dobro oceno 3. Pogovor se je končal s smehom.

Po intervjujih sta se nam pridružila v delavnicah, da smo dokončali izdelke. Na eni od miz smo naredili razstavo vseh izdelkov, ki so zares pomladno žareli, in vsi smo bili prav ponosni, da nam je uspelo priklicati medse pomlad. Med delom v delavnicah so nas delavci doma tudi pogostili, kar nam je zelo prišlo.

Bližal se je čas kosila in ob 11.30 smo se prijetno poslovili, se fotografirali s stanovalci in našimi skupnimi izdelki, ki smo jim jih podarili, saj radi okrašujejo dom in so veseli vsakega obiska ter darila. Povabili so nas, da naj jih še večkrat obiščemo. Ker spoštujemo starejše ljudi in smo skupaj preživeli zelo lepe trenutke, nam bo ostal ta dogodek v lepem spominu.

Učenci 4. a-razreda OŠ Franceta Prešerna Črenšovci

Rojstni dan

Med počitnicami v avgustu sem praznovala 10. rojstni dan. Tega trenutka se zmeraj veselim, saj po dolgo času spet srečam sošolce in prijatelje. In kako je bilo?

Zjutraj, ko sem se zbudila, se je mama že vrnila s torto. S sestro Tino sva okrasili zelenico z baloni in pogrnili mizo, mama pa je pripravila prigrizek. Ob 14.00 so prišli sošolci in prijatelji. Bilo je zelo lepo, me, zato smo se lahko igrali zunaj. Šli smo se igrati miši, se lovili, igrali badminton in razne družabne igre. Seveda smo tudi kakšno ušpičili. Tako so šli dečki na birat koruzo na bližnjo njivo. Mama nas je imela rada, vendar jo je vseeno skuhala. Kako slastna je bila!

Končno je napočil čas za torto. Bila je v obliki mize z ladjo in delfinčki. Pihnila sem v goreče svečke, mama pa nas je fotografirala. Tako imam lep spomin.

Zvečer smo se skrivali in plesali. Okrog devate ure so prišli starši po sošolce in prijatelje. Malo so se posideli in poklepetali, nato pa so šli z otroki domov.

Tega rojstnega dne ne bom nikoli pozabila. Praznovanje je bilo zelo zabavno. Vesela sem, da imam tako dobre sošolce in prijatelje.

Natalija Borko, 5. a, OŠ Gornja Radgora

Pomladni dan

Pomladni dan je lep kot žitarice, ki cveti iz dna v dnu. Na pisani trati polja žare modro nebo jo sije in se ji smeji. Sonček lepo sije, srček nam veselo žare, ko zunaj se igra in se lepo imamo.

Sara Lebar, 5. b/3, OŠ Turnišče

Ljubezen

Ljubezen je — ko se zagledaš v nebo poletiš, potem padliš in se zbujaš. Ljubezen je kot sončni žarek, ki ti lica ožari in se ti prijazno nasmeje. Ljubezen je kot roža, ki te nežno bota — ko roža ovari, ljubezni veš ni.

Lara Lebar, 5. b/6, OŠ Turnišče

Ob pomanjkanju kvalitetnih turistov ne manjka zagat

100

Na okrogli mizi pri županu Mestne občine Murska Sobota Antonu Štihcu je **Andrej Polenec**, predsednik Teniške zveze Slovenije, med drugim povedal: »Vloga zveze je ne le podpiranje vrhunskega tenisa, ampak tudi v tem, da poskrbi za povezavo med tenišskimi klubi na lokalni ravni. S tem bi lahko pospešili teniški utrip v Pomurju. Že v preteklosti je bilo tu nekaj odmevnih turni-

Aleš Filipčič, predsednik strokovnega sveta TZS: »Pomurski igralci tenisa, ki presegajo klubsko raven, bi se vključevali v

Anton Štihec, župan Mestne občine Murska Sobota: »V Radenci imajo dobre pogoje za igranje tenisa, Murska Sobota kot regijsko središče pa teh pogojev nimajo, zlasti pozimi. Naša občina bo spodbujala razvoj tenisa in preko športne zveze lahko računajo na denar. S tem bi bolj popularizirali ta šport. Dejstvo pa je, da so igrišča na zemljiščih, ki

In kakšni so bistveni zaključki okrogle mize? Animirati teniške delavce v Moravskih Toplicah Lendavi in Ljutomeru, kjer naj bi oživili tenis. Iz Fundacije za šport pričakujejo določena sredstva. Bolj bodo skušali pritegniti občane in sponzorje ter uvesti čimve tekmovalnih turnirjev na regionalni ravni za otroke od 8 do 14 let. Predvsem pa morata Tenišska zveza Slovenije ter Ministrstvo za šolstvo in šport bolj približati tenis mladim.

Milan Jerše

Anton Štihec

Javorin Dervarič ostaja predsednik

11

Vse to jih spodbuja k še boljšim dosežkom v letošnjem letu. Za njimi sta že področni tekmovanji in državno prvenstvo v šahu, konec

100

Po razrešitvi starih organov društva so izvolili nove. V šestčlanskem upravnem odboru so Tomislav Špilak, Robi Kuzma, Željko Flisar, Štefko Peklar, Vilko Usi in Bojan Poredoš. Predsednik društva bo še naprej Davorin Dervarčič. Izvolili so tudi nadzorni odbor in častno razsodišče.

Milan Jerše,
foto: M. J.

Med zmagovalci Petričeva in Štota

Ženske, do 35 let: 4. Simona
Slaček (SB MS); 36-45 let: 1. Nada

Rotovnik Kozjek, 2. Vlasta Štrumbelj (SB MS), 46– 55 let: 1. Vlasta Petric (SB MS), 2. Nada Šavel Švagelj (ZD MS), nad 56 let: 3. Suzana Koltaj (MORS GŠSV). Zdravstveni sodelavci in študentke: 2. Jožica Siftar (G. Radgona) 3. Olga Flisar Holcman (SB MS) 4. Renata Kos (ZD MS). T. G.

Dobri tekači so tudi zdravniki. Foto: J. Z.

T. G., M. J.

Markoja izpolnil normo

V Ljubljani je bilo 1. kontrolno tekmovanje z malokalibrsko puško. Rezultati - **malokalibrska puška 60 L**: 1. Željko Moičević (Grosuplje), 592 krogov, 2. Izidor Hreščak (J. Jurkovič), 592, 3. Raymond Debevec (Olimpija), 591, 4. Robi Markoja (Turnišče), 589; **Malokalibrska puška 3 x 40**: 1. Raymond Debevec, 1164, 2. Robi Markoja, 1149, 3. Izidor Hreščak, 1149. Ti tekmovalci so izpolnili norme za nastope na mednarodnih tekmovanjih. M. J.

Dani Šmid drugi z reprezentanco

...narodni tekmi na Pra-
škem za Grand prix Bascieri
Fellagel 2005 je v ekipni konku-
renci zmagala Slovaška (333 za-
delkov), slovenska reprezentan-
ca, za katero je nastopil tudi Rad-

V posamični konkurenci je v skupini A Dani Šmid zasedel tret-

V 3. tekmi v trapu za pokal SZS je med članicami zmagala Fran-

Košarka

Sobočanke v finalu

V polfinalu državnega prvenstva je ekipa OŠ I Murska Sobota (trener je Peter Juteršnik) zasedla prvo mesto in se že drugo leto zapored uvrstila v finale državnega prvenstva za ml. deklice. Rezultati: OŠ I MS – OŠ Gabrovka Ljubljana 45 : 32 (Samec 22, Gazdag 11, Hašaj in Črnko po 4, Car in Karas po 2); tekma za 1. mesto: OŠ I MS – OŠ Vransko 34 : 18 (Samec 11, Hašaj 8, Črnko 7, Gazdag 6). V 4. krogu 1. državne lige vzhod za pionirje U-14 pa je Radenska Creativ Sobota s 75 : 64 premagala ŽKK Maribor. Po tretji zaporedni zmagi so mladi Sobočani na odličnem drugem mestu v ligi.

Manj od pričakovanj

V 9. krogu drugega dela v 2. SKL za ženske je Pomurje Skiny z 59 : 76 izgubilo v gosteh z vodilno ekipo Konjice special. V zadnjem krogu 2. SKL za ženske pa je ekipa Pomurja Skinyja doma z 89 : 62 (24 : 18, 22 : 10, 15 : 19, 28 : 15) premagala Jesenice. Strelke: Horvat 27, Grmič 20, Orban 19, Huzjak 10, Gorčan 6, Tanacek 4, Mijatović 3. Tako so Sobočanke prvenstvo končale na tretjem mestu, kar je manj od pričakovanj. Sama tekma je bila nezanimiva, saj je bila razlika v kvaliteti prevelika.

V odločilnem srečanju za 2. mesto, ki vodi v 1. SKL, pa je ŠD Šentvid na gostovanju z 59 : 55 ugnal Domžale. Prvo mesto so zasedle Konjice special, edina neporažena ekipa.

Hokej na travi

Lek ne pozna ovir

V nadaljevanju državnega prvenstva v hokeju na travi je vodilni Lek v gosteh premagal M. Toplice z 8 : 1 (R. Mesarič 5, T. Mesarič, G. Forjan, B. Stanjko; Kozar), soboško Pomurje pa Triglav z 8 : 3 (Korpič 3, Fajš, Marin, Horvat, Županek, Obal; Škrilec 2, Grah). Vodi Lek (24), sledijo pa M. Toplice (13), Pomurje (7) in Triglav (3).

V mednarodni interligi sta se v zaostalem srečanju 12. kola pomerili slovenski ekipi. Lek je premagal Moravske Toplice z 9 : 1 (R. Mesarič 4, Štiblar, S. Forjan, G. Forjan, U. Stanjko, B. Stanjko; Fras). V ženski konkurenci interlige pa je Triglav z 2 : 1 (Buček, Pavalec; Dervarič) premagal M. Toplice. T. G.

Lek prepričljivo zmaguje. Foto: J. Z.

Hitrostno rolanje
Mednarodni uspeh

V Heinfeldu pri Dunaju je bila mednarodna tekma hitrostnih rolarjev. V absolutni ženski konkurenci je na 21 km dolgi progi Tinka Küplen zasedla tretje, Katarina Jambor (Roler klub M. Sobota) pa četrto mesto.

Tenis

Slavili Casino Maribor, Primus in Čerpnjak

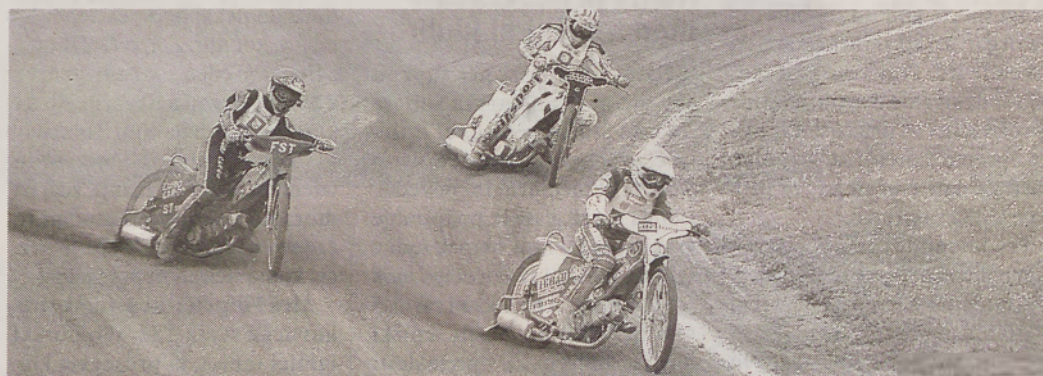
Znan je tudi prvak v 2. Pomurško-štajerski zimski teniški ligi. To je zaslužno postala ekipa Casino Maribor, ki je z 2 : 1 premagala MIR. Kuhar je z 9 : 1 ugnal Tomija Žnuderla. Dvoboj je bil v prvi polovici zelo izenačen, saj je Žnuderl vodil že z 3 : 2, nato pa je Kuhar spremenil način igre in zanesljivo

Spidvej

Hrvaška pred Slovenijo

V športnem parku v Petišovcih je bila v nedeljo letošnja 1. dirka za ekipno prvenstvo treh sosednjih držav Avstrije, Hrvaške in Slovenije. Okrog 600 gledalcev je lahko uživalo v zanimivih in atraktivnih borbah spidvejistov. V odsotnosti Žagarja, ki je nastopil v tujini, je imel največ uspeha slovenski podprvak Izak Šantej, ki je zbral 17 točk, prav toliko kot Hrvat Jurica Pavlic iz Preloga, ki ga je naš tekmovalac v medsebojnem dvoboju premagal.

Zadovoljstva ni skrival tudi direktor dirke Igor Kolenko: »Kljub začetku sezone, ko lahko pričakujemo težave, je vse potekalo kot po maslu. Dirka se je dobro iztekla, saj ni bilo hujših padcev. Videli pa smo veliko borbenosti med tekmovalci. Imamo veliko načrtov, saj so okrog stadiona v Petišovcih že postavljeni drogovi za električno razsvetljavo. Zato bo septembra prireditev Zlata čelada zagotovo ponoči. Določena dela so se začela tudi na glavni

Dirke spidvejistov so vselej atraktivne.

Odbojka

Ljutomerčanke končno šeste

Končana je tekmovalna sezona odbojkaric v 1. slovenski ligi. Ljutomerska vrsta Zavarovalnice Maribor je v zadnjem 10. kolu skupine za obstanek v gosteh premagala

Benedikt s 3 : 1 (25 : 20, 32 : 30, 11 : 25, 32 : 30) in zasedla končno 6. mesto. Pred Ljutomerčankami so le ljubljanske odbojkarice Venus Vital, za prleško ekipo pa so se uvr-

stili Benedikt, Luka Koper, Formis Bell in Prevalje. Proti Benediktu so igrale: Kodila, Tretinjak, Kutsaj, Vrbanič, Oletič, Pircher, Drvarič, Jureš, Molec, Kadiš. N. Š.

Namizni tenis

Škrabanu dva državna naslova

V Domžalah je bilo 14. državno kadetsko prvenstvo za posameznike in dvojice, na katerem je nastopilo 129 igralcev in igralk iz 29 klubov. Pomurci s svojimi 13 predstavniki so dosegli izvrstne rezultate, saj so od petih možnih naslovov osvojili kar tri. S tem so dosegli enega največjih uspehov na državnih prvenstvih, kar je velika zasluga trenerjev Mirka Ungerja ml. in Mirana Močana. Pri kadetih je Pucančan Dominik Škraban upravičil vlogo prvega favorita in osvojil prvi naslov državnega prvaka. V

polfinalu je premagal Sobočana Jana Žibrata s 3 : 1, v finalu pa še drugega Sobočana Dominika Mačka, prav tako s 3 : 1. Slednji je naredil veliko presenečenje, z drugim mestom pa je dosegel svoj največji uspeh. Ne gre spregledati tudi odličnega tretjega mesta še mlajšega kadeta Žibrata. V finalno skupino so se uvrstili še Grega Nerat, Tomaž Pelcar in Gorazd Horvat. Pri dekletih se je izkazala Maja Železen z uvrstitvijo med osmerico. Ula Vukan in Katja Kumer sta se uvrstili v finalno skupino.

V dvojicah sta osvojila naslov državnih prvakov Žibrat/Maček, ki sta v finalu s 3 : 1 ugnala dvojico Škraban/Slodej. Med najboljših 16 sta se uvrstila Radgončana Matavž/Kokol in Pucančana Pelcar/Horvat. Lep uspeh je pri dekletih dosegla dvojica Železen/Vukan, ki je nepričakovano zasedla tretje mesto. Svoj drugi državni naslov je Škraban osvojil v mešanih dvojicah skupaj s Fajmutovo z Raven, tretje mesto pa Žibrat z Župančevom z Raven. Med osmerico se je uvrstila Železnova z Verdnikom z Mute. M. U.

Rokomet

Štirje zaporedni porazi

5. krog končnice od 1. do 4. mesta v 2. DRL za moške. Kočevje – Arcont Radgonca 24 (13 : 11). Do polčasa je igra izenačena, v drugem delu pa so se Kočevci odlepili in povedli kar za 10 zadetkov. To prednost obdržali do konca. Strelci za Arcont: Petras Klun in Zorko po 5, Buzeti Klun in Sovič po 2, Kariš di v 6. krogu končnice. Arcont radgonskega uspešno doseči zmage proti mačimi gledalci proti Arcont iz Železnikov. V prvem delu su je bila tekma izenačena (17). Pri rezultatu 23 : 22 su gostje z delnim izidom 11 : 6 priigrali prednost, ki jo su držali do konca. Izid je 29 v korist gostov. Strelci: Arcont: Zorko 10, Petras Klun 1. V zadnjem delu igrajo z Radovljico.

V predzadnjem kolu su za uvrstitev od 9. do 14. mesta pa so igralke Mladost Lendava Jurija premagale ekipa Škofje Loke s 35 : 27. Vse su vzpele na prvo mesto. Še strelke: Jausovec, 5, Šijanec in Rajh, po

Badminton

Lendavčani odlični

V Ljubljani je bilo državno prvenstvo v starostni kategoriji U-17. Odlično so se odrekli predstavniki BK Mladost Lendava, ki so v konkurenci 23 fantov in 23 deklet potrdili prvo mesto v slovenskem prvenstvu. Dva državna naslova su padla iztoku Utrshi na mezniki in v dvojicah skupaj z Rokom Cinčem. Drugi su Rok Cinč, Iva Lukač in Iva Lukač/Nika Koncutova mesto pa si delila Lendavčani Cinč/Koncutova in Lukač (TOM na). Nika Koncut je bila med posameznici.

Šah

Najboljši Aleš Lazar

V Ormožu je bil končni ski hitropotezni turnir, ki ga organiziral SD Radenska. Sodelovalo je 44 igralcev in igralk. Po 9 kolutih je med Mariborčan Supanc z 8 točkami, sledijo: Crepan pe in Aleš Lazar p (najboljši mladinec), Leas nec (najboljša ženska), in Fodor po 6, T. Gruskov in Cigan, po 5,5. Najboljši jekategornik je bil 15. Brno (5), pionir pa 25. Mace (4,5). Naslednji turnir bo maja v Brezovcih.

Na aprilskem hitropoteznem turnirju SD Radenska Pomgrad je sodelovalo 12 igralcev. Zmagal je Boris Kovačevićem, 8,5, Buzetijem, 8, Kovačem, 7,5, Jozetom, 7,5, škovnjakom in Reboj, po

Tek za pomurski pokal

Najhitrejša Šiftarjeva

Na 3. Blaguškem teku in prvem za pomurski pokal je nastopilo 137 tekačev. Najstarejši tekač je bil 74-letni Polde Dolenc, najstarejša atletinja pa 66-letna Lojzka Bratuša, oba iz TS Radenska. Najbolj prijetno je na 6 km dolgi progi presenetila Jožica Šiftar (TS Radenska), ki je dopoldne v Ormožu pretekla 21 km in bila druga, popoldne pa je bila najhitrejša še na 6 km dolgi progi ob Blaguškem jezeru. Šiftarjeva se letos pripravlja za nastop na SP veteranov, ki bo avgusta v Španiji. V članski konkurenci je v absolutni konkurenci (9 km) zma-

gal gorski tekač Jože Čeh iz Lenarta. Zmagovalci po starostnih kategorijah na tekmi ob Blaguškem jezeru: **moški**: Matjaž Soklič, Borut Horvat (oba TS Radenska), **Jože Čeh**, 29,43, Branko Lehner (oba Lenart), Samo Zupančič (Maribor 98). **Ženske**: Vesna Alpner (Zarja Elektronika Kamnik), Andreja Šantl (TS Radenska), Olga Flisar Holcman (Krog) in **Jožica Šiftar (TS Radenska)**, 26,28.

Drugi tek za pomurski pokal bo v soboto, 30. aprila, ob 14. uri pri vaško-gasilskem domu v Selu.

Tonček Gider

Tudi mladi so množično tekli. Foto: J. Z.

Liga Si. Mobil
Vodafone

Točka iz Ljubljane

Stadion ŽSD Ljubljana, 250 gledalcev, sodnik Kos (Ravne na Koroskem).

Mura: Mujčinovič, Berko, Rakovič, Štopov, Najdenov, Kulčar, Kapič, Balažič, Omladič, B. Ž. Balažič, Rumeni kartoni: Najdenov, Kulčar, Kapič. Delež skupine za obstanek je razdeljen zaradi slabe igre tekmecev. V začetku so bili podjetnejši gostitelji, nato pa so igralci Mure vzpostavili ravnotežje.

V šestih krogih tokrat ni bilo napadalec Ekpoki, ki se je izkazal v dobrih položajih pred vrati črno-belih, ni bil strelsko razpoložen. Nato je Rakovič leno podal do Božiča, ta pa je iz udarnega položaja 13 metrov od vrta streljal nenašano. Tudi v drugem polčasu je bilo več posamičnih poskusov kolektivne igre, zaradi igralci Mure brez težav odpravili napadalec Ljubljane. Milan Miklavčič, trener Mure, kar zadeva tekmo, je rekel razen, saj smo bili mi boljši v prvem polčasu, v nadaljevanju pa so imeli več od gostitelji.

M. J.

Rezultati 25. kroga: Nafta - Krško 2 : 4 (1 : 2), Aluminij - Livar 1 : 3 (0 : 0), Rudar - Šmartno 4 : 1 (2 : 1), Dravinja - Factor 2 : 1 (1 : 1), Svoboda - Izola Argeta 2 : 0 (0 : 0), Dravograd - Triglav 1 : 0 (1 : 0).

Nafta 24 15 6 3 47:21 51
Rudar 25 16 2 7 54:30 50
Svoboda 25 15 4 6 44:27 49
Dravinja 25 15 2 8 34:24 47
Dravograd 25 13 5 7 45:32 44
Triglav 25 10 8 7 39:27 38
Aluminij 25 10 4 11 46:38 34
Livar 24 10 2 12 30:27 32
Krško 25 9 3 13 38:44 30
Factor 25 8 2 15 34:48 26
Izola 25 4 5 16 21:51 17
Šmartno-3 25 2 12 21:84 4

Pari 26. kroga: Dravograd - Aluminij, Šmartno - Svoboda, Izola Argeta - Dravinja, Triglav - Rudar, Factor - Nafta, Krško - Livar.

M. J.

Rezultati 25. kroga: Nafta - Krško 2 : 4 (1 : 2), Aluminij - Livar 1 : 3 (0 : 0), Rudar - Šmartno 4 : 1 (2 : 1), Dravinja - Factor 2 : 1 (1 : 1), Svoboda - Izola Argeta 2 : 0 (0 : 0), Dravograd - Triglav 1 : 0 (1 : 0).

Nafta 24 15 6 3 45:20 57
Rudar 26 13 4 9 38:23 43
Svoboda 26 11 7 8 39:32 40
Dravinja 26 11 6 9 33:30 39
Dravograd 26 10 7 9 29:24 37
Triglav 26 10 6 10 30:35 36

Karate Kar 11 pr- vih mest

V Ortovehi pri Ptuj je bilo 4. kolo finala osnovnošolske lige v karateju. Nastopilo je 130 tekmovalcev. Odlično so se odrezali predstavniki Karate kluba Brix iz Murske Sobotice. Na 4. kolih se v svojih kategorijah vodstvo: Silvija Rajnar, Sara Pavel in Sebastijan Berben. Martina Gabor, Blaž Kapič, Grega Benko, Aleš Kurmaj, Dasa Flisar in Karolina Flisar, tretji pa Blaž Lebar, Dasa Flisar, Mirko Ljubojica, Barbara Senčar in Jan Peter Bernjak. Poleg tega je v kategoriji mlajših zmagala Damjana Hajdajak, pri mladincih pa je bil zmagovalni tudi Alojz Šarkež (Društvo borilnih veščin Rogoševci).

Na 1. pokalni tekmi Slove-
nije v Ljutomeru pa sta bili Ka-
rlo Micevski in Sara Horvat
(obe v borbi) tretji.

2. SNL

Krško »potopilo« Nafto

Mestni stadion v Lendavi, 700 gledalcev, sodnik Dragoslav Perić (Kranj), strelci: 1 : 0 Doma (24), 1 : 1 Panič (28), 1 : 2 Lazarevič (43), 1 : 3 Lazarevič (53), 1 : 4 Lazarevič (85), 2 : 4 Vogrinčič (90).

Nafta: Luk, Zemljič, Bukovec, Vogrinčič, Cifer, Ristič, Doma (Gonc, 82), Gerenčer, Baranja (Madžar, 46), Celcar, Gonc (Osterc, 62).

Lendavčani so nastopili v močno okrnjeni postavi, brez Dominika, Kulčiča, Bunca in Erniše. Gledalci so razočarani zapuščali stadion NK Nafta, saj so domačini zaigrali najslabše v tem delu prvenstva. Gostje iz Krškega so se predstavili kot odlično moštvo,

ki se je postavilo na 40 metrov od svojih vrat in iz nasprotnih napadov dosegalo zadetke. Ti so bili rezultat grobih napak domačih igralcev. Dario je izkoristil izredno razpoložen Lazarevič, ki je kar trikrat zadel v polno. Gostitelji so povedli prek Dome, ki je v gneči pred vrati žogo dobesedno porinil v mrežo. Drugič je po močnem strelu Bukovca vratar gostov Golob žogo odbil do Vogrinčiča, ki mu ni bilo težko zadeti prazne mreže.

Kljub porazu so si Lendavčani ustvarili veliko priložnosti, vendar niso imeli sreče. V 59. in 70. minuti je Vogrinčič napravil izjemni priložnosti; prvič je zadel

Rezultati 25. kroga: Nafta - Krško 2 : 4 (1 : 2), Aluminij - Livar 1 : 3 (0 : 0), Rudar - Šmartno 4 : 1 (2 : 1), Dravinja - Factor 2 : 1 (1 : 1), Svoboda - Izola Argeta 2 : 0 (0 : 0), Dravograd - Triglav 1 : 0 (1 : 0).

Nafta 24 15 6 3 47:21 51
Rudar 25 16 2 7 54:30 50
Svoboda 25 15 4 6 44:27 49
Dravinja 25 15 2 8 34:24 47
Dravograd 25 13 5 7 45:32 44
Triglav 25 10 8 7 39:27 38
Aluminij 25 10 4 11 46:38 34
Livar 24 10 2 12 30:27 32
Krško 25 9 3 13 38:44 30
Factor 25 8 2 15 34:48 26
Izola 25 4 5 16 21:51 17
Šmartno-3 25 2 12 21:84 4

Pari 26. kroga: Dravograd - Aluminij, Šmartno - Svoboda, Izola Argeta - Dravinja, Triglav - Rudar, Factor - Nafta, Krško - Livar.

celo prečnik. Na koncu zaslužena zmaga Krškega, ki mu očitno »leži« favoriti.

F. Horvat M.

Ženski nogomet

Visoka zmaga Pomurja Len

V 14. krogu državnega prvenstva so najvišjo zmago zabeležile igralke Pomurja Len Filovci, ki so kar z 10 : 1 odpravile Slovenj Gradec. Strelke: Govek in Zver po 3, Korpič 2, Nikl in Glavač. V derbiju je Krka premagala Senožeti Vode, tako da ostajajo v boju za

prvo mesto le še Novomeščanke in Filovčanke.

Rezultati: Pomurje Len - Slovenj Gradec 10 : 1, Kamen Jerič - Davidov hram Sobota 3 : 0, Krka - Senožeti Vode 6 : 1. Pari 15. kroga: Senožeti Vode - Kamen Jerič, Davidov hram Sobota - Po-

murje Len, Slovenj Gradec - Krka.

Krka 14 12 0 2 90:11 36
Pomurje 14 11 1 2 92:14 34
Senožeti 14 9 1 4 37:23 28
Sobota 14 5 0 9 28:68 15
Kamen J. 14 4 0 10 17:65 12
Sl. Gradec 14 0 0 14 7:90 0

Milan Jerše

Nogomet

Naftini kadeti drugi

Rezultati zadnjega kroga selekcij mladinskega programa NK Nafta: U-12 v MNZ, Nafta B - Bistrica 14 : 0, Nafta A - Renkovci 2 : 5; U-14 v 1. SNL: Nafta - Arcont Radgona 2 : 1 (V. Vinko 2) - Nafta je šesta; U-16 v 2. SKL: Nafta - Krško 5 : 2 (Rous 2, Vass, S. Vinko, Boroš) - Nafta je s 40 točkami druga (vodi Železničar, 49); U-18 v 2. SML: Nafta - Krško 0 : 2 - Nafta (19) je deveta, prva Jarenina (48).

13. krog 3. SML: Črenšovci - Tišina 1 : 8, Olimpija Dolga vas - Veržej 1 : 7, Mura - Križevci 5 : 2. Vrstni red: Veržej in Tišina po 29, Mura 25. 18. krog pomurske mla-

dinske lige: Roma - Bistrica 3 : 3, Segrap Ljutomer - Rakičan 0 : 7, Arcont Radgona - Beltinci 10 : 0, Odranci - Polana 1 : 3, Panonija Gaberje - Tromejnik 1 : 1, Bakovci - Petišovci 12 : 0, Renkovci - Čarda 1 : 2. Vrstni red: Rakičan 48, Arcont 45, Tromejnik 37, Panonija 33, Renkovci 29.

15. krog 1. MNL-mladinci: Slatina - Kema Puconci 1 : 7, Ižakovci - Apače 1 : 0, Dokležovje - Šalovci, Bogojina - Serdica Kl. Šinko 1 : 1, Grad - Hodoš 2 : 1. Vrstni red: Kema 43, Grad 32, Apače in Bogojina po 29, Dokležovje 23.

Nogomet

Gospodinov kaznovan

Ker je igralec Mure Stanimir Gospodinov na tekmi z Mariborom najprej ugovarjal glavnemu sodniku Robertu Krajncu, nato pa ga še pljunil, je kaznovan s šestmesečno prepovedjo igranja. Na prekmursko-stajerskem derbiju je bil z rdečim kartonom kaznovan tudi Amir Karič, ki bo zaradi žaljenja sodnika počival na štirih tekmah. Mura pa je tudi ob 170.000 tolarjev, od tega je 80.000 kaznen zaradi navijačev, ki so na igrišče zmetali bakle, 90.000 tolarjev pa stane šest kartonov, ki so si jih proti vijoličastim prisluzili igralci Mure.

M. J.

Judo

Prvi Sara, Alen in Katja

Na mednarodnem tekmovanju v Beogradu so bili med 370 tekmovalci tudi predstavniki KBV Lendava. S prvim mestom so se izkazali Sara in Alen Sernek ter Katja Rudaš. Druga mesta so pripadla Patriku Galu, Timoteju Kavašu in Lauri Prendli, tretja pa sta bila Marcel Obal in Sebastijan Prendli.

M. J.

Rokoborba

Zmage Jesenika, Plečka in Kolarjeve

V Razvanju je bil mednarodni turnir v rokoborbi grško-rimskega sloga za dečke in deklice. Nastopilo je 64 tekmovalcev iz osmih klubov Slovenije in Hrvaške. Predstavnika RD Herkul iz Križevca pri Ljutomeru Danilo Jesenik (do 70 kg) in Vlado Plečko (do 59 kg) sta stopila na najvišjo stopničko zmagovalnega odra. Drugi je bil klubski kolega Sašo

Jurak (do 50 kg), tretji pa Primož Slana (do 60 kg).

Četrta mesta so zasedli Aloja Lipovec (do 42 kg), Aleš Ivanuša (do 29 kg) in Domen Vrbancič (do 35 kg), peta pa sta bila Marko (do 29 kg) in Mitja Nedelko (do 52 kg).

Zmagovalka je postala tudi Martina Kolar (do 40 kg), druga sta bila Rok Pregrad (do 35 kg)

in Martin Plemenitič (do 55 kg), tretja pa Uroš Hlebec (do 38 kg) in Marsel Kolar (do 29 kg), vsi iz ljutomerskega kluba Wrestling team Mlekopromet. Izkazali so se tudi mladi soboški rokoborci, saj je Miha Halec (do 66 kg) zasedel drugo mesto, Rene Vidonja (do 42 kg) je bil tretji, Sandi Klar (do 32 kg) pa četrti.

M. J.

Pokalni nogomet

Dober odpor Nafta

Stadion v športnem parku Nova Gorica, 400 gledalcev, sodnik Janez Babnik (IJ), strelca: 1 : 0 Komac (51), 2 : 0 Kokot (84, 11 m).

Nafta: Luk, Zemljič, Cifer, Suljič, Celcar (Gonc), Ristič, Erniša, Vogrinčič, Bukovec, Bunc, Baranja (Doma).

Obe moštvi sta v polfinalu slovenskega pokala nastopili dokaj oslabiljeni. V moštvu Nafta so manjkali Dominko, Madžar in Benko. Na izredno težkem in razmočenem igrišču sta obe ekipi prikazali borbeno igro. Gostitelji so bili nekoliko podjetnejši, vendar so imeli tudi Lendavčani svoje priložnosti. Okvir domačih vrat sta s streloma od daleč skušala zadeti Ristič in Vogrinčič, vendar sta bila nenatančna.

Najlepšo priložnost za zadetek so gostje iz Lendave zapravili v 50. minuti, ko je najprej poskušal zadeti Ristič, nato pa še Zemljič. Goričani so povedli v 51. minuti prek Komca. Končni izid tekme je v 84. minuti postavil Kokot, ki je izkoristil enajstmetrovko. Pri tem si je Erniša prisluzil še rdeči karton. Povratno srečanje je bilo včeraj popoldne v Lendavi.

Trener Novogoričanov Pavel Pinni je po tekmi dejal: »Kljub na videz čisti zmagi z 2 : 0 smo se morali dobro oznojiti, da smo strli odpor vodilne drugoligaške ekipe, ki se je dolgo upirala in imela svoje priložnosti. Čeprav smo oboji nastopili precej oslabiljeni, se to ni veliko poznalo, saj je bilo srečanje na prvotilgaški ravni. Nafta me je pozitivno presenetila, saj nam je povzročala kar precej težav na poti k zmagi. Pokalno tekmovanje je polno presenečenj in zahteva od nas previdnost, da se v Lendavi ne bi opekli, saj je nasprotnik vreden spoštovanja.«

F. H. M., F. B.

3. SNL vzhod

Pol ducata golov Veržeja

Izidi 19. kroga: Tišina - Kovinar Štore 0 : 0, Veržej - Bistrica 6 : 1, Pohorje - Holernuor Ormož 1 : 0, Paloma - Zavrč 1 : 0, Stojinci - Črenšovci 3 : 2, Šmarje pri Jelšah - Križevci 1 : 1, Šoštanj - Železničar 2 : 1.

Zanesljiva zmaga

Igrišče v Veržeju, 100 gledalcev, sodnik Koren (Renkovci), strelci: 1 : 0 Vidmar (7), 2 : 0 B. Puhar (43), 3 : 0 Fajdiga (56), 4 : 0 Sunčič (66), 4 : 1 Jelenko (78), 5 : 1 Kovačec (87), 6 : 1 Puhar (88). Veržej: Vugrinec, Fajdiga, Vidmar, Pučko, Kaučič (Cmrečnjak, 70) Sunčič, B. Puhar, Hanžekovič (Rih-tarič, 80), Osterc, Kovačec, Rajh (Vogrinčič, 46). Rdeči karton: Frelih (Bistrica, 85), rumeni kartoni: B. Puhar, Pučko, Vogrinčič, Horvat, Frelih, Primožič.

Brez zadetka

Igrišče na Tišini, 200 gledalcev, sodnik Vesenjak (Ptuj). Tišina: Prša, Granfol, Farič, Pucko, Šnur, Kuzma, Flisar (Kovač, 35), Verban, Poredoš (Da. Grah, 46), Hozjan (Serd, 60), De. Grah, Rumeni kartoni: De. Grah, Šnur, Da. Grah, Mirt, Urlep, Štancar, Čater, Rožman.

Točka z gostovanja

Igrišče v Rog. Slatini, 100 gledalcev, sodnik Vinčič (MB), strelci: 0 : 1 Pojbič (38), 1 : 1 Kidrič (80, 11 m). Križevci: Kamnik, Ulen (M. Horvat,

70), Kerčmar, Škerlak, Lajnšček, B. Šlihtuber, Šnepf (M. Šlihtuber), Preininger, Lepoša, Pojbič, V. Kerčmar. Rdeči karton: Habjan (Šmarje, 22), rumeni kartoni: Firšt, Hemavs, Gradecki, Lorgar, Džaferović, B. Šlihtuber, M. Horvat, Preininger.

Poraz v Stojncih

Igrišče v Stojncih, 80 gledalcev, sodnik Gostenčnik (MB), strelci: 1 : 0 Lesjak (18), 1 : 1 Hozjan (38), 2 : 1 Letonja (48), 3 : 1 Lesjak (54), 3 : 2 Kavaš (80, 11 m). Črenšovci: Pečelin, Matjašec, Maučec, Kulčar, G. Horvat, Hozjan, Kustec (Padar, 46), Tkalec, Kavaš, Lacković, D. Horvat.

Rumeni kartoni: Trop; Hozjan.

Zavrč 19 12 5 2 54:11 41
Pohorje 19 11 6 2 29:16 39
Paloma 19 11 4 4 39:25 37
Veržej 19 10 4 5 46:20 34
Stojinci 19 9 4 6 42:28 31
Ormož 19 7 7 5 35:29 28
Črenšovci 19 8 3 8 29:36 27
Tišina 19 7 4 8 31:30 25
Kovinar 19 6 7 6 26:32 25
Križevci 19 6 4 9 28:34 22
Železničar 19 5 4 10 22:36 19
Šmarje 19 4 6 9 23:32 18
Šoštanj 19 4 1 14 20:52 13
Bistrica 19 2 3 14 25:68 9

Pari 20. kroga: Železničar - Tišina, Kovinar Štore - Veržej, Bistrica - Pohorje, Holernuor Ormož - Paloma, Zavrč - Stojinci, Črenšovci - Šmarje pri Jelšah, Križevci - Šoštanj.

Milan Jerše

Nogomet

Odranci prevzeli vodstvo

18. krog pomurske lige: Roma - Bistrica 2 : 4, Segrap Ljutomer - Rakičan 1 : 3, Arcont Radgona - Beltinci 2 : 3, Renkovci - Čarda 2 : 3, Odranci - Polana 4 : 1, Bakovci - Petišovci 1 : 0, Panonija Gaberje - Tromejnik 3 : 0.

Odranci 18 10 3 5 46:16 33
Čarda 18 9 6 3 37:18 33
Bistrica 18 9 4 5 45:30 31
Petišovci 18 9 4 5 30:20 31
Beltinci 18 8 6 4 43:30 30
Rakičan 18 8 6 4 33:20 30
Polana 18 7 6 5 21:25 27
Tromejnik 18 7 4 7 36:29 25
Roma 18 6 4 8 39:32 22
Renkovci 18 5 6 7 22:32 21
Panonija 18 5 5 8 24:33 20
Bakovci 18 5 2 11 27:59 17
Arcont 18 3 5 10 26:47 14
Segrap 18 4 1 13 22:60 13

Pari 19. kroga: Bistrica - Bakovci, Petišovci - Panonija Gaberje, Tromejnik - Polana, Renkovci - Odranci, Čarda - Arcont Radgona, Beltinci - Segrap Ljutomer, Rakičan - Roma.

15. krog 1. MNL Murska Sobota: Ižakovci - Apače 4 : 1, Dokležovje - Šalovci 0 : 0, Grad - Hodoš 3 : 1,

Bogojina - Serdica Kl. Šinko 1 : 2, Slatina - Kema Puconci 0 : 2. Vrstni red: Ižakovci 38, Šalovci in Grad po 31, Serdica 28, Kema 26, Bogojina 24, Dokležovje 18, Hodoš 17, Apače 15, Gančani 9, Pušča 4 in Slatina 3.

14. krog 2. MNL Murska Sobota: Niroš Cankova - Lipa 3 : 2, Rotunda - ŠD Motvarjevci 0 : 2, Bratonci - Goricanka Liv 2 : 1.

Vrstni red: Niroš Cankova 29, Bratonci 25, Lipa 18, ŠD Cven in Goricanka Liv po 16, Rotunda 9 in ŠD Motvarjevci 7.

14. krog 1. MNL Lendava: Kapca - Turnišče 0 : 3, Nedelica - Hotiza 3 : 2, Čentiba - Mostje 3 : 1, Olimpija Dolga vas - Veterani Turnišče 1 : 1. Vrstni red: Mostje 36, Hotiza 28, Nedelica 35, Veterani Turnišče 22, Kapca 17, Turnišče 15, Čentiba 9, Olimpija Dolga vas 8.

13. krog 2. MNL Lendava: Dolina - Dobrovnik 1 : 4, Graničar - Nafta veterani 2 : 2, Tip Tours Kobilje - Žitkovci 1 : 1. Vrstni red: Dobrovnik 34, Kobilje 28, Nafta veterani 23, Žitkovci 18, Graničar 4, Dolina 3.

Mali oglasi postajajo tudi na spletnem portalu izber.si!

- Ugodne cene oglasov na rumeni strani!
- 20 % popusta za naročnike Vestnika

Mali oglase sprejemamo vsak delavnik od 8. do 14. ure, v ponedeljek do 13.30, za objavo v naslednji številki Vestnika. Oglase lahko oddate po telefonu: 02 538 17 20 ali po e-pošti: oglasi.vestnik@p-int.si ali na spletnem mestu izber.si.

>>> Izber.si: oglaševalci s to ikono, so objavili svoj oglas na spletnem portalu izber.si, kjer si lahko ogledate tudi opis oglaševanega predmeta ali storitve.

Mednarodni raziskovalni tabor v Konjišču Oče panonskih hrastov

Osrednja oseba ali bitje projekta je, po besedah Stanke Dešnik, krajinske arhitektke in zunanje sodelavke mednarodnega projekta, Panonski hrast, ki naj bi bil tako imenovani oče panonskih hrastov in raste tukaj že tisoč petsto let. »Analize so pokazale, da je bil ob svoji smrti star približno 200 let, to pa pomeni, da lahko njegovo starost pripišemo letnici 200 do 300 let. Celih tisoč petsto let je nato ležal v zemlji, zasut z grmozom. Kaj vse se je dogajalo od takrat, ko je padel, do danes, ve verjetno samo on, mi pa lahko to preberemo samo v nanosih, ki so obdali njegovo deblo,« pravi Dešnikova.

Največ je imelo od projekta zagotovo trideset učencev apaške osnovne šole in deset učencev osnovne šole Lenti iz Madžarske, ki so »očeta panonskih hrastov« spoznavali v delavnicah.

Program delavnic je večinoma potekal na terenu, najbolj pa so jih zanimali starost hrasta in njegove dimenzije. Učenci so bili razdeljeni v štiri skupine, ena se je ukvarjala z geologijo, druga z gozdom in hrastom, tretja s krajino in naravo ter četrta z zgodovino naših krajev in običaji.

Hrast je ležal pet do šest metrov globoko in naj bi po vsej verjetnosti padel v rokav stare struge Mure. »Zelo verjetno je tudi,« tako Dešnikova, »da je to deblo premikala voda, dokler ga ni odločila v tem rokavu in ga potem počasi zasipavala s finim materialom ob poplavih. Na tak način se je drevo tukaj usedalo in konzerviralo.

Hrast je verjetno ostal zelo ohranjen zato, ker je bil toliko let pod vodo. Podtalnica je bila včasih višja, kot je danes, in verjetno bi se proces razpadanja sedaj, ko je bil hrast v bistvu že na suhem, pospešil in bi se enostavno razgradil.

Sicer pa naj bi se hrast na površini pojavil čisto slučajno ob izkopu gramoza. Že nekaj let naj bi bilo videti na bregu gramoznice spodnji, koreninski del hrasta, a ni bilo dovolj sredstev za njegov izkop. Zanimanje za hrast je pokazala tudi gornjeradgomska občina, ki bi drevo lahko uvrstila v turistično ponudbo in k sodelovanju povabila še osnovno šolo Apače ter osnovni šoli Lenti in Lovaszi iz Madžarske. Tako so s skupnimi močmi pridobili nepovratna sredstva evropskega programa Phare v višini 45.768 evrov.

Hrastovo deblo je sedaj dvignjeno iz ležečega položaja in bo predstavljeno na razstavo ploščad ob gramoznicah v Zgornjem Konjišču, kjer bodo obiskovalci to deblo lahko tudi videli in prebrali marsikateri zanimivi podatek v brošurah ali na tablah, ki so nastale v okviru tega projekta.

Vanja Poljanec

Na podlagi 25. člena Statuta občine Ljutomer (Ur. l. RS št. 62/99, 20/01 in Uradno glasilo Občine Ljutomer št. 1/2003) in 10. člena Odloka o priznanjih in nagradah Občine Ljutomer (Ur. list RS št. 38/01 in Uradno glasilo Občine Ljutomer št. 2/03) ter sklepa komisije z dne 25. 04. 2005 Komisija za priznanja Občine Ljutomer objavlja

RAZPIS ZA PODELITEV PRIZNANJ OBČINE LJUTOMER ZA LETO 2005

1. Občina Ljutomer podeljuje priznanja in nagrade zaslužnim občanom, podjetjem in drugim organizacijam ter skupnostim, zavodom, krajevnim skupnostim in društvom v občini Ljutomer za njihove dosežke na področju gospodarstva, kulture, znanosti, ekologije, športa, vzgoje in izobraževanja ter humanitarnem področju.

2. Priznanja Občine Ljutomer, ki se v letu 2005 lahko podelijo, so:
- priznanje občine Ljutomer s plaketo, listino in denarno nagrado,
- pisna priznanja občinskega sveta.

3. Predloge za podelitev priznanj in nagrade občine Ljutomer lahko podajo fizične osebe, podjetja, zavodi, krajevne skupnosti, društva, delovna telesa občinskega sveta, komisija za priznanja in odlikovanja ter politične stranke.

Predlog mora biti podan v pisni obliki, vsebovati mora podatke o kandidatu za priznanje, bivališče, rojstne podatke, izobrazbo, delo oz. poklic, ki ga opravlja, soglasje kandidata in podatke o predlagatelju. Predlog mora imeti obrazložitev, iz katere izhaja utemeljitev.

4. Pisni predlogi se posredujejo v zaprti kuverti na naslov: Občina Ljutomer, Komisija za priznanja, Vrazova ulica 1, Ljutomer, z oznako »Ne odpiraj: Razpis - občinska priznanja 2005«, in sicer v 30 dneh od dneva objave. Prepozno vloženi predlogi komisija ne bo upoštevala.

Predsednik Komisije za priznanja
Jožef PEČNIK, inž. str., l.r.

Lendava

Komunala v nepravih rokah

Tokratno klicno akcijo pridobivanja novih naročnikov časopisa Vestnik smo izvedli v Klicnem centru slepih v Škofji Loki med prebivalci Lendave. Zanimalo nas je:

1. Se strinjate, da so postali večinski lastniki podjetja Komunala zasebniki?
2. Se strinjate, da bi Lek moral plačati odškodnino zaradi smrada, ki se širi iz čistilne naprave?
3. Ali naj država in občina še naprej podpirata podjetje Koncept Optimum?

V anketi vas je sodelovalo 450 vprašanih prebivalcev Lendave. Več kot polovica, 57 odstotkov, se vas ne strinja, da so postali večinski lastniki podjetja Komunala zasebniki, strinja pa se vas 27 odstotkov vprašanih. Da bi Lek moral plačati odškodnino, ste si skoraj enotni, saj vas tako meni kar 87 odstotkov, 9 odstotkov pa se s tem ne strinja. Zanimivi so tudi odgovori na vprašanje, ali naj bi država še naprej podpirala podjetje Koncept Optimum. Večina, 57 odstotkov, vas meni, da naj država podjetja ne podpira več, 22 odstotkov vas meni, da bi ga morala, 11 odstotkov vprašanih pa podjetja niti ne pozna.

Vsem sodelujočim smo v zameno za sodelovanje tudi tokrat ponudili možnost, da v svoji brezplačni številki časopisa Vestnik preberete rezultate raziskave. Za to priložnost se vas je tudi tokrat odločilo veliko sodelujočih. Poleg rezultatov ste tako lahko približe spoznali časopis, saj ste prejeli 3 brezplačne številke.

V dogovoru z operaterjem Klicnega centra slepih vas bomo po prejemu zadnje številke ponovno poklicali in vas poprosili še za vaše mnenje o vsebini časopisa. Zadovoljnim bralcem, ki bi se želeli naročiti na časopis, pa bomo ponudili tudi lepo nagrado, deležni pa boste še vseh drugih naročniških ugodnosti, hkrati pa boste tudi vi pripomogli k nadaljnjemu razvoju Klicnega centra slepih.

V eni prihodnjih številki boste med drugim izvedeli, kaj menijo prebivalci Lendave o gradnji športne dvorane, o stavki delavk v podjetju Koncept Optimum in dodali še druga aktualna vprašanja.

V Klicni center slepih in slabovidnih nas lahko pokličete tudi sami in se naročite na časopis. Skoraj ves čas smo dosegljivi po tel. št. 04/517 00 00.

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE, VZDRŽEVANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC, BREZPLAČNI PREVOZI KRST NA DOM, BREZPLAČNI PREVOZI DO 25 KM, PLAČILO TUDI NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI.

DAMIR BANFI s. p., VEŠČICA 17,
TEL.: (02) 53 48 060, FAX: (02) 52 51 170, 9000 MURSKA SOROTA

Nagrobni spomeniki, tlaki, stopnice, okenske police, kamnite mize, pulti, vaze in drugi izdelki iz granita in marmorja.

Tel.: 02/542 10 24, faks: 02/542 20 24, GSM: 031 876 949
KEB - kamnoseštvo Erjavec, Marjan Erjavec, s. p.
Ribiška pot 1a, 9231 Beltinci

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE
UREJANJE POKOPALIŠČ IN ZELENIC

Brezplačni prevozi opreme na dom, brezplačni prevozi do 40 km, plačilo na več obrokov brez obresti.

Vladimir Hozjan s. p. Šulinci 87/a
Tel.: (02) 55 69 046, GSM: 041 712 586

KOMUNALA
Javno podjetje, d. o. o.
Kopališka ul. 2, Murska Sobotica

D. E. POGREBNIŠTVO
telefon: 02/521 37 00

KOMPLETNE POGREBNE STORITVE:
UGODNA PRODAJA POGREBNE OPREME
BREZPLAČNI PREVOZI DO 30 km.
PRODAJA VENCEV IN DRUGEGA CVETJA

UREDITEV DOKUMENTOV
OBJAVA OSMRTNIC V JAVNIH MEDIJIH
UREJANJE ZELENIC
PLAČILO NA VEČ OBROKOV BREZ OBRESTI

24-URNA DEŽURNA SLUŽBA, GSM: 041/631 443

motorna vozila

KARAMBOLIRANO VOZILO kupim. Tel.: 040 256 963. m22289

KUPIM ZASTAVO, JUGO, LADO, RENAULT 4 ali odvažam stara vozila. Tel.: 041 532 054. m22348

živali

NESNICE, MLADE, HISEX, rjave, grahaste in črne, opravljena vsa cepljenja, pred nesnostjo, prodaja Farma pri Mostu, Vzrejališče vseh vrst nesnic. Naročila sprejemajo: Gostilna Horvat Nemčavci, tel.: 528 11 90, Franc Movrin Petanjci, tel.: 546 15 05, gostilna Železen Beznovi, tel.: 549 10 25, gostilna Rajser Grad, tel.: 553 11 48, gostilna Čeh Nedelica, tel.: 573 51 53. m22116

NESNICE, rjave, grahaste, zagotovljena takojšnja nesnost, Vzreja nesnic Tibaut, Babinci 49, tel.: 582 14 01. m22167

PURANE, stare 6 tednov, za nadaljnjo rejo prodam. Naročila po telefonu: 546 11 13. m22374

SVINJO ZA ZAKOL, 140 KG, prodam. Tel.: 041 347 790. m22385

posesti

HIŠO v Murski Soboti prodam ali za menjam za stanovanje v bloku. Tel.: 548 10 44. m22341

STANOVANJE, 2,5-sobno, takoj vseljivo, prodam. Informacije od sobote dalje 041 733 862. m22343

GRADBENO PARCELO V TRNJU PRI ČRENŠOVCIH prodam. Tel.: 576 13 50. m22352

ENOSOBNO STANOVANJE v Cvetkovi 19 (pritličje) prodam. Tel.: 031 807 483. m22369

HIŠO NA GORIČKEM prodam. Tel.: 041 567 436. m22370

GRADBENO PARCELO v Murski Soboti prodam. Tel.: 041 723 318. m22372

NADSTROPNO HIŠO v Murski Soboti, 215 m², vseljivo, CK, vsi komunalni priključki, parcela 500 m², lepa lokacija, ob OŠ, bližina trgovine, prodam. Tel.: 521 13 30 ali 041 809 958. m22373

PRODAMO DVOINPOLSOBNO STANOVANJE, 59 m², v središču Lendave, majhen blok (4 stanovalci), 1. nadstropje, prostori: kuhinja, dnevna soba, spalnica, otroška soba, shramba (z oknom), kopalnica, stranišče, balkon, hodnik; delno opremljeno (kuhinja v celoti, hodnik), CK, nadstrešek za avto (kasneje možnost nakupa zidane garaže), klet, podstrešje. Cena 5.500.000 sit. Informacije: 051 416 669. m22365

30-ARSKO PARCELO s sadovnjakom in počitniško hišo na Vaneči ob glavni cesti prodajo. Tel.: 523 13 10. m22382

ENOINPOLSOBNO STANOVANJE, opremljeno, z garažnim mestom, v Murski Soboti oddamo za daljši čas. Tel.: 041 694 761. m22387

kmetijska mehanizacija

TRAKTOR MTZ, 95 konjev, prodam. Tel.: 041 357 448. m22368

ROTACIJSKO KOSO sip 165 in trosilnik umetnega gnoja Vikon prodam. Tel.: 031 778 396. m22375

OBRAČALNE PLUGE 3- in 4-brzdne, rotobrano, mulčar, 2 m, traktor Fendt za vinograd, frezo in mulčar, puhalnike za seno in seno v balah prodam. Tel.:

031 550 988. m22378

TRAKTOR IMT 533 s fiatovim motorom, drugo kmetijsko mehanizacijo prodam. Tel.: 546 12 74. m22384

KUPIJO TRAKTOR, BALIKO ZA 4-0 BALE IN KOSILNICO. Tel.: 031 541 111. m22388

DVOSONO PRIKOLICO, registrirano, 2000 l, žitni kombajn, 1000 l, jevkvo, rotacijsko koso, pajek, trosilnik hlevskega gnoja prodajo. Tel.: 031 832 480. m22390

CISTERNO, 2200 l, trosilnik, 3,5 t, brane, 20 diskov, in predsejalec, 100 cm, prodajo. Tel.: 557 11 93. m22391

KUPIM traktor in druge priklopnike. Tel.: 041 285 568. m22392

TRAKTOR URSUS C 360, 1000 l, 1992 prodam. Tel.: 031 733 602. m22393

kmetijski pridelki

KORUZO, okrog 15 ton, prodajo. Tel.: 573 15 63. m22349

razno

RABLJENO TOČILNO MIZO SHALAM, NAPRAVO in drugo opremo prodajo. Tel.: 525 23 00 ali 031 775 889. m22350

OPREMO ZA KUHNJO. KOPALNICO prodajo. Tel.: 031 388 515. m22353

PELARGONIJA, VISEČA, 180 SIT, 200 GONJA, POKOČNA, 250 SIT, BELOJE, SURFINIJE, VERBENE, NAVARINO, NIJE, enoletnice, dobre kvačice, prodaj. VRTNARSTVO - CVETUČARSTVO, ber, s. p., Gornji Petrovci 46.

Želite dopust na lepem, dve minuti do morja, za 6 tisoč, Matos, Split, 00385 21 393 130, ureni veli 19, Slatina, otok Čieva prodajo. Tel.: 021 363 968. m22377

CENTRALNO PEČ NA 1000 l, 50-kalorično, z boilerjem, v celoti rabljeno dve sezoni, prodajo. Tel.: 031 733 602. m22393

delo

PONUJAMO INFORMACIJO O PRILIKAH ZA RI ROČNIH DEL PRI VAS DUMA, Radovna Malešev, s. p., Šercerjeva 20, Ljutomer. Tel.: 041 747 121. m22331

PONUJAMO MOŽNOST UČENJA V DATNEGA ZASLUŽKA. Tel.: 040 799 111. Matija Zajšek, Svetovanje, Edite v p., Dvorjane 14 f, 2241 Srednja vas. m22272

ZAPOSILIMO KUHAJA ALI KUHAJICO, lasite se v torek, 3. maja, od 10. ure, stilni Rajh, Bakovci. Godišnja plača 12.000,00, 12 ur na teden. Tel.: 031 832 480. m22354

ZAPOSILIMO kuharja ali pomočnika, ceriji Pik-Asso v Banovcih. Tel.: 031 733 602. m22393

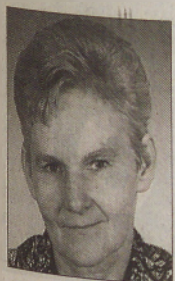
srečanja

38-LETNI FANT, simpatičen, zunanje kren, išče dekle za resno zvezo. Tel.: 305 746. m22371

NEVEZANI, pridite v Zgornjo Konjico, imamo za vas partnerja za vašo občasna srečanja. Posredovalnica v vilnem dotiku, Majda Šitar, s. p., Gornji Rajh, s. p., Bakovci, Srednja vas. Tel.: 041 285 615. m22389

storitve

Počitniški dom Jelka na Pohorju vabi za priložnostno srečanje in obisk in se s kmetijsko mehanizacijo nam priporoča za letovajo. Tel.: 02 603 25 31. m22394

*Življenje niso trenutki, ki so minili,
življenje so trenutki, ki smo si jih
zapomnili.*

V SPOMIN

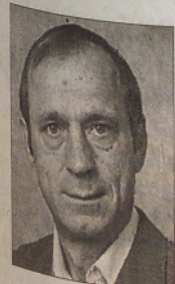
Danes minevata dve leti od takrat, ko
nas je zapustila naša mama

Terezija Kohek

iz Nedelice

Hvala vsem, ki se vam ustavi korak ob njenem grobu.
Hvala za podarjen cvet in prižgano svečo.

Vsi tvoji

*Prazen dom je in dvorišče,
naše oko zaman te išče,
solza, žalost in bolečina
te zbudila ni, ostala je le praznina,
ki hudo boli ...*

ZAHVALA

V 53. letu nas je za vedno zapustil mož, oče, sin in brat

Štefan Kociper

iz Črenšovca

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem,
ki ste nam pomagali in stali ob strani.
Posebna hvala vsem, ki ste ga obiskovali med
njegovo boleznijo in ga pospremili
na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

*Minevajo dnevi, minevajo noči, a tebe
med nami ni.
Spomin živi, bolečina premočna,
praznina velika, prehitro odšla si.*

ZAHVALA

V 72. letu nas je zapustila draga žena,
mama in babica

Gabrijela Graf

iz Radomerja 8

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem, znancem in vsem drugim, ki ste jo
pospremili na njeno poslednjo pot. Hvala za vsa izrečena in
poslana sožalja, sveče, cvetje ter dobrodelne prispevke in
darovane svete maše.
Iskrena hvala dr. Kovaču ter osebju internega in pljučnega
oddelka rakičanske bolnišnice.
Hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete
žalostinke in govorniku za ganljive besede slovesa.

*V žalosti
vsi tvoji najdražji*

*Spomin je edini cvet,
ki ostane, ne ovene,
je edina luč, ki ne ugasne.*

V SPOMIN

29. aprila bo minilo leto žalosti od
takrat, ko nas je zapustil naš dragi

Štefan Filo

iz Moščanec 69

in

7. junija bosta minili dve leti žalosti od
takrat, ko nas je zapustila naša draga

Sidonija Filo

iz Moščanec 69

Iskrena hvala vsem, ki se ju še
spomnite, postojite ob njunem grobu
in jima prižigate sveče.

Vajnti najdražji

*Kogar imaš rad, nikoli ne umre,
le daleč je ...*

ZAHVALA

V 34. letu nas je tragično zapustil
dragi mož, ati, sin in brat

Dušan Kučan

iz Šalamenec 42

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki ste ga v tako
velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, nam pa izrekli
sožalje ter darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene.
Hvala gospodu duhovniku za pogrebni obred, pevkam za
odpete žalostinke, govornicam za besede slovesa, godbeniku
za odigrano Tišino in pogrebništvu Banfi.

*Žalujemo vsi tvoji, ki te imamo radi
in te ohranjamo v lepem spominu*

*Skozi vse življenje si se boriti znal,
a v tihi spomladanski dan
si nemočen od bolezni zaspal.*

ZAHVALA

V 70. letu nas je za vedno zapustil naš
dragi mož, oče, opa, brat in tast

Janez Kološa

iz Šalovec 156

Od njega smo se poslovili 20. aprila 2005 na pokopališču v
Šalovcih.

Besede iskrene zahvale naj sežejo v srca dragim sorodnikom,
prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki ste nam v težkih
trenutkih stali ob strani, posebno sosedovima družinama Berke
in Kovač, sosedi Zdenki iz Šalovec in družini Časar iz Šulinec.
Hvala kaplanki gđ. Jani Kerčmar za pogrebni obred, pevcem za
odpete žalostinke, pogrebništvu Banfi in vsem, ki ste ga
pospremili na njegovi zadnji poti, nam izrazili pisno ali ustno
sožalje ter darovali cvetje, sveče in v dobrodelne namene.
Posebej hvala Tončku Kosu ter prijateljem Zveze slepih in
slabovidnih Murska Sobota. Hvala sodelavcem obeh hčerk iz
Mure in Podravke.

Zahvaljujemo se tudi osebni zdravnici ge. dr. Marjeti Žbül
Benko iz Zdravstvenega doma Gornji Petrovci in zdravstvene-
mu osebju internega oddelka bolnice v Rakičanu.

Žalujemo vsi, ki smo ga imeli radi

Dragi opa!

*Bil si najdražji opa na svetu.
Zelo te bomo pogrešali
Martina, Martin, Zoran in Miha*

*Kje si, ljuba mama naša,
kje tvoj mili je obraz,
kje je tvoja skrbna roka,
ki skrbela je za nas.*

ZAHVALA

Z bolečino v srcu sporočamo žalostno vest, da nas je v 77. letu
starosti za vedno zapustila naša draga mama, stara mama,
prababica, tašča, sestra in botra

Ana Solar

roj. Bunderla, iz Matjaševca 58

S svojo dobroto vsakega osrečiti je znala, a v jutranjih urah
nemočna in utrujena je zaspala.

Beseda zahvale je namenjena vam, dragi sorodniki, botrina,
sosedje, prijatelji in znanci, za vsa vaša ustna in pisna sožalja,
darovane vence, cvetje, sveče, sv. maše in mliško večico.
Hvala osebju 2. nadstropja kirurgije, župnikoma g. Ficku in g.
Kuharju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke,
gospodu županu Jožefu Škaliču za besede slovesa, Društvu
upokojencev občine Kuzma, godbeniku za odigrano Tišino in
pogrebništvu Banfi.

Žalujemo hčere z družinami in drugo sorodstvo

V spomin

Letos mineva dvajset let od takrat,
ko nas je zapustil dragi oče in stari oče

Alojz Solar

Hvala vsem, ki se ga z lepoto mislijo spomniti
in mu prižigate svečo spomina

V SPOMIN

20. aprila je minilo trideset let od takrat,
ko je tragično v cvetu mladosti ugasnila luč življenja
dragega sina, sorodnika in prijatelja

Ludvika Pintariča ml.

iz Kruplivnika

*Kot pomladni cvet si ovenel,
a v naših srcih vedno boš živel.*

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in se z mislijo
ali svečo ustavite ob njegovem preranem grobu.

Vsi njegovi

*Zaspala sama si v hladnem svetu, nemo
in le v sanjah si morda spet z nami,
mi budni, oh, jokati se ne smemo,
da jok Te naš iz sanj teh ne predrami.*

ZAHVALA

V torek, 12. aprila,
smo se za zmeraj poslovili od naše najdražje

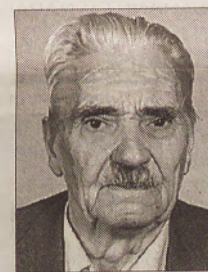
Šarika Cvetko

roj. Sapač

iz Ulice Štefana Kovača 3 v Murski Soboti

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem,
ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali cvetje
in sveče, nam pa izrekli sožalje.
Hvala g. kaplanu za pogrebni obred,
govornici za besede slovesa
in pevcem za odpete žalostinke.

*Žalujemo
vsi njeni najdražji*

*Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
večni mir mi zaželite
in v spominu ohranite.*

ZAHVALA

V 87. letu nas je zapustil dragi
mož, oče, tast, dedek, sorodnik in prijatelj

Janez Celec

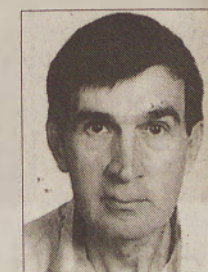
iz Murske Sobote

Ob obleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste ga pospremili na
njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje in sveče ter nam
izrazili ustno ali pisno sožalje.

Posebej hvala dobremu kolektivu doma starejših iz Lendave, ki
so zanj lepo skrbeli in mu požrtvovalno stali ob strani v zadnjih
trenutkih njegovega življenja.

Hvala govornici, pevcem iz Beltincev, glasbeniku za odigrano
Tišino in pogrebništvu podjetju Komunala.

Žalujemo vsi, ki smo ga imeli radi

*Utihi se tvoj glas.
Obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več.*

ZAHVALA

V 56. letu nas je mnogo prezgodaj
zapustil naš dragi mož, oče, dedek,
sin, brat, stric, zet in svak

Anton Hajdinjak

iz Ledavske ul. 18 v Černelavcih

Z bolečino v srcu se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom,
sosedom, sodelavcem, znancem in prijateljem, ki ste ga pospremili
na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče, svete maše in nam
izrekli sožalje. Hvala duhovnikom g. dekanu Vorošu in Špeliču za
pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Avtobu-
snega podjetja Murska Sobota za besede slovesa in pogrebništvu
Banfi. Priscrna hvala osebni zdravnici gospe dr. Žagarjevi za vso
pomoč pri zdravljenju med njegovo boleznijo.

*Žalujemo: žena Albina, sin Andrej z Natalijo, sin Leon s
Katjo in hčerko Špelo, mama, brat in sestra z družinami*

Dragi dedek, pogrešala te bom

Tvoja vnukinja Špela

**VEDEŽEVANJE
ANAMARIJA**
**090 41 86
051 385 961**
Plačilo po položnici
Libertas, s. p., Stari trg 15, SI. Konjice

MEDIAFIN KOM, d. o. o.,
Dunajska 21, Ljubljana

**UGODNA GOTOVINSKA
POSODJILA do 300.000,00
SIT do 12 OBROKOV**
PE LENDAVAL
031 797 715, 031 589 448

Vroča cena
za ohlajeno Corollo
3.350.000 SIT

FLAMIN MS Flamin MS d.o.o., ☎ 02 530-46-60,
Industrijska 1a, 9000 Murska Sobota, www.flamin-ms.si

**SREČNO IN BOGATO
NOVO LETO**

2015!

080 19 20
www.ZMprizma.si

ZM PRIZMA naložbeno
življenjsko
zavarovanje
Prednost več

Renato & Co.
Renato Rittlop, s. p., Markovci 4, 9204 Šalovci

RAZVOZ KURILNEGA OLJA PO UGODNIH CENAH
Tel.: 02 556 91 50, GSM: 041 366 700

SERVIS IN STORITVE
S KMETIJSKO
MEHANIZACIJO

Robert Kovač, s. p.
Veščica 54, Murska Sobota
tel.: 02/52 52 333

ZASTOPAMO IN SERVISIRAMO KMETIJSKO MEHANIZACIJO NEWHOLLAND

**AVTO-MOTO DRUŠTVO
ŠTEFANA KOVAČA MURSKA SOBOTA**
vabi svoje člane na **REDNI OBČNI ZBOR**
v petek, 6. maja 2005,
v društvene prostore v Noršinski ulici 2

VRTNARSTVO ŠABJAN d. o. o.
Ureditve, načrtovanje in vzdrževanje zelenih površin.
Obrezovanje sadnega drevja in živih mej.
Tel.: +386 (02) 537 10 80, faks: +386 (02) 537 10 81, e-mail:
vrtnarstvo.sabjan@siol.net, Kajuhova 56, 9000 Murska Sobota, Slovenija

GEO-VRTINA, d. o. o., Obrtna ulica 40, 9000 Murska Sobota
tel./faks: 02 530 06 70, GSM: 041 741 809

Izdelava vrtin in vodnjakov za zajem podzemnih vod,
piezometričnih in ponikovalnih vrtin,
geomehanika, čiščenje vodnjakov

modri krediti

• Kako pridem do najugodnejšega
delgorečnega posojila?
• Kje optimalno varčevati?
• Kako bo z mojo pokojnino?

Neodvisno finančno svetovanje
041 604 979
Mladinska 7, 9250 Gornja Radgora

BETONARNA PETELIN d. o. o.
Vaneča 81 a, Puconci, tel. 02 5459 590, 2296 570

10 % popusta ob gotovinskem plačilu

Ponujamo: sveži beton • prevoz in črpanje svežega betona •
betonske izdelke: robnike, kanalete, mulde, vrtno poti, škarpnike
• izdelujemo betonske izdelke po naročilu. **PRIPOROČAMO SE!**

Spanik AVTOMOBILI
Trgovina in storitve d. o. o.

**Prodajni salon PO VAŠI
IZBIRI**

Noršinska ulica 8, Murska Sobota Tel.: 02/534 84 96

**KURILNO
OLJE,
PREMOG**
Ugodne cene in
možnosti plačila

KURITVO - PREVOZ, Jakšič Bojan
Gornja Bistrica 51, tel.: 07 531 111

ELEKTRO KOŠTRIC, GSM: 031 300 814
Valerijan Koštric, s. p., Melinci 67, 9231 Beltinci

❖ PRODAJA IN MONTAŽA KLIMATSKIH IN HLADILNIH NAPRAV
❖ ELEKTROINSTALACIJE ❖ OPRAVLJANJE MERITEV NA ELEK-
TROINSTALACIJAH IN TAKOŠNJE V ODSTRANITEV NAPAK
❖ POPRAVILO GOSTINSKIH IN GOSPODINJSKIH APARATOV,
BELE TEHNIKE, OLJNIH GORILNIKOV, AVTOMATIKE ❖

SLIKOPLESKARSTVO KALAMAR
Janez Kalamar, s. p., Partizanska ul. 55, M. Sobota

GSM: 041 933 730

**OPRAVLJAMO SLIKOPLESKARSKA
DELA PO ZELO UGODNIH CENAH!**

SONČEK
EDEN ZA VSE

POMURSKO DRUŠTVO ZA CEREBRALNO PARALIZO
prostovoljne prispevke nakazujte na račun:
02496 - 0092393969

na internetu
www.vestnik.si

www.sparkasse.si

NAPRODAJ

Uresničite zamisli in zaživite v svojem sanjskem domu.

Z gradnjo, nakupom ali prenovu doma. Naši izkušeni svetovalci vam bodo pomagali pri izdelavi finančnega načrta, ki bo z ugodnim kreditiranjem prilagojen vašim finančnim zmožnostim.

Nekaj naših ugodnosti, ki jih ne gre spregledati:

- možna daljša doba odplačevanja - do 25 let
- brezplačno strokovno individualno svetovanje, tudi na vašem domu
- nakazilo gotovine brez dokazil (predračunov ali računov)
- zavarovanje kredita s hipoteko
- dolgoletne izkušnje na evropskem trgu

Odlikuje nas prilagajanje željam vsakega posameznika. Naj bo vaš dom narejen po meri.

PE MURSKA SOBOTA, Slovenska ulica 29, 02/512 42 00
Delovni čas: pon. - pet. od 9. do 17. ure

MODRA ŠTEVILKA
080 1802

SPARKASSE
Drugačna banka

Kupon št. 17 - odgovore pošljite do torka, 3. maja, na naš naslov: Vestnik, Ulica arh. Novaka 13, 9000 Murska Sobota ali po e-pošti: tomo.koles@p-inf.si

pén

... za
muziko
živen!

foto N. Juhov

VESTNIKOV
MESEČNIK,
četrtek,
28. aprila
2005,
122. številka

**Slavko
Šuklar,
skladatelj**

Zgodba z naslovnice – str. 16

Vse, kar je lepo, enkrat mine: mladost, lepota, celo ljubezen ...!
Pén pa ne! On se vedno znova vrača. Tokrat pride v četrtek, 26. maja.

Bolniške

Oste se segreva in okreva

Rastajem se, cigani, sa vama ...

Če imate občutek, da se v pokrajini Murekov že dolgo ni zgodilo nič tragičnega, ni nič tragičnega. Dejstvo pa je, da se vam tako zdi, ker je že nekaj časa na bolniškem dopustu prvi regijski črni kronist OSTE BAKAL. Težave s spodnjimi okončinami, tako upamo pri Pentutah, so zgolj prehodne narave in Oste bo kmalu spet v prvih novinarsko borbenih vrstah. Do takrat pa fotografija prezeblega pisca na eni od nogometnih tekem kluba brez licence.

Frbo

Dame volijo

Če že soboški prvoligaški (moški) fuzbal blede, pa prekmurski nogometni hram osvaja dame. Nogometašice Pomurja LEN-a so namreč letos kar 3 x premagale nekoč nedotakljive (in nepremagljive) Dolenjke, ekipo Krke, nazadnje v pokalnem tekmovanju. Če k temu dodamo mnenje našega dopisnika FRBA, sicer strokovnjaka za žensko estetiko, da so lenovke najlepša ženska nogometna ekipa v Sloveniji, potem se Fazaneriji ni treba bati, da ji bo v prihodnjih letih, ko se bo Mura kobacala po nižjih ligah, dolgčas. Prej nasprotno!

Frbo

Po Muri Pomurje LEN

Naj te baba brcne!

Skrita kamera

Bil je dan, ko so pomembni gostje sedeli, manj pomembni pa stali. Sedeče je opazovala pentutarska fotografinja in ujela tudi množico dobro pološčenih obuv, med katerimi je oko kamere zapazilo eno nenavadno. Belo je in na pol oblečeno v nogavico. Če bi noge znale govoriti, bi se gotovo nad svetom najbolj pritoževala prav ta, obuta v mavec. A nič ne de, kot vse, je minljiv tudi »gips« in noga bo spet lahko (ali pa medtem že je) svobodno zadihala (zakorakala). Sicer pa Pentute sprašujejo, ali veste, katere mu znanemu Pomurcu pripada začasna bela obloga na nogi?

ovša

Nesreča nikoli ne počiva

Čidi je te téj gips?

Multimedijsko

Ni meja med novinarstvom in umetnostjo

Novinarstvu sicer priznavajo, da je sedma sila. Vsekakor pa nekoliko manj, da je tudi sedma umetnost. A če je soditi po priložnostni

razstavi znotraj Žute kuče, so se »sedmosilaši« očitno odločili oditi v zelje umetnikom. Kaj naj bi pričujoča multimedijska predstavitev pomenila, je težko dognati in običaj-

nemu smrtniku kaj takega ni niti približno jasno. Vsaj približnega pojasnila pa boste deležni, če pokličete v redakcijo Murskega vala.

Ovša

Oblikovanje

Ni je čez debelo

Črno-beli svet se je letos 2 x podrl. Prvič, ker se nogometaši MURE niso uvrstili med prvo šesterico klubov v Sloveniji, drugič pa (in takrat še bolj), ko je postalo dokončno jasno, da so funkcionarji v tem klubu v zadnjih letih predvsem mešetarili in gledali na to, kako bi se izognili spoštovanju predpisov (le kdo v tej državi pa je s poštenostjo sploh kaj dosegel?!), kot se ukvarjali s strokovnim športnim managementom. Takšne so ostali brez tekmovalne licence in bodo prihodnja leta vegetirali v nižjih ligah.

V sivino se je vklopil tudi nekoč uspešni trener (pred leti prvak z Gorico) MILAN MIKLAVIČ. Kot nazorno kaže fotografija, je po njegovem temeljni vzrok za športni del neuspehov v

obsegu njegove in denarnice Murinih nogometašev. Če bi bile taaaaako debele,

meni vrli Milan, prvak bi bili gotovo prvaki. No, se ... Ovša

Vej ste pa fse zapravili, pa nika napravili!

Te je tou zdaj pamet?

Razkrižje

Končno svoji
na svojon!

Družina CMAGER z RAZKRIŽJA se je vse od samostojnosti Slovenije z doma domov prevažala prek zapornic mejnega prehoda, zdaj pa je končno država poskrbela za posebno dovozno cesto. Temo v čast je gospodar ADOLF nad domačijo uredil sprehajalno pot, ob kateri vas pozdravljajo »putar« (nosi pijačo delavcem), ženska s samokolnicami (pomaga pri gradnji ceste) in gledalci (spodbujanje in nadzor).

jog

Naša Bianca z njihovim Ryanom

Kariere

Kongratulejšn,
Bjanka!

Univ. dipl. arh. BIANCA ŽVORC je - ne po svoji krivdi - blond Prekmurka, povsem po svoji krivdi pa v obljubljeni deželi Ameriki zaključuje magisterij in pripravlja projekt z naslovom Liniment. Gre za nekakšno avtobiografijo v obliki multimedijske knjige. Verjetno bo mogoče videti tudi tole, kar objavljajo Pentute - »puso lušne« Biance njenemu modelu in igralcu RYANU.

Še znaš, kak je
fajn bilou, kda
sva še néj tak
béjliva bila?

Šport in veselje

Mimi leti v nebo

Vej si pa kak človik bomba!

Ali je res, natančno ne vemo, vsekakor pa je oprava športnega zanesenjaka MIRKA ŠERUGE - MIMIJA tako esolje Sicer ga ljubitelji kraljice športov poznajo kot prevega moža pomurskih atletskih sodnikov in, kot kaže, pač pa zgolj za nalogo štarterja. Očitno tudi to postaja esoljska funkcija ...

Gegra

Migajte

v vrtincu
pomladi

Vigred je dokončno v deželi pomurski. Z njo pa Pentute »skljocajo« tudi brhke Sobočanke. KARMEN (bela bluzica) in SNJEŽANA (črni dekolte) sta gotovo med njimi. Prva je referentka za študentsko delo na Pomurskem študentskem servisu, druga pa lastnica trafike tik ob mestni tržnici. Obe prisegata na večno miganje, saj bolj ali manj redno (in skupaj) tekata po soboških (in primestnih) ulicah. Je potem takem kaj čudnega, če je njun stas tako čeden, kot je?

Gegra

Karmen in Snježana

Ona miga. Ona tüdi.

Srečanja

Učiteljica in župan

Znana soboška učiteljica RUŽA ROŽMAN nam je s ponosom odstopila fotografijo, na kateri je z novogoriškim županom, sicer Prekmurcem, MIRKOM BRULCEM (med drugim je župan tudi stric MV-novinarke Nataše Brulc-Šiftar). Posnetek je nastal v Novi Gorici, župan pa si je z veseljem vzel nekaj minut za sprejem rojakov, članov soboškega društva upokojencev.

jog

(Ne)poslušnost

Stani gor,
ka ideš dol!

Novinarka S.
v primežu
lenarjenja

Načeloma se novinarji (in novinarke) delijo na dobre in slabe. A o tem nihče preveč rad ne govori. Za murškovalovko SILVO EORY velja, da je NAJ strokovnjakinja za manjšinsko in kmetijsko problematiko. Tu ji ni para. So pa Pentute izvrtale, da ima radijski urednik M. DORA v zadnjem času z damo velike težave, saj vse prevečkrat sedi na novo obloženih tleh prostorov v Žuti kuči in veselo telefonira. Sama sicer trdi, da službeno (o upadu mlečnosti črnolisaste pasme krav), a nazadnje je menda govorila o povsem zasebnih zadevah. Povezane naj bi bile z izkoriščanjem prostega časa v rekreativne namene.

Nezaslišano!

ovsa

Gasilska fotografija vodilnih mož v gasilskih društvih Mestne občine Murska Sobota skupaj z županom mestne občine Antonom Štihecem (v sredini). Od leve so poveljnik GD Murska Sobota Anton Gomboc, ki je zastopal odsotnega predsednika Ernesta Eöryja (tudi predsednik Gasilske zveze Slovenije), Branko Toplak, predsednik Industrijskega GD Mura, Marjan Martinec, predsednik GD Satahovci, Štefan Škrilec, predsednik GD Polana, Karel Fujs, predsednik GD Veščica, Tadej Kumin, predsednik GD Kupšinci, Anton Forjanič, predsednik GD Nemčavci, Boris Gumilar, predsednik GD Markišavci, predsednik Gasilske zveze v mestni občini Štefan Barbarič, predsednik GD Rakičan Matjaž Durič, predsednik GD Črnelavci Marjan Horvat in predsednik GD Krog Marjan Grabar.

In še ena gasilska: vsi delegati skupščine Gasilske zveze Mestne občine Murska Sobota v petek, 22. aprila 2005, v črnelavski gostilni Spiriz slovesno opravljeni v uniformi, ki jih gasilci s ponosom nosijo. Zastopali so interese 650 članov, ki so organizirani v 12 gasilskih društvih. Med njimi je 70 žensk, 80 pionirjev in pionirk, 75 mladincev in 63 veteranov. Svoja gasilska društva imajo vsa naselja v mestni občini, čakejo le na aktiviranje trinajstega na Pušči, ki je formalno sicer ustanovljeno, delati pa še ni začelo. Vsi delajo prostovoljno. Če bi imeli stalno profesionalno ekipo, bi se letni proračun za 4-krat povečali – s sedanjih 32 na okrog 130 milijonov tolarjev.

»Na pomoč« še vedno prostovoljno

Skupnemu fotografiranju je sledilo resno delo. Vodenje skupščine so zaupali delovnemu predsedstvu v sestavi (od desne) Petra Fridrih, predsednik Marjan Horvat in Jožica Viher. Povabilu na letni obračun se je odzval tudi mestni župan Anton Štihec. Ne samo zato, ker so gasilska društva proračunski porabnik (delno se financirajo še iz lastne dejavnosti in iz državne požarne takse), pač pa predvsem zato, da se ljudem zahvali za opravljeno prostovoljno delo. Veliko prostega časa namenijo za izobraževanje, v letu 2004 pa so morali kar 54-krat tudi intervenirati.

Kmetijama Lukačevih iz Bakovec in Gumilarjevih iz Markišavca (gospodarja sta na fotografiji desno) so se vodilni iz Gasilske zveze Murska Sobota na skupščini zahvalili za sodelovanje v vaji Požar na kmetiji s podelitvijo zahvalnih listih. Gospodarja sta gasilcem omogočila, da so preverili svojo usposobljenost za primer požara na kmetiji.

Na skupščini je za predsednikom podal poročilo še poveljnik GZ MO Murska Sobota Franc Olaj.

Štefan Barbarič, predsednik GZMO Murska Sobota

Iz letnega poročila 2004

... varnost človeka – gasilca mora biti na prvem mestu, zato skušamo nadoknaditi zamujeno in smo v letu 2004 posebno skrb namenjali osebni in skupinski opremlitvi ... skrbi nas vedno več novih obratov, trgovskih centrov in lokalov, ki so zgrajeni in opremljeni z vedno bolj gorljivimi elementi. Starejši objekti pa so slabo vzdrževani z zastarelimi inštalacijami, tako da se krivulja požarne ogroženosti strmo vzpenja ... delamo prostovoljno, svoje naloge pa moramo izvajati profesionalno in odgovorno.

Cilji v letu 2005

... intervencijski čas: po prejemu obvestila biti v desetih minutah na kraju požara ali druge nesreče, ... poleg vozil in opreme dodatno zavarovanje tudi za vse operativne gasilce ter za poveljniško odgovornost, ... pridobivanje mladih gasilcev, še posebno v mestu Murska Sobota, ... nabava zaščitne opreme, ... usposabljanje in preventivno delo.

Po uspešno opravljeni skupščini so sedli še za pogrnjeno mizo k skromnemu prigrizku in prijetnemu pogovoru. Gasilci so družabni ljudje in tem za debato jim nikoli ne zmanjka – pa naj so v uniformo oblečene ženske ali moški.

Gasilci so res pravi prostovoljci. Za delo v gasilskih vrstah so vedno pripravljeni ponuditi vsa svoja znanja. Na skupščini so to znova dokazali; Tadej Kumin je prevzel projekcijo gradiva, sekretar GD Murska Sobota Milan Vertar pa je poskrbel, da bo dogodek ostal dokumentiran. Njegove fotografije so zdaj že na internetni strani zveze. Za ogled kliknite www.gasilskazveza-ms.si.

Članice GD Črnelavci Jožica Viher (desno) in Tadej Lončar, ki vodi tudi sekcijo članice v GZMO Murska Sobota, uniformi odlično pristojita.

In moška gasilska debata? Nismo prisluškovali, ampak poveljnik GZ MO Murska Sobota Franc Olaj, predsednik GD Črnelavci Marjan Horvat in GD Polana Štefan Škrilec in tajnik GZ MO Murska Sobota Jože Rituper so odprli razpravo o resnih zadevah. Mogoče o denarju, ki ga je vedno premalo. Do leta 2009 bi za nakup najnujnejše opreme potrebovali vsaj še 50 milijonov tolarjev, za obnovo voznega parka pa 70 milijonov tolarjev.

Prišel sem v deželo, kjer je skoraj vse avtomatizirano, poenostavljeno, moderno. Vozim se z avtomobilom, ki nima prestav, je avtomatičen, za vožnjo je dovolj samo desna noga, leva kar naprej počiva. Pridem pred velika vhodna vrata, pritisnem na poseben aparat, ki ga imam v avtomobilu, in vrata z napisom Hillcrest se avtomatično odprejo, tako tudi garažna vrata. Imam svoj parkirni prostor, ne borim se vsakič za prostor, kje bom pustil avtomobil čez noč. V stanovanju je velik hladilnik, iz katerega si lahko natočim v kozarec prečiščeno, destilirano vodo, v drugi kozarec si nasipljem ledene kocke, si naredim margarito, usedem se za računalnik in si približam ves svet. Nekoč so živeli ljudje brez tega udobja, luksuza.

Življenje brez hlačk

Vsak dan je bil za človeka pred dvesto, tristo in več leti poln negotovosti. Njegova poglavitna skrb je bila nabava hrane, skrb za že uskladiščene zaloge. Hladilnik je namreč izum dvajsetega stoletja. Najprej so si omislili lesene zabojke, polne ledu, v katerega so zakopavali hrano. Led so prinašali s severa, s planin, zamotanega v tkanine, da bi se manj topil. V devetnajstem stoletju se je razvila trgovina z ledom. Norveška je letno izvozila do pol milijona ton ledu. Kdor ni imel hladilnika, je čuval meso soljeno, dimljeno. Sadje so sušili, zelje so imeli v loncih. Ljudje so pekli kruh enkrat na teden, ker se je hitro sušil, so ga pred jedjo namakali v vodo. Pribor za hrano je bil redek. Plemiči so nosili žlice s sabo, kajti po krčmah ni bilo pribora, jedlo se je z rokami. Spominjam se, da sem med vojno in še nekaj let po njej v Žižkih in Brezovici jedel nislai močnik iz velike skledice z lesenimi žlicami. Šele v šestnajstem stoletju je gost na plemiškem dvoru ali gradu dobil svoj krožnik, žlico in nož. Čeprav so vilice uporabljali v Bizancu že od desetega stoletja, so prišle na evropsko mizo mnogo pozneje. Katoliška cerkev, vedno konservativna, sumničava, je vilice prepovedala, ker so s svojimi zobci spominjale na hudičev simbol, bizantinska princi, ki se je poročila z italijanskim plemičem Domenicom Selvo, je prišla s sabo kot doto dvoje vilic. Ljudstvo in duhovniki so se zgražali, ker ni smela jesti s prsti. Bog je dal ljudem naravne vilice, zato je žalitev Boga, zamenjati njegove prste s kovinskimi vilicami, je takrat zapisal kronist. Vilice so prišle na britanski otok šele v sedemnajstem stoletju. Tam dolgo upirali, češ da so italijanska izmišljotina.

Ljudje niso spali tako dobro kot danes, predvsem Američani na svojih posteljah King Size, vzmetnicah, velikih kot pri nas, razen tistih, ki so imeli v glavnem niso imele stekla v oknih. Okna so prekrivali s tkanino, namočeno v terpentini, ali s tankim povojnim papirjem. Okna so bila v mnogih evropskih državah luksuz, ki so ga mestni možje celo posedovali. Potem pa vsebino zivali na ulico. Pred tem so namočeni opomnili, naj se umaknejo. V civilizirani državi prehajalce pod okni. V bogatih hišah so imeli leseno in -arale kar po dvorišču. Za ilustracijo pa podatek, da so imeli v Sarajevu prej javna stranišča in kopališča kot v Parizu.

Neki predniki se niso kdaj ve kaj dosti umivali, prali. Še v sedemnajstem stoletju je prevladovalo mišljenje, da je umivanje nezdravo, da sloj umazanije in grint varuje človeka pred različnimi klicami in boleznimi. Milo je bilo drag izdelek, rezerviran samo za izbrance, navadni ljudje so prali obleko v vodi, pomešani s pepelom. Pranje je bilo zapleten proces, vodo so nosili iz vaških ali mestnih vodnjakov, tam, kjer je bilo le mogoče, so perice prale ob potokih. Redko kje so vodo gregli. Ni bilo niti električnih niti plinskih bojlerjev, vžigalice so bile zelo iskano blago. Prvi vžigalnik so izumili šele leta 1805, njihova industrijska proizvodnja se je začela šele leta 1830. Prej, preden so vžigalice postale dostopne večini ljudi, so prišli do ognja s kresanjem gobe, ki je zanetila trsko, kos tkanine. Hiše so se grele s pečmi, kamini ali z odprtimi ognjišči. V ameriškem stanovanju prideš do kamina, ga prižgeš, kot da bi prižgal luč, pojavi se plinski plamen in gori med umetnimi poleni, dokler ga ne ugasneš. Vse brez pepela, smrada. V filmih smo lahko videli, kako so v srednjem veku gregli postelje. Pod pokrivala so nosili posebne posode z žerjavico. Moja mama mi je med vojno dajala v posteljo, k nogam, v krpo zaviti topel »črep«. Samo neke renesančne palače v Italiji so imele centralno gretje. V zidove so postavili cevi, skozi katere se je širil topel zrak iz peči.

Razvoj tehnologije morada ni spremenil ljudi, da bi postali boljši, vendar je naše življenje spremenil, da je postalo udobno. Kdo ve, kako bi se obnašali posamezniki, če bi jih predstavili v čas kmečkih uporov, postavili na tla iz zemlje, ponudili slamo namesto postelje, za kosilo kuhano repo, kratke spodnje hlače. Da, pozabil sem omeniti, da v Evropi do šestega stoletja ljudje sploh niso nosili hlačk. Šele v trinajstem stoletju so se pojavile prve moške hlače, vendar so jih nosili le redki. Žensko spodnje perilo se je pojavilo v Italiji ob koncu štirinajstega stoletja, a večina žensk vse do konca devetnajstega stoletja ni nosila pod oblekami ničesar! Prevladalo je mišljenje, da hlačke nosijo v glavnem prostitutke in gledališke igralki. Danes je prav narobe, prav one se pojavljajo pred kamerami brez spodnjega perila, kar velja tudi za modele, manekenke in druge praznoglave mladenke, ki mislijo, da je smisel uspeha v slačenju, ne v oblačenju. Oblečeni naj bi bili vsi enaki, goli pa kažemo, kako nas je rodila mati narava. A narava je pametna, ženska je mikavnejša, če ni popolnoma gola, če ima na sebi vsaj kopalke, kajti moški jih tako in tako slačimo s pogledi. Tako vsaj misli moj češki prijatelj Jirzi. Hodila sva po Rodeo Drive v središču Los Angelesa, najbolj mondeni ulici, in proti nama je stopalo prekrasno razvito dekle z dolgim, globokim dekoltejem. Jirzi je rekel, da bi jo nekaj minut rad gledal. Veš, jaz bi ji plačal, samo da bi jo lahko gledal. Toda dekle je odšlo mimo, ne da bi se ustavilo, ne da bi dobilo denar za ogled svojega bujnega oprsja. Ah, ta Amerika! Nič čudnega, da se tudi tukaj približuje maj, mesec ljubezni!

Še v sedemnajstem stoletju je prevladovalo mišljenje, da

je umivanje nezdravo, da sloj umazanije in grint varuje človeka pred različnimi klicami in boleznimi. Milo je bilo drag izdelek, rezerviran samo za izbrance, navadni ljudje so prali obleko v vodi, pomešani s pepelom. Pranje je bilo zapleten proces, vodo so nosili iz vaških ali mestnih vodnjakov, tam, kjer je bilo le mogoče, so perice prale ob potokih. Redko kje so vodo gregli. Ni bilo niti električnih niti plinskih bojlerjev, vžigalice so bile zelo iskano blago. Prvi vžigalnik so izumili šele leta 1805, njihova industrijska proizvodnja se je začela šele leta 1830. Prej, preden so vžigalice postale dostopne večini ljudi, so prišli do ognja s kresanjem gobe, ki je zanetila trsko, kos tkanine. Hiše so se grele s pečmi, kamini ali z odprtimi ognjišči. V ameriškem stanovanju prideš do kamina, ga prižgeš, kot da bi prižgal luč, pojavi se plinski plamen in gori med umetnimi poleni, dokler ga ne ugasneš. Vse brez pepela, smrada. V filmih smo lahko videli, kako so v srednjem veku gregli postelje. Pod pokrivala so nosili posebne posode z žerjavico. Moja mama mi je med vojno dajala v posteljo, k nogam, v krpo zaviti topel »črep«. Samo neke renesančne palače v Italiji so imele centralno gretje. V zidove so postavili cevi, skozi katere se je širil topel zrak iz peči.

Razvoj tehnologije morada ni spremenil ljudi, da bi postali boljši, vendar je naše življenje spremenil, da je postalo udobno. Kdo ve, kako bi se obnašali posamezniki, če bi jih predstavili v čas kmečkih uporov, postavili na tla iz zemlje, ponudili slamo namesto postelje, za kosilo kuhano repo, kratke spodnje hlače. Da, pozabil sem omeniti, da v Evropi do šestega stoletja ljudje sploh niso nosili hlačk. Šele v trinajstem stoletju so se pojavile prve moške hlače, vendar so jih nosili le redki. Žensko spodnje perilo se je pojavilo v Italiji ob koncu štirinajstega stoletja, a večina žensk vse do konca devetnajstega stoletja ni nosila pod oblekami ničesar! Prevladalo je mišljenje, da hlačke nosijo v glavnem prostitutke in gledališke igralki. Danes je prav narobe, prav one se pojavljajo pred kamerami brez spodnjega perila, kar velja tudi za modele, manekenke in druge praznoglave mladenke, ki mislijo, da je smisel uspeha v slačenju, ne v oblačenju. Oblečeni naj bi bili vsi enaki, goli pa kažemo, kako nas je rodila mati narava. A narava je pametna, ženska je mikavnejša, če ni popolnoma gola, če ima na sebi vsaj kopalke, kajti moški jih tako in tako slačimo s pogledi. Tako vsaj misli moj češki prijatelj Jirzi. Hodila sva po Rodeo Drive v središču Los Angelesa, najbolj mondeni ulici, in proti nama je stopalo prekrasno razvito dekle z dolgim, globokim dekoltejem. Jirzi je rekel, da bi jo nekaj minut rad gledal. Veš, jaz bi ji plačal, samo da bi jo lahko gledal. Toda dekle je odšlo mimo, ne da bi se ustavilo, ne da bi dobilo denar za ogled svojega bujnega oprsja. Ah, ta Amerika! Nič čudnega, da se tudi tukaj približuje maj, mesec ljubezni!

Še v sedemnajstem stoletju je prevladovalo mišljenje, da je umivanje nezdravo, da sloj umazanije in grint varuje človeka pred različnimi klicami in boleznimi. Milo je bilo drag izdelek, rezerviran samo za izbrance, navadni ljudje so prali obleko v vodi, pomešani s pepelom. Pranje je bilo zapleten proces, vodo so nosili iz vaških ali mestnih vodnjakov, tam, kjer je bilo le mogoče, so perice prale ob potokih. Redko kje so vodo gregli. Ni bilo niti električnih niti plinskih bojlerjev, vžigalice so bile zelo iskano blago. Prvi vžigalnik so izumili šele leta 1805, njihova industrijska proizvodnja se je začela šele leta 1830. Prej, preden so vžigalice postale dostopne večini ljudi, so prišli do ognja s kresanjem gobe, ki je zanetila trsko, kos tkanine. Hiše so se grele s pečmi, kamini ali z odprtimi ognjišči. V ameriškem stanovanju prideš do kamina, ga prižgeš, kot da bi prižgal luč, pojavi se plinski plamen in gori med umetnimi poleni, dokler ga ne ugasneš. Vse brez pepela, smrada. V filmih smo lahko videli, kako so v srednjem veku gregli postelje. Pod pokrivala so nosili posebne posode z žerjavico. Moja mama mi je med vojno dajala v posteljo, k nogam, v krpo zaviti topel »črep«. Samo neke renesančne palače v Italiji so imele centralno gretje. V zidove so postavili cevi, skozi katere se je širil topel zrak iz peči.

Razvoj tehnologije morada ni spremenil ljudi, da bi postali boljši, vendar je naše življenje spremenil, da je postalo udobno. Kdo ve, kako bi se obnašali posamezniki, če bi jih predstavili v čas kmečkih uporov, postavili na tla iz zemlje, ponudili slamo namesto postelje, za kosilo kuhano repo, kratke spodnje hlače. Da, pozabil sem omeniti, da v Evropi do šestega stoletja ljudje sploh niso nosili hlačk. Šele v trinajstem stoletju so se pojavile prve moške hlače, vendar so jih nosili le redki. Žensko spodnje perilo se je pojavilo v Italiji ob koncu štirinajstega stoletja, a večina žensk vse do konca devetnajstega stoletja ni nosila pod oblekami ničesar! Prevladalo je mišljenje, da hlačke nosijo v glavnem prostitutke in gledališke igralki. Danes je prav narobe, prav one se pojavljajo pred kamerami brez spodnjega perila, kar velja tudi za modele, manekenke in druge praznoglave mladenke, ki mislijo, da je smisel uspeha v slačenju, ne v oblačenju. Oblečeni naj bi bili vsi enaki, goli pa kažemo, kako nas je rodila mati narava. A narava je pametna, ženska je mikavnejša, če ni popolnoma gola, če ima na sebi vsaj kopalke, kajti moški jih tako in tako slačimo s pogledi. Tako vsaj misli moj češki prijatelj Jirzi. Hodila sva po Rodeo Drive v središču Los Angelesa, najbolj mondeni ulici, in proti nama je stopalo prekrasno razvito dekle z dolgim, globokim dekoltejem. Jirzi je rekel, da bi jo nekaj minut rad gledal. Veš, jaz bi ji plačal, samo da bi jo lahko gledal. Toda dekle je odšlo mimo, ne da bi se ustavilo, ne da bi dobilo denar za ogled svojega bujnega oprsja. Ah, ta Amerika! Nič čudnega, da se tudi tukaj približuje maj, mesec ljubezni!

RAZMIŠLJANJE

Ivor Knafelj

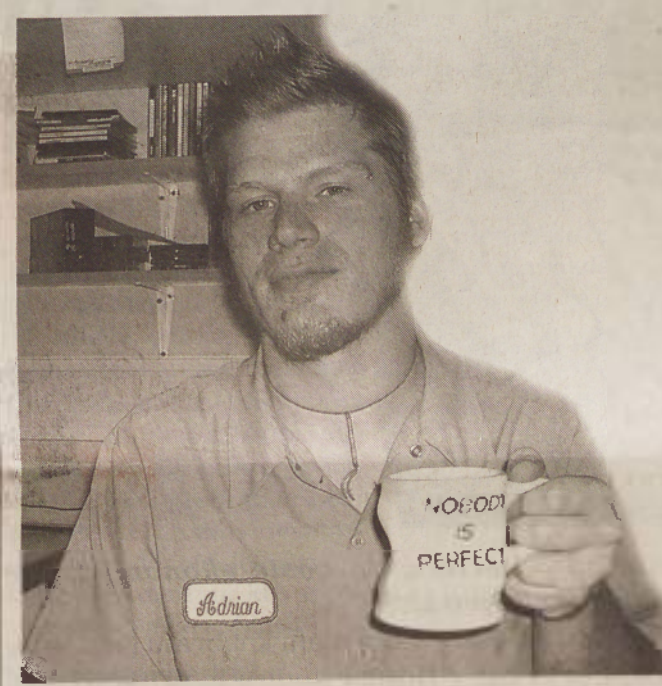
koordinator programov v MIKK-u

Kulturni kapital in njegov (pre)boj/obstoje v času ustvarjanja novih oblik socialne, demokratične, gospodarsko rastoče in narodno zavedajoče se domovine.

Kulturni kapital. Kulturni kapital je doda(t)na vrednost človeških virov; le-ta naj bi nenehno doživljala renesanso v smislu napredka in bi se hkrati sam sproti (re)definiral, opominjal, predvsem pa naj bi odražal vsesplošno stanje duha neke kulturno umeščene populacije. Posledica takšnega kapitala naj bi bila kultura, ki odgovorno reagira na realnost časa, v katerem in zaradi katerega tudi nastaja. Vzrok za njo gre iskati v bolj ali manj slučajnih, »naključnih srečanjih«, ki pa so v istem trenutku - zanimivo - tudi nujni za njen obstoj.

Nujno in slučajno. Ali obstajata bolj nasprotujoči si mišljenji? Obstaja možnost, da sta ta dva pojma identična, v smislu, da je »nekaj« slučajno nujno oz. da je »nekaj« nujno slučajno. Zdrav ljudski razum nam pravi, da ne, saj »je neki proces v naravi ali nujen ali pa slučajen«.

Sedaj bi lahko rekli, da eno kulturo zanima le tisto, kar je nujno, za slučajnost druge kulture pa se kaj preveč

ne zmeni. To bi lahko rekli tudi za »Velikega brata«, ki razume prav vse, kar se da podrediti zakonom, kar mu je znano, to je tudi zanimivo, tisto drugo, torej predvsem njemu neznano, to lahko zanemari. No in prav tukaj se »kultura« konča, saj ji njeno bistvo in s tem tudi obstoj dirigirata drugače! Namreč vedno znova mora raziskovati neznano in s tem napredovati, hkrati pa s spominjanjem na preteklost mora opominjati na (lastno) prihodnost.

Ob obljubljeni rasti gospodarstva, vsesplošni blaginji in navsezadnje tudi ob že tolikokrat sprotituirani besedi demokratičnosti mi nikakor ne da počivati misel, da pa bo nekeje treba tudi »zategniti uzde«. Seveda pa, ker se zopet zgledujemo po zahodnem, da ne rečem »grmičastem« načinu opravljanja z recesijo, me še najbolj skrbi, da bo vse zgoraj obljubljeno izvedljivo le ob še večji recesiji, seveda najprej na področjih, ki so zame edini relevanten kazalnik stanja duha, torej prvič socialne in drugič kulture, ki pa sta itak medsebojno tesno povezani; ob (pre)močnem pritisku na obe se utegneta zelo čudno vesti.

Naj se vrnem na tista »nujno slučajna« srečanja in Velikega brata, ki jih nikakor ne razume, in jih razumljiveje postavim v formo. Namreč razmišljam, da se kulturna produkcija in s tem kultura sama zgodi v točno določenem okolju, ki je hkrati dovolj avtonomno in kreativno, da omogoča združevanje več različnih pogledov, da ne rečem ideologij in s tem nujnih naključnih srečanj. To je kultura, ki živi obratno sorazmerno s stanjem duha orwellovskega brata (v trenutku, ko jo ta priznava, umre in obratno, ko je ta ne razume, zaživi v svoji popolnosti), njen izvor pa kaže iskati v »undergroundu«, ki dejansko preslikava »iluzije« v realnost in s tem ustvarja poleg glasbene, gledališke, literarne, filmske, likovne in še katere druge umetnosti tudi Slovincem zelo potrebno narodno zavest.

Kot napiše Voranc na koncu enega svojih del: »Ne boste nas, nikoli nas ne boste ...«

Vir:

M. Zadnikar, Mladina, 27. december 2004, str. 79.
F. Engels, Dijalektika narode, Kultura, Zagreb 1950.
P. Voranc, Izbrano delo III., Gospodarsko polje, Mladinska knjiga, Ljubljana 1969.

MADE IN USA

Branko Šomen

Peter Polanič, prokurist in direktor finančno-računovodskega sektorja v MIR-u

Zaradi zavisti tako »gagamo«!

Je na odločitev, da boste ekonomist, oče kakorkoli vplival?

Ne, niti najmanj. Tako meni kot bratu (šest let je mlajši in ta čas v Kranju študira informatiko, op. p.) je v poklicnem smislu pustil popolnoma prosto pot. Že v gimnaziji me je zanimal svet financ in zato sem se odločil za študij na ljubljanski Ekonomski fakulteti. Diplomiral sem leta 2000, v naslednjem letu pa sem se vpisal na londonski City University Business School. Tam sem magistriral, prav tako iz financ.

Otroci premožnejših staršev imajo v šoli velikokrat težave ...

Pokrajina se občutno in vidno stara, mladih v deželi ob Muri je vse manj. Tisti, ki so uspešni v šolah, praviloma ostajajo nekje drugje. Izbrati Pomurje, da bi napravil poklicno kariero? Takih izobražencev praktično ni. Le izjemoma, lahko bi jih prešteli na prste obeh rok. PETER POLANIČ, 30-letni ekonomist, je med njimi. In še on prostodušno prizna, da najverjetneje zato, ker je njegov oče poslovnež, ki mu je to omogočil.

Polanič jr.

Morda. Sam ne sodim v to skupino. Pravzaprav sem bil povprečen učenec, gimnazijo sem končal v normalnem času, študij ekonomije pa v petih letih. Edino absolventski staž sem enkrat podaljšal za pol leta.

Kako to, da ste se vrnili domov?

Najprej sem nameraval ostati v kakšnem od podjetij v Ljubljani, da bi si nabral izkušenj. A potem se je začela zgodba z našo skupino podjetij, tu mislim na KG Rakičan, Agromerkur in MIR. Oče je potreboval ekonomista in potem smo se skupaj odločili, da se zaposlim v Gornji Radgoni, v MIR-u.

Vas oče dobro plačuje?

(Smeh.) Da, moram priznati, da sem zadovoljen. Sicer pa se za plačo nisva pogajala. Rekel bi, da imam normalno plačo, ne pa tako, da bi »dol padel«.

Koliko časa preživite v podjetju?

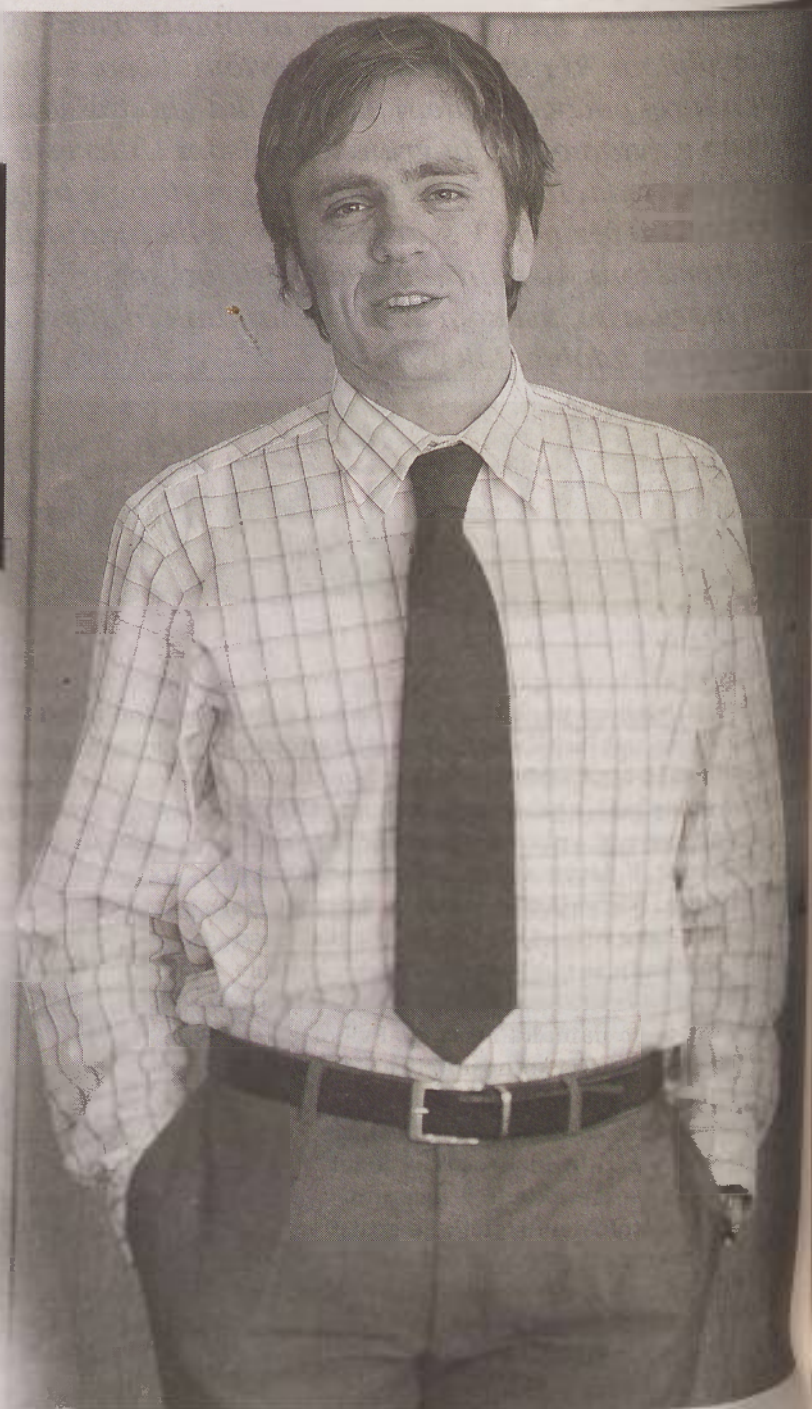
Ponavadi prihajam ob 7.15 in praviloma ostanem vsaj do petih popoldne.

Prihodnost Pomurja?

Mislim, da bi kljub vsemu morala temeljiti na kmetijstvu, seveda pa je treba povezati pridelavo in predelavo, podobno kot skušamo mi. Na drugem mestu je turizem, naravne danosti za zdraviliški turizem imamo, a to ni dovolj. Če hočeš pripeljati gosta z nekaj več denarja, mu je treba ponuditi še marsikaj. Zdaj pa prave ponudbe v regiji ni. Če se spomnim na primer samo na Radgonske gorice – to je že eno takih podjetij, ki bi moralo sodelovati v turistični ponudbi, kleti v tujini odlično tržijo.

Zakaj je regija tako zaostala, kot je?

Osrednji problem so ljudje, čeprav se to morda ne sliši najbolj prijazno. Ampak prepričan sem, da preveč jokamo in stokamo, pa premalo naredimo. Vedno se izgovarjamo, da nas država zanemarja. Konec koncev smo v zadnjih letih dobili semkaj kar nekaj milijard pomoči, pa se po moje ne pozna kaj prida. Poleg tega ni prave

enotnosti – pogledajte, kako so nastopili poslanci: ne samo, da so izsilili avtocesto, kjer jo gradijo, kjer so oni rekli, da jo hočejo. Mi pa smo se izgubljali v internih prepirih ...

Očeta javnost pozna kot poslovneža. Kakšno je v družini?

Ko je bil dolga leta v Budimpešti, smo ga pogrešali. Domov je prihajal ob koncih tedna in se nam takrat toliko bolj posvečal. Sicer pa njegovo kariero nismo imeli težav. Mama je psihologinja, dela v soboškem Zdravstvenem domu in ima svojo poklicno pot. Zdi se mi, da smo se v družini vedno dobro razumeli.

Zdaj pa sta veliko skupaj ...

Z očetom? Da, mislim, da toliko kot še nikoli v življenju. In če me že sprašujete zanj, sem prepričan, da je tako zase kot za regijo veliko napravil. Gre za zgodbo o uspehu, saj je začel v ničle. Po drugi strani pa ima naša skupina že 1.500 zaposlenih. Menim, da Pomurje to premalo spoštuje. Nasploh se mi zdi, da smo nagnjeni k iskanju slabih plati v življenju, da povsod iščemo temno, namesto da bi nas veselilo svetlo.

Polanič jr.

Čutite tudi zavist?

Moram priznati, da v določeni meri res. A se trudim, da mi take opazke ne bi preveč grozile življenja. Predvsem zaradi zavisti v tej naši regiji tako »gagamo«.

Hobiji?

V zadnjem času se rad potapljam in kmalu bo na Bahamih moj stoti potop. Sicer pa me zanima vse, kar je povezano s športom – smučanje, košarka, tenis, kolesarjenje. Rad potujem.

Politika?

Nikoli nisem bil v nobeni stranki in nikoli bom. To me res ne zanima. Gospodarstvo tukaj »šiba« tudi brez politike. Ta naj poskrbi zgolj za ustrezno zakonodajo, pa bomo že poslovali.

Bojan Peček

Nataša Juhov

Mateja Horvat Zver in Matjaž Horvat

Oder je bil njun že v otroških letih.

V njihovi družini je bil glasbenik že dedek. Igral je na gostijah, prireditvah in zabavah. Če so trajale dlje časa, ga zaradi njegove predanosti glasbi včasih ni bilo domov tudi po štiri dni. Ljubezen do glasbe je nasledil njun oče, včasih je prepevala tudi mama, vsekakor pa so glasbene poti sestre in brata, Mateje Horvat Zver z umetniškim imenom Moira in njenega brata Matjaža Horvata tiste, ki so v zadnjih letih zaznamovale pomursko in slovensko glasbeno sceno. Rojena Beltinčana sta na začetku stopila v svet glasbe skupaj, toda njuno delovanje v glasbenem prostoru se v tem trenutku razlikuje, saj sta oba našla svoje glasbeno okolje in svoje cilje, za katere živita vsak trenutek svojega življenja.

Včasih je dovolj le bratski objem

Narave

Kljub različni v glasbenem ustvarjanju so skupne točke. Mateja Horvat Zver, pravita, imata lepe spomine. Predvsem na Beltincah. Kot otroka sta veliko časa preživela v naravi, na Beltincah, ki ju je naučil opazovati naravo in opaziti, kako lepa so lahko drevesa, kako rastejo in kako se skrivajo ptiči, bodisi s prijatelji iz ulice, s katerimi so se igrali v bližnjem gozdu Slopatica in se šli v naravo. Poglavar je bil Matjaž, Matejo so pamenovali Srna, tudi prijateljice in prijatelji so imeli svoja živali. Njihova naloga je bila, da so živalim v gozdu prinašali hrano. Vrtec takrat še ni bil spuščen, kakor je danes. Matjaž in Mateja sta odrasčala na Beltincah, lepa pa so tudi spomini na malo in osnovno šolo. Mateja ni imela težav, zato tudi šola pri nas ni bila nobenega negativnega prizvoka. Bila sva pridna učenca, smo izvedli od Mateje. Poleg osnovne šole sta oba obiskovala še nižjo glasbeno šolo. Matjaž se je učil igranja

na trobento, Mateja je izbrala klavir. »Še zdaj se spominjam naših nedeljskih kosil. Vedno, ko smo pojedli in je bilo treba pomivati posodo, me je mama postavila pred odločitev, ali bom raje vadila klavir ali pomivala posodo,« se še spominja Mateja. Gotovo ni težko sklepati, da se je potem iz domovanja Horvatovih slišal zvok klavirja namesto ropota posode.

»Držati skupaj«

Mateja zase pravi, da v nasprotju z današnjim življenjem v otroških in mladostnih letih nikoli ni rada pospravljala. Njena soba je bila zmeraj razmetana. Matjaž je imel vedno vse pospravljeno. Že takrat sta se po značajih nekoliko razlikovala, kakor se pač razlikujemo vsi ljudje na svetu. »Kakor je to pač pri otrocih, sva se včasih celo stepla za kakšno igračo, toda kadar je bilo treba, sva znala »držati skupaj«, sploh če sva se morala postaviti zase ali želela kaj doseči,« je dejala Mateja. Tudi zdaj je njun način življenja drugačen. Mateja je vedno pripravljena na hitro sprejemanje odločitev, in če bi to narekemale potrebe, se ji ne bi bilo težko z družino preseliti na drugi konec sveta. Matjaž o vsem raje počasi preudarno premisli. O tem, kakšne so razlike med njima, pričajo tudi njune poroke. »Jaz sem se poročila v hlačah, mož v usnju, zabavo pa smo imeli kar na domačem vrtu ob bazenu in žaru, pri Matjažu je bila tradicionalna poroka, kakor se spodobi po prekmurskih navadah in pravilih,« je povedala Mateja. Kljub temu so starši dobro poskrbeli, da sta se znala razumeti in spoštovati drug drugega in druge ljudi. Morebiti je bilo njuno sodelovanje pri ansamblu Finesse prav zaradi tega tako uspešno. Matjaža je nato glasbena pot vodila v Švico, kjer je igral z ansambli, ki so bili tam zelo priljubljeni. Mateja je za delovanje v tujini izbrala Nemčijo in prepevala v ansamblu, ki ga je vodil sin Stanke Kovačič. Nato je v njeni karieri sledilo sodelovanje z ansamblom Šarm in vrnitev v Nemčijo s Slovenskimi muzikanti. Matjaž je že dobro desetletje član ansambla Hay.

Mateja pravi, da je ta ansambel po njenem eden najboljših. Ne glede na to, katere zvrsti glasbe se lotijo, jo vedno odigrajo profesionalno. Poleg tega brat uči še na osnovni šoli v Odrancih.

Ne bodi kot drugi

Mateja ve, kako težko je uskladiti redno službo in glasbeno ustvarjanje. Ko je bila pri Slovenskih muzikantih, ji je vsak teden zmanjkalo po tri ali štiri noči spanja. Takrat je bilo na sporedu samo delo in igranje, ustvarjanje pa je moralo nekaj časa počivati. Zdaj je drugače. Po vrnitvi iz Nemčije je Mateja potrebovala nekaj časa, da se je spet ujela v našem okolju. Preselila se je na podeželje, kjer mir in narava omogočata ustvarjanje. Ni trajalo dolgo, da se je rodila Moira, ki je njeno umetniško ime in hkrati tudi ime prihodnjega Zavoda za kulturo, ki ga ustanavlja. V

Posnetek Matjaža in Mateje je s pustovanja v Turnišču.

tem času je nastal tudi projekt Ne bodi kot drugi. Najprej je nosil ime Postaja s simboliko Matejine postaje po končanem delu s Slovenskimi muzikanti, a po dolgem premisleku so naslov spremenili. Mateja namreč želi s projektom dokazati, da lahko uspeš in prodreš, le če delaš drugače kot ljudje, ki so se sprijaznili s tokom vsakdanjega življenja. Misel, da si lahko dober in uspešen le, če deluješ v Ljubljani, odločno zavrača. Pravi, da je čas, da tudi Pomurci pokažemo, da znamo in zmremo dobro delati. Okoli sebe je zbrala ekipo, s katero se dobro razume, in ki jo dobro pozna. Pri tem je sodelovala s Ferijem Lainščkom in Milanom Ostojicem. Vedno si je želela delati z nekom, ki jo bo znal prebrati kot odprto knjigo in vedeti, kaj si želi. Posnet je že videospot Postaja, pri vsem pa so sodelovali domači fotografi, snemalci, maskerji. »Postali smo velika družina, ki ji je delo izziv in ne samo trenutna zaposlitev,« pravi Mateja.

Skupni projekt?

V življenju se Mateja poigrava tudi z mislijo, da bi v bližnji prihodnosti izdala zgoščenko, na kateri bi morebiti prepevala z bratom ali zapela njegove pesmi. Z Matjažem sta vokalno zelo usklajena, njune barve glasu se ujema. Matjaž je napisal že veliko besedil in glasbe, vendar ju ni objavil še nikjer. Mateja ga bo skušala prepričati o nasprotnem, čeprav se zadnje časa zaradi obilice dela bolj malo vidita. O tem, kako sta kljub temu povezana, pa priča dogajanje pri postavitvi muzikala Nebo nad Ženavljami. Ko sta se Mateja in Matjaž srečala na vajah, sta se namesto pozdrava vedno samo objela. Brez besed, toda bilo je dovolj, da sta vedela, kaj želita z bratskim ali sestrskim objemom povedati drug drugemu.

Dejan Fujs

Matejina fotografija je del novega projekta.

Matjaž je danes član ansambla Hay.

LEGENDE

Manko Golar Živel je s

Joseph Maria R.

Pesniku in pisatelju Gorenjcu Cvetku Golarju iz Gostec pri Škofji Loki se je v vagonu, nekje pred Münchnom, še pred prvo svetovno vojno rodil sin, Prlek. Danes ga lahko mirno postavimo ob bok največjih Prlekov vseh časov – Prleka, ki ga je Prlekija za vedno privezala nase. Tu so moji ljudje, moj svet ... kot je nekje zapisal.

Mladi Manko ni imel velike izbire, kam naj usmeri svojo življenjsko pot. Po vsej verjetnosti je to narekovalo bohemsko vzdušje, ki so ga naredili očetovi imenitni prijatelji – umetniki vseh zvrsti iz cele Slovenije. Radi so prihajali po navdih ali v Ljutomer, kamor se je Cvetko priženil, ali v njegovo zidanico v Ilovcih. Vse te

rekati, vendar ga je župan takoj »zabil«, češ če hočeš jesti naš kruh itd. Kaj mu je preostalo drugega, kot da je zavihal rokave. Veliko pozneje, ko se je oziral na ta leta, mu ni bilo žal. Skorajda je bil Skuhali hvaležen, saj se je na tak način veliko naučil.

Vojna mu kot zavednemu Slovencu ni prizanesla.

Družino so izgnali na Hrvaško. Nato je delavec na železnici v Ljubljani, OF, aretacija, koncentracijska taborišča Rab, Gonars, Monigo. Tu napiše pesmi (Rab, Ko pride noč, Zdaj sem mrtev), ki so pozneje objavljene v Borcu. Leta 1946 se naseli v starodavnem gradu, ki kraljuje nad Gornjo Radgono. Postane poslej dom za več kot štirideset let.

Pesmi, predvsem za otroke, objavlja dokaj pogosto, prvo samostojno zbirko Gode črček pa je izdal dokaj pozno – leta 1958. In dobrih deset let mine, ko izide zbirka Jaše k nam zeleni Jurij. Hudomušno in šegavo se dotakne prizorov iz kmečkega življenja. »Pesem mora priti sama od sebe. Če pesmi ne napišem v desetih minutah, potem to ni pesem,« je povedal nekoč, ko so ga vprašali, ali morda posnema očeta ali celo Murna.

*Gode, gode
črček v noči,
tratom sladke
sanje nosi,
mehko pesem
po goricah*

in med hišicami trosi.

Kakšni dve leti pred tem (1967) je presenetil znanec in poznavalec svojih del z zbirko Pozabljeni dan. Dolej so ga poznali kot radoživega in veselega človeka, ki se veseli vsakega dneva, petja klopčev in črčkov ali grozda na trti in prepelice v rži, zdaj ga spoznajo povsem drugačnega.

Nič kaj vedro ne gleda na življenje, ki ima svoj čas in temu primerne odnose, svoje vijugave poti in bogve kakšen konec. Zato ni čudno, da je v zbirko vključil pesem Nekoč bom tiho legel, ki jo je napisal še v internaciji na Rabu.

Manka Golarja, mogoče najbolj pravega, spoznamo leta 1973, ko so izšle njegove Okrogle o Veržencih in nato čez čas še podoben tekst Verženci. Tu so zaživeli ljudska modrost, prekanjenost in iznajdljivost pa tudi robotost svojstvenih prebivalcev starodavnega trga.

Golar se je izkazal kot dober poznavalec in opazovalec teh ljudi. Tu se sreča ves Golarjev svet: narečno znane besede, Tuneke, Zefike in Gelike, bratva, njegov včasih rahlo bridki, včasih zdrav kmečki hu-

mor, toplina in tudi dokumentarna pričevalnost. Ponenen je bil, da so ga takrat počastili z imenovanjem za častnega občana Veržeja. S tem dejanjem je bila tudi zakopana bojna sekira, ki so jo Verženci izkopali, ko je nekoč o njih v Ljudski pravici napisal podoben tekst, vendar tržanom takrat še ni bilo do šale kot zdaj in so zadevo razčističevali na sodišču. (No, tudi ta, tukaj zapisana zgodba, je malce okrogla. Podobna je tisti o slikarju Jožetu Horvatu - Jakiju in prebivalcih soboškega predmestja Turropolja, od koder je bil Jaki doma.)

V intervjuju za Večer je, bolj za šalo kot zares, povedal, da izvira iz dokaj sumljive ulice. Če bi jo začeli, bi na eni strani bežali ven lopovi, na drugi pa kurbe. Prebivalci Jakiju takrat niso priznali umetniške svobode in mu zagrozili, naj več ne stopi tja. In Jaki se je tega dolgo držal. Sicer pa je Golar svoj stil pisanja nakazal že leta 1963, ko je s teksti sodeloval v zborniku, posvečenem očetu Cvetku.

Manko Golar je napisal je kar nekaj iger, ki so jih igrali po šolah in odrih

kulturno-umetniških društev. Poznali so ga vsi trije skladatelji zborovskih pesmi, kot so na primer Jani Kuhan, Danilo Bučar, Dan Weingerl, Ciril Pregelj, Rado Gobec, Rado Stanič in še kdo. Uglasili so več kot dvesto njegovih pesmi.

Besedila je pisal za več zabavne glasbe in navedenozabavne ansamble, ki smo jih lahko slišali na festivalu Vesela jesen in na ptujskem festivalu.

Manko Golar je pisal tudi priložnostne pesmi. Želje po kakšni priložnosti, ali prazniku ni omenil, lovce, ne gasilce, ni družtvom, nikomur ni za to poprosil. »Pesmi terarni prijatelji so radi očitati, češ umetnik drugo.

Manko se na tepe oziral. Ljudje so mu pesmi radi brali.

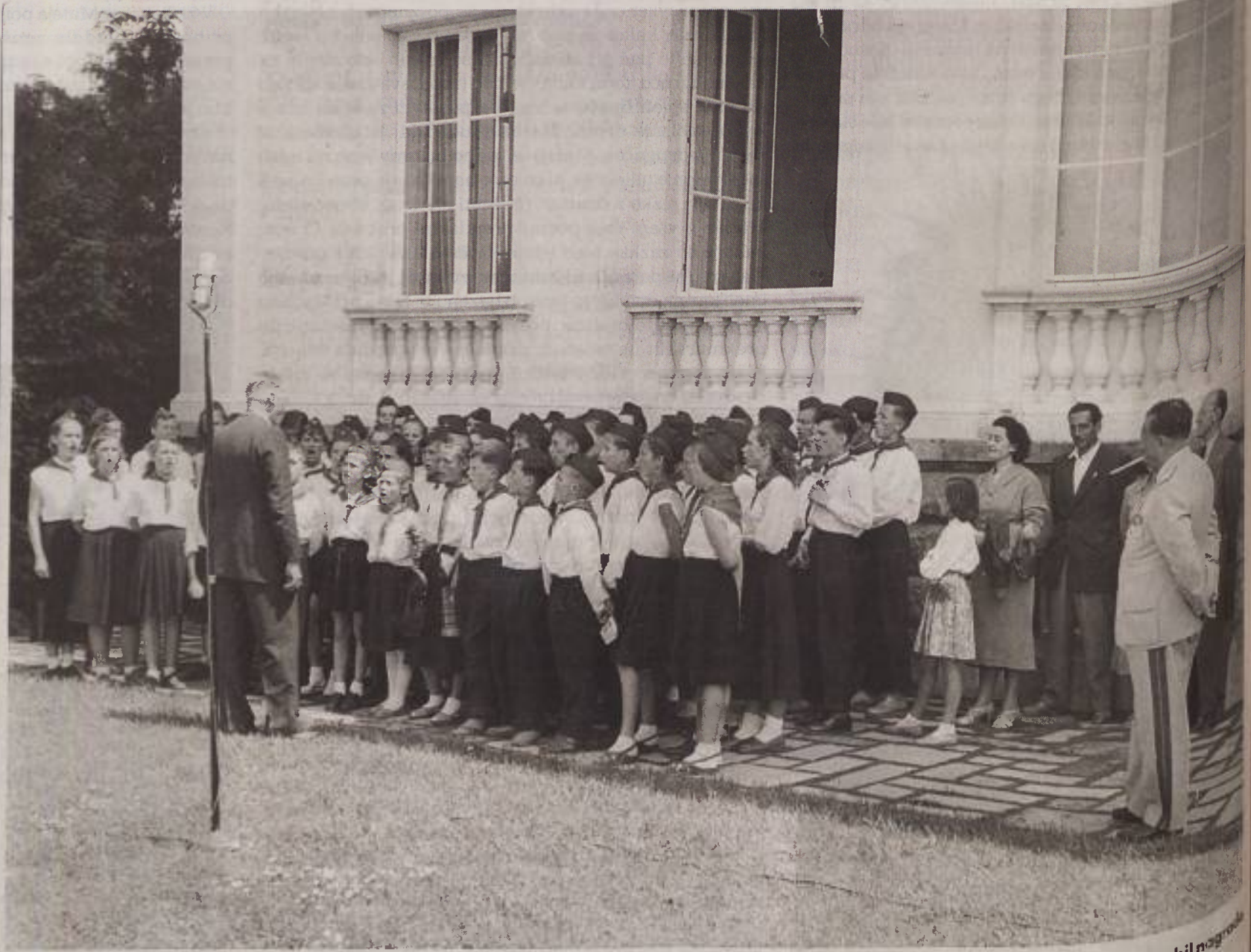
Verjetno pa mu je največje veselje deloval in zborovsko pesniško je dosegel z pevskim zborom Silvine Tomassini, s katerim je uspešno nastopal v Jugoslaviji in nato kronal z nastopom pred Titom.

Manko Golar v značilni »zimski podobi« - s plaščem »hubertusom« in polhovko

slikarje, pesnike, pisatelje, dirigente, skladatelje, filozofe, ki še dandanes nekaj pomenijo, je mali Manko opazoval od blizu in nešteto krat poslušal, kako v sproščenem ozračju, resno ali šegavo, razpredajo o umetnosti in življenju na sploh, pojejo ali se na moč prepirajo o povsem nepomembnih zadevah.

Prve pesmi je Manko napisal na učiteljsku v Ljubljani, ki pa so se med vojno izgubile. Prve objave je doživel še pred vojno v mladinskih listih Naš rod in Zvonček. Pisal je pesmi in se ukvarjal s športom. Bil je član slovenske plavalne reprezentance na 200 metrov prsno. Nogomet je igral bolj za zabavo. Leta 1933 se je vrnil v Prlekijo, v Križevce pri Ljutomeru. Za učitelja. Seveda se je moral javiti tudi pri tamkajšnjem županu Skuhali, ki mu je mimogrede naročil, da bo ob učiteljevanju kot mlad izobraženec vodil še sokolsko telovadno društvo, da bo režiral, skrbel za »deco« v Jadranski straži in dirigiral pevskemu zboru ter tamburaškemu orkestru. Mladi solnik je želel nekaj opo-

Josip Broz - Tito posluša mlade gornjeradgonske pevce. Takrat peti predsedniku Jugoslavije niso bile mačje solze. Takšen nastop je bil naveden, ki bi si jo želeli vsi pevovodje takratne države. Mankov pevski zbor je Titu pel dvakrat.

pesmijo in za njo

Spomini

Marija Šedivy

Manko Golar je bil moj ravnatelj, učitelj slovenskega jezika, predvsem pa človek, ki je bil sicer strog, a nam je veliko dal tudi zunaj pouka. Z njegovim pevskim zborom sem spoznavala Slovenijo, velik del takratne Jugoslavije, da ne omenim počitnic ob Vrbskem jezeru, kamor je popeljal naš pevski zbor. Naučil me je nastopanja na odru in mi že v rani mladosti omogočil srečanje z našimi priznanimi književniki. Takrat ni bilo bralne značke in obiskov literatov na šolah, zato je bil prihod kar več slovenskih književnikov v Gornjo Radgono velik dogodek.

Manko Golar mi je prinesel v razred listek in mi rekel, naj se besedilo, ki ga je napisal, naučim na pamet. Naslednji dan sem mu ga morala povedati. Ker to ni bilo prvič, nisem imela težav z besedilom, pač pa z veliko tremo. Na radgonski železniški postaji se je poleg šolskih otrok zbralo tudi veliko odraslih. Tudi Manko Golar je nemirno hodil sem in tja, me vedno znova in znova spraševal, če bo šlo in me opozarjal, naj govorim počasi in glasno in naj med govorjenjem ne gledam v tla. V mislih sem ponavljala besedilo in si želela, da bi vlak čimprej pripeljal. Ko je končno obstal, me je zgrabila prava panika. Z vlaka so začeli izstopati naši gosti. Toliko jih nisem pričakovala. Danes se ne spomnim več, koliko jih je bilo. Morda pet ali šest. Zagotovo pa vem, da so bili med njimi Ferdo Godina, Ivan Minatti in Kajetan Kovič. Prisrčno so se pozdravili z Mankom Golarjem, jaz pa sem z velikim sopkom rož vsa nervozna čakala, da pridem na vrsto.

Ko mi je Manko Golar dal znak, sem stopila prednje in zdrdrala naučeni pozdravni nagovor. Na koncu sem vsa zardela obstala z rožami v rokah. Pred mano je stala cela vrsta pomembnih mož, jaz pa sem imela samo en šopek in nisem vedela, komu ga naj dam. S pogledom sem šla od enega do drugega, potem pa ga vsa zmedena potisnila v roke Kajetanu Koviču. Tedaj so vsi planili v smeh in nekdo je rekel: »Dobil si ga, ker si najmlajši med nami.«

Bilo mi je nerodno, a popoldne in zvečer sem na to že pozabila in uživala v nabito polni dvorani, kjer so prebirali svoja dela.

Drugič na Triglavu - leta 1964

Spomini

Kajetan Kovič

Kadar me povabijo, naj opišem dogodek iz preteklosti, ki se nanaša na moje srečevanje s prijatelji in znanci, me spomin po navadi izda. Nič uporabnega mi ne pride na misel, ne veselega, ne žalostnega, kot da bi bilo življenje eno samo dolgočasno trajanje. Tako se mi je zgodilo tudi tokrat, ko me je urednik po telefonu naprosil za anekdoto o Manku Golarju. Spomnil sem se, da sem v hudem dežju govoril na njegovem pogrebu in da sem pred nekaj leti pred gornje-radgonskim vrtcem odkril njegovo spominsko obeležje. To sta bila dogodka za novinarsko vest, nista pa »upesnitve vredna« za zdajšnjo spominsko priložnost.

Kje torej poiskati primerno snov? Zavrtel sem spominski kolut v počasni hitrosti in se v poznih petdesetih letih preteklega stoletja znašel v Ljutomeru na literarnem večeru osmih pesnikov in pisateljev. Ne spomnim se vseh, a med njimi so bili Miško Kranjec, Ferdo Godina, Ivan Minatti ter poleg moje malenkosti tudi oba Golarja, Manko in njegov oče Cvetko. Tega sem pred leti, ko sem imel v načrtu biografski roman o Josipu Murnu, obiskal, da bi ga izprašal o njegovem prijateljevanju s pesniki slovenske moderne, a se je v glavnem spominjal le tega, da so »pili in peli«. Na tokratnem literarnem večeru je bil kot starosta na vrsti zadnji. Med nastopanjem drugih je zadremal in se ob vsakokratnem ploskanju prebudil ter vprašal: »A sem že na vrsti?«

Seveda pa me tokrat niso naprosili za anekdoto o njem. Ljutomerski literarni večer je bil uvod v vrsto drugih po okoliških krajih, na zadnjega v Gornji Radgoni pa nas je povabil zmeraj gostoljubni Manko Golar. Turneja je bila zaradi prleške gostoljubnosti rahlo naporna in med potjo se je naša osemčlanska ekipa postopoma redčila, tako da smo na lokalni vlak od Radenec do Gornje Radgone sedli samo še trije, Ferdo Godina, Ivan Minatti in jaz. Ko se je vlak na gornjeradgonski postaji začel ustavljati, smo zaslišali godbo na pihala, in ko smo se ozrli skozi okno, smo zagledali poln peron mladine z zastavami in cvetjem. Zdelo se je, da smo se pripeljali ob nepravem času in da sprejem ni namenjen nam. Minatti je predlagal, da se neopazno izkrcamo na hrbtni strani vlaka in se odpravimo v mesto po ovinkih. A tedaj smo sredi mladine že zagledali Manka Golarja, ki nam je navdušeno mahal, otroci pa so peli očitno nam v čast. Moralo bi nas priti vsaj šest, a z vlaka je sestopila okrnjena trojka, kar pa sprejemnega zbora očitno ni motilo. Ker je bilo do literarnega večera še dobro uro časa, nas je Manko odpeljal

v šampanjsko klet, seveda ob spremstvu godbe in otrok, ki so vzklikali in mahali z zastavicami. Tako nam je pripravil nepozabno uverturo, bil pa je tudi duša literarnega večera in prav tako politerarne veselice, ki je trajala do zgodnjih jutranjih ur.

(Fotografije, razen M. Šedivy, so iz arhiva sina Marka Golarja)

Golarjeva učenka in članica pevskega zbora Marija Šedivy. S pevskim zborom je letovala ob Vrbskem jezeru v Avstriji. Za celotni radio so takrat posneli celo nekaj pesni. Manko je bil dober organizator. (Foto: M. Juhnov)

Spomini

Vinko Rous

Najina čvrsta zveza sega v začetek leta 1964, ko sem prišel v radgonsko osnovno šolo za tajnika, kamor je prišel Manko Golar, ravnatelj šole in vrtca. Službeno sva se dobro ujemala in uspešno reševala probleme v zvezi z vodenjem šole in vrtca. V naši službeni odnosi so se iz leta v leto poglobljali in se počasi spremenili tudi v iskreno osebno prijateljstvo.

Manko je bil preprost človek. V stanovanju v gradu je imel po navadi na sebi jopico, ki jo je spletla njegova žena, pozimi pa smo ga Radgončani na cesti že od daleč spoznali po »črni« jopici in s polhovko na glavi. Iz grada dol v mesto se je po navadi vozil z mopedom znamke Colibri.

Manko je bil velik prijatelj tako med stanovskimi kolegi kot med umetniki iz Slovenije in vse Jugoslavije. Bil je ravnatelj številnim generacijam, pevci številnih pevskih zborov se radi spominjajo svojega pevovodje.

Kmalu po njegovi smrti sem dal pobudo, da po njem poimenujemo otroški vrtec. Tudi zato, ker je veliko njegovih pesmi posvečenih otrokom. Pobuda je bila na splošno sprejeta z zadovoljstvom in tudi Golarjevi - žena Vera, hčerka Tatjana in sin Marko - so se z njo strinjali. Tako je bil 27. maja 1989, na 1. cicibanovem dnevu sprejeta listina o pomenovanju Spominske obeležje, ki ga je izdelal kipar Milko Bratuž iz Negove, pa smo mu postavili ob deseti obletnici smrti - 8. junija 1998 - pred otroškim vrtcem na Tratuži spomenik, s pomočjo sponzorjev. Lepo se vključuje v okolje in je vreden ogleda.

So ljudje, ki jim je dano dolgo življenje, vendar iz njega ne naredijo nič, in so ljudje, ki v svojem življenju veliko naredijo, tako kot Manko Golar. Naredil je veliko.

Otvoritev spominskega znamenja ob desetletnici smrti Manka Golarja 6. junija 1998. Govor ima njegov nekdanji sodelavec in pobudnik za postavitev spomenika Vinko Rous. V ozadju akademik Kajetan Kovič in Peter Fridau, takratni predsednik občinskega sveta. Ob govorniku avtor obeležja, akademski kipar, Negovčan Milko Bratuž.

Glej, ko bo meč,
ko bo tiho solza zahlestela
ho luhih zvezd v nebesih,
ko namošta bo ihtela
v spicim dihu žalostnih cipres -
nes mi, tibi bone, Ti dronga.

Del pesmi, ki jo je posvetil (15. XII. 1969) Dragici Juterškupaj sedela kot podanec v republiki skupščini. Posem je napisal kar med sejo skupščine na levi strani vabila z dnevnim redom.

radi pomagamo»

Penova akcija

»Vedno

»Ne, ne ... pusti ... ne migaj ... daj, malo ... dobro ... boli? Sportista ...«

Že za prvim ovinkom sem naletela na težave. V kolenu me je nesramno zbadlo, da sem morala sesti na umazan asfalt in stisniti zobe. Ker Maja ni dovolj močna, da bi dvignila mojih xx kilogramov, ji je moral pomagati gospod, ki je ravno prihajal nasproti. Okaral jo je, ker mi je poškodovano nogo »ravnala« brez občutka, in mi skušal pomagati do klopi. Mislim, da je gospod bodisi zdravnik bodisi velikanski ljubitelj medicinskih priročnikov in enciklopedij, kajti njegovi nasveti so bili zares profesionalni.

Sramežljivo spomladansko sonce nas zvabi v naravo, kjer v družbi zelene trave, brstečih dreves, vetra in prijateljev uživamo ob sprehodih, poležavanju ali rekreativnem teku.

Če se že odločimo za džoging, se moramo tudi primerno pripraviti. Na kanal, v park ali mirnejše ulice se torej ne odpravite v čevljih, kot sem to storila jaz, ampak obujte športne copate ...

»Ka je blo? Lejko staneš? De šlo? ... Daj, ka jo zdigneval!«

Midve v ne preveč športni opremi, nama nasproti pa mlad tekač v popolni opravi (o tem sem govorila v uvodnih vrsticah). Sicer je najprej na pomoč prilajal pudlček, ki pa mi žal ni mogel pomagati. Je pa to zato uspelo fantu, ki mi je pomagal vstati in mi dovolil, da sem se z vso težo obesila nanj. Ker očitno ve, kako reagirati v taki situaciji, me je hotel vzeti v naročje in me odnesti (ne v Ljubljano, ampak do prve klopi), a ker več nisem hotela krasti njegovega časa, sem stopila na obe nogi in mu pokazala, da sem padec le zaigrala. »Saj se mi je zdelo čudno, ka se nika ne vidi ... ali vedno radi pomagamo ...«, je dvignil palec, se pristrčno nasmehnil in stekel neznano kam ...

»Eh, nejdne ge. Idi ti!«

Zadnja »reševalca« sta bila mlada fanta, ki sta najprej, ko sem se sesedla, odšla mimo. Tako sta se začela prepirati, ko sem poprosila, da mi eden od njiju pomaga do klopi.

Bilo jima je nerodno mlado dekle prijeti pod roko, nato pa se je eden vseeno odločil, da mi da malce opore. Akcija pa se je končala s posmehovanjem tistega, ki ni priskočil na pomoč, tistemu, ki je nasedel potegavščini: »San ti pravo!«

»Joj, ka de se vrede? Ode, samo se me primi tak okouli, ka te do klopi pelamo, ka se sedeš ... ode, ode ...«

Maja mi je zopet podpirala nogo, jaz pa sem se naslonila na gospo, ki mi je zelo skrbelo zame, čeprav me ne pozna. To je najbrž tista ženska, ki mi je v prirojeno skrb za podmladek, ni važno čigav. Sta se pa gospe dobro zabavali, ko smo jima pokazali našega Jureta, ki nam je prihajal naproti iz nasprotnega smreke. »Ah, te pa neje nika ... falabouge, hahaha ... ge ve zaj, v Vestni!« Najbrž je bilo zadovoljstvo dvojno. Z mano je bilo vse v redu, onidve pa sta me pustili ujeti v objektiv, ki pa na papir ni ujel njunih razigranih obrazov, ampak le zaskrbljene poglede. Žal.

»Tij me samo primi. Esi, esi ...«

V tem primeru je čudežno, prav tako kot Staši, meni nagačilo skleniti. Bolečina ni in ni hotela izginiti in brez pomoči mimoidočega mi ne bi uspelo priti do avtomobila. Sicer sem malo pretiravala in se dobesečno obsejala gospodu okrog vratu, a to njega ni prav nič motilo. Dajal mi je napotila, kakšni morajo biti moji naslednji gibi, da me bo čim manj bolelo. Jaz pa sem ga ubogala. Ko sem mu odkrila, da smo ga ujeli s skrito kamero, se je pristrčno nasmehnil fotografu.

Pomlad je v ljudeh očitno prebudila tudi sočutje.

Izkazalo se je, ljudje res radi priskočijo na pomoč in pomagajo sočloveku v stiski.

Vsi so pokazali veliko dobre volje in so za trenutek odmislili, da se jim mudi in so se za hip ustavili. Naj vam najini izkušnji s »poškodbami« ne preprečijo, da bi se rekreirali. Primerno se obujte, oblecite in raztegnite svoje od zime zakrnele mišice – pojdite na svež zrak. Nikoli ni še nihče dokazal nasprotnega! Zdrav duh v zdravem telesu!

Staša Pavlovič
& Maja Prettner

Jure Zauneker

Naši sosedge Azijci znajo pridno reči: »Tesék?«

Le 300 kilometrov do Kitajske

Kitajska tržnica oz. Jozsefvarosi piac je v osmem budimpeštanskem okrožju, ki se imenuje Jozsefvaros. Ta predel ne spada ravno med dragulje Budimpešte. Na enem od zidov v stranski ulici smo odkrili velik napis »Srbija«.

»Roba« se neprestano odvaža in dovaža. Na tržnici pa se poskušajo tudi katere od kitajskih, vietnamskih, turških in vzhodnoevropskih jedi, čeprav lokali niso videti preveč privlačni.

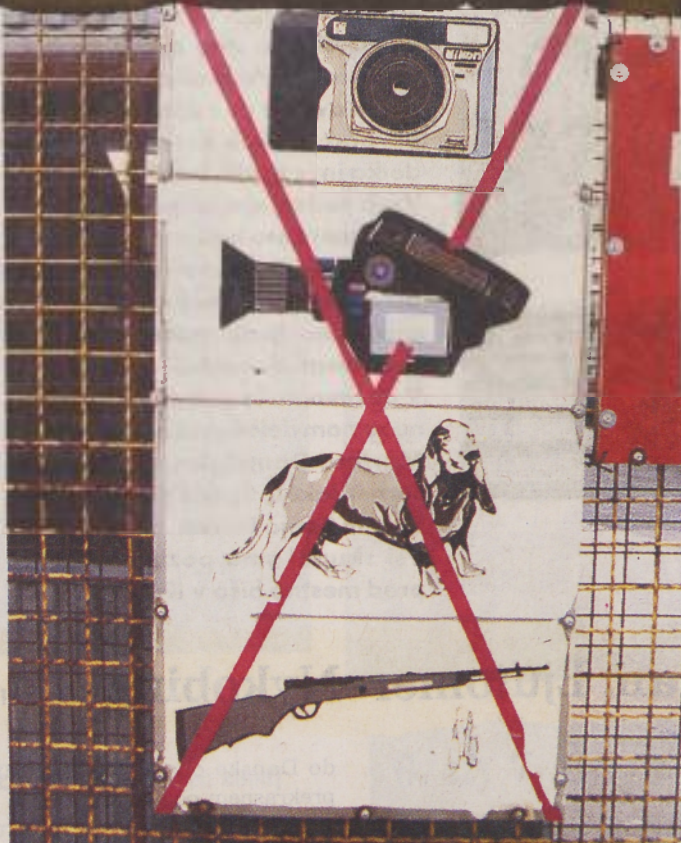
Tale gospoda sta se tako zatopila v igranje azijske različice dame, da sploh nista slišala naših vprašanj, za kupce pa jima je bilo malo mar.

V ozadju tržnice, ki jo menda »obvladuje« štiri ali pet večjih premožnih azijskih družin, je ogromno zabojev, v katerih prihaja blago. In še marsikaj. Ni daleč od resnice hudomušna žala domačinov, da je v takšnem zaboju na Madžarsko prišel tudi marsikateri tukajšnji prodajalec.

T. K.,
A. B.,
V. P.
FOTO
N. J.

Prepovedano je fotografiranje in snemanje (zaradi večjega števila ilegalno priseljenih prodajalcev), vodenje psov (bolje za njih, saj vemo, kaj je na Kitajskem specialiteta) in nošenje orožja (razlaga ni potrebna). Tu in tam se na tržnici najde tudi kakšen varnostnik.

Še do nedavnega je bilo potrebnih kakšnih deset ur poleta, da je človek prispel do Kitajske. Po novem ni več tako. Kitajska je od Murske Sobotne oddaljena le še slabih tristo kilometrov oz. tri ure vožnje. In to z avtomobilom. Ne verjamate? Potem še niste bili na kitajski tržnici v Budimpešti.

Se še spomnite naše reportaže z velike tržnice Arizona v Orašju? No, nekateri pravijo, da tamkajšnji trgovci vozijo blago ravno z velike kitajske tržnice v Budimpešti, drugi pa spet trdijo, da obe tržnici nista kaj preveč povezani in da je »roba« pri madžarskih Kitajcih slabša kot tista v Orašju. Dejstvo je, da je kitajska tržnica v madžarski prestolnici za zdaj našim ljudem manj znana kot tista v Orašju, kjer so si nekateri naši »pridni nakupovalci« že nabrali več kot trideset ali štirideset obiskov.

Najprej lokacija: kitajska tržnica oz. Jozsefvarosi piac je v osmem budimpeštanskem okrožju, ki se imenuje Jozsefvaros in je na nasprotnem bregu Donave, če se pripeljete iz smeri Balatona oz. Blatnega jezera. Ni je preveč težko najti, če se samo držite glavne ceste, po kateri ste prišli, in ki vas vodi mimo Citadele prek Erzebetinega mosta (Erzsebet hid) samo ravno po glavnih ulicah Szabad sajto, Kossuth in Rakoczi. Na trgu Baross (Baross ter) oz. pred železniško postajo Keleti je treba zaviti na desno na ulico Fiumei in se peljati ob zidu, ki obdaja veliko pokopališče, samo ravno do trga Orczy (Orczy ter) oz. do ogromne zgradbe madžarske pošte, ki se skoraj naslanja na kitajsko tržnico. Le-ta je v ulici Köbanyai.

V primerjavi s staro tržnico v Orašju - da o novi niti ne govorimo - je videti kitajska v Budimpešti dosti bolj tesnobno, neugodno in umazano. »Ulice« so bolj ozke, notri pa je prepovedano fotografirati, snemati in voditi pse, kar je npr. vse dovoljeno v Orašju. V večini so prodajalci kitajskega porekla, sledijo pa jim Vietnamci. Tu so se že tako ustoličili, da imajo tudi svoj časopis. Menda naj bi bilo tudi nekaj Turkov in Indijcev, vendar jih mi ob našem obisku nismo videli. Je pa sedaj že precej prodajalcev iz Romunije, Bolgarije, Ukrajine, Rusije in drugih vzhodnoevropskih držav. Primat pa vseeno imajo Azijci, katerim je najljubše opravilo ob prodajanju vsekakor igranje iger, predvsem pa kvartanje, pri katerem dva igrata, kakšnih sedem pa jih navija vsak za svojega favorita. Ob takšnih prizorih ima človek res občutek, da je »padel« v kako staro kitajsko mesto.

Čeprav so se azijski prodajalci naučili madžarsko in vas vedno najprej vprašajo »Tesék?«, kar pomeni prosim, in da v glavnem znajo tudi angleško, so budimpeštanske gospodinjice nad njimi vse manj navdušene. Pogosto se v radijskih kontaktnih oddajah pritožujejo, da je blago slabo in da se pri pranju uniči. Če nekako strnemo na skupni imenovalce, se cene ženskih in moških majic, srajc, ženskih torbic in športnih copatov gibljejo med 1800 in 3000 forinti, kar je približno enaka vsota v tolarjih. Ampak pazite, to so cene brez barantanja. Z barantanjem se da cena še precej zbiti. Komur pa ni do tega, ima na drugi strani tržnice dovolj spodbudne trgovine, ki so narejene po evropskem vzoru.

Obisk kitajske tržnice naj ne bo vrhunec vašega obiska Budimpešte. Prej obratno. Ta nakup mora bolj spadati le med zanimivosti in v rubriko: »Ko voli, nek izvoli.« Nikakor pa se ne more primerjati z razgledom s Citadele na obdonavske dele Budimpešte in na njene čudovite mostove.

Že ob vhodu na tržnico ni okolica prav nič vzpodbudna. V primerjavi z Orašjem je tukaj med tednom precej manj turistov.

Ena od glavnih »avenij« tržnice. Poleg oblačil in obutve se prodajajo še igrače, drobna elektronika in, oh, seveda, mobilni telefoni. Hitra dostava tukaj pomeni klic po mobilniku in kurirja, ki v eni minuti priteče z zaželeno »robo« za stranko.

»Rusija? Slovaška? Slovenija? Aaa, Slovenija,« se je šel geografa mladi prodajalec iz Kitajske, z veseljem pa se je fotografiral skupaj s svojim blagom. Njegove starejše kolegice pa so fotografiranje zavrnile in v odmoru pridno grizljale različne vrste semen.

Na drugi strani tržnice je ulica s spodobnejšimi trgovinami, narejenimi po evropskem vzoru.

Pogled s Citadele na Donavo, most Szechenyi in madžarski parlament

Ekskurzija na Dansko bi se sicer morala zgoditi v maju, a smo jo zaradi številnih drugih dejavnosti prestavili na marec. S tem se je spremenila tudi tema ekskurzije: iz sociološke smo prešli na geografsko-zgodovinsko. Na severno popotovanje so odpotovali dijaki prvega letnika evropskega oddelka in iz tretjih letnikov.

Vseh sedem dni so pridno opravljali meteorološke meritve, do potankosti spoznali slabe strani oceanskega podnebja, opazovali pokrajino, ljudi, spoznavali kulturo in pisali dnevnike.

V deževnem in vetrovnem vremenu so nam delali družbo profesorji: Martina Domajnko, Franci Čuš, Jernej Jakelj, Cedric Klein, Norma Bale in Sonja Ferčak.

Vsi skupaj smo pozirali za PEN pred mestno hišo v Københavnu.

Menjavanje garde

1. in 2. dan: Ljutomer–Nykobing (14. in 15. marec 2005)

Ker so letalske vozovnice dosegljive le z mastnimi denarji, smo se mi, skupina nadobudnih osvajačev držav iz ljutomerske gimnazije, odločili za prevoz z avtobusom, ker je le-ta cenejši, do skandinavske države in po njej, ki po površju niti malo ne spominja na skandinavsko državo. Vožnja do tega bisera severne Evrope se ni in ni hotela končati, saj je trajala približno 18 do 19 ur. Ta številka pa je v bistvu nesmiselna, saj je pot za nas di(v)jake ljutomerske gimnazije minila kar hitro oz. smo si jo skrajšali s kartanjem, pogovorom ali ogledom kakšnega (ne)zanimivega filma.

Po dokaj zaspani vožnji po avstrijskih in nemških avtocestah smo v dopoldanskih urah prispeli v majhno pristaniško mesto na severu Nemčije, Puttgarden, od koder smo se podali na malo zanimivejši način, s trajektom, po morju vse

Vetrne elektrarne

3. dan: Nykobing–København (16. marec 2005)

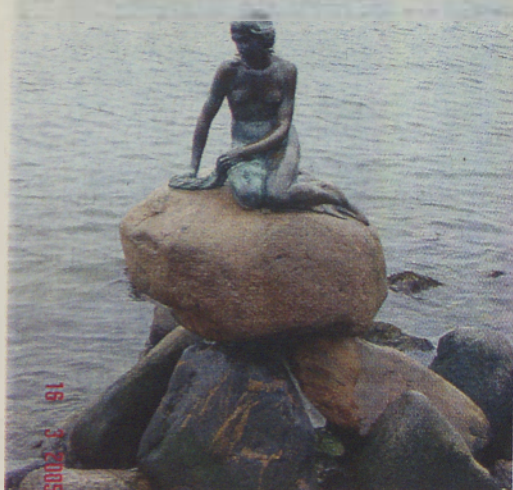
Ob 9.00 smo že bili na poti proti glavnemu mestu Danske – Københavnu. Čeprav se veter ni polegel in včasih je tudi rosilo, smo začeli z ogledi večine atrakcij takoj, ko smo prispeli. Najprej smo si šli ogledat kip male morske deklice. Profesor Jakelj nam je z gotovostjo trdil, da se je treba dotakniti desne oz. leve od roke, tako kot Julije v Veroni, saj v nasprotnem primeru prinese nesrečo. Ko smo izvajali ta manevar, smo opazili smejoče se mimoidoče, a ga – verjetno iz vraževernosti – nismo opustili. Sledila je vožnja in nato sprehod do kraljčine palače. Bilo je točno opoldne, zato smo si lahko ogledali menjavo kraljeve straže. Vsi stražarji so seveda hodili v skupnem ritmu, a ker se nesreče dogajajo, je enemu spodrsnilo in je padel. Čeprav je to sramota za vojaka, se je hitro pobral in ujel ritem z drugimi. Kasneje smo še videli narodno gledališče, opero, spomenik vsem na morju umrlim danskim mornarjem, mestno hišo, hipijevsko fontano, kip H. C. Andersena ter mnogo drugih znamenitosti. Zanimive so predvsem hiše znotraj Københavna. Vse so zelo pisane in zgrajene v nekem posebnem slogu. Menda naj bi imele, po neki tradiciji, rumeno hišo samo tiste družine, v katerih imajo štiri ali več otrok ... Mimogrede smo videli tudi muzej Guinnessovih svetovnih rekordov in se fotografirali z lutko najvišjega kdaj živečega moža ter ugotovili, da mu segamo nekje do palice za hojo. V prostem času smo skočili v trgovino s spominki, za katere smo se že prej pozanimali, kje so, ter kupili razglednice. Na poti do naslednjega youth hostla smo se ustavili še na eni od gimnazij. Poleg velike sprejemne avle nas je očaralo naslednje: na širokih hodnikih so bile mize za namizni nogomet in tenis, ki si ju lahko

po mili volji igral, na hodnikih je bilo vsaj šestnajst računalnikov za prosto uporabo, skozi okno pa smo opazili bazen. Malce nevoščljivi smo se odpravili v hostel, kjer smo doživeli še en nepozaben večer.

Miha Tibaut, 3. c

Na vrsti je bil nov dan! Dan, poln doživetij in zanimivih ogledov. Tokrat resnično zanimivih. Danes je bil namreč na vrsti København, prestolnica Danske. Ob 8.00 je bil zajtrk. Izbira je bila velika! Polnozrnat štručke, črn kruh, jagodna marmelada, sir, več vrst kosmičev, jogurt, kava in sadni sok. Pozajtrkovali smo hitro, se nato pripravili na odhod in potem končno odrinili. Tudi tokrat nismo imeli veliko sreče z vremenom. Oblačnost je bila nizka, vreme hladno, občasno je tudi pršilo. Do glavnega mesta smo se vozili približno dve uri. Skozi okna smo lahko opazovali lepo okolico, kjer je prevladovalo predvsem poljedelstvo, v presledkih se je pojavljala tudi bukov in brezov gozd. Električne vetrnice niso bile več velika posebnost. Opazili smo jih že prejšnji dan in dobro smo vedeli, čemu služijo. Po dolgotrajni vožnji smo prispeli v København. To mesto je kar nekajkrat večje od Ljubljane in ima pol milijona prebivalcev. Preplet ulic in ulčic nam sicer ni delal prevelikih preglavic, saj smo kar hitro prispeli do pristanišča, kjer nas je čakala mala morska deklica, pravzaprav le njen kip, ki pa je relativno majhen. Nastal naj bi po romantični pravljici o princesi mali morski deklici, ki se je zaljubila v človeškega mladeniča. V zameno, da bi ga smela ljubiti in postati pravo človeško bitje, je odvrгла rep. A resnične ljubezni med njima ni bilo. Mladenec se namreč ni zmenil za njeno hrepenečo ljubezen in deklica je od žalosti okamenela, še prej pa zopet postala pravljico bitje. A še danes čaka na svojega človeškega mladeniča. Pri tem kipu smo naredili kar nekaj fotografij in potem za las ujeli še menjavanje kraljevske straže pred kraljičino palačo. Danska je namreč kraljevina. Sledil je potep po mestu in potem smo imeli kosilo v turški restavraciji. To je bilo sicer posebno kulinarčno doživetje, a preveč pekoče jedi nikomur niso tekle in bili smo kar malce razočarani nad to restavracijo. Pot nas je vodila dalje po mestu. To je bil čas nakupov spominkov in drugih stvari, ki so se nam zdele zanimive. V večernih urah smo prispeli do hostla v Københavnu, ki je stal ob letališču in je bil zato tudi malce lepše urejen. Za večerjo je bil zopet riž, ki pa ni nikomur več teknil, saj smo ga jedli že pri prejšnji večerji in kosilu. Sledila je namestitvev in nato zopet žur do jutranjih ur.

Urška Šajnčević, 1. e

Morska deklica

do Danske obale. Na trajektu smo uživali v prekrasnem pogledu na morje, galebe in obalo ene ali druge države, na začetku ali koncu poti, ali smo uživali znotraj trajekta na malce bolj udobnih sedežih kot na avtobusu. Že tukaj, na trajektu, pa smo lahko zaznali malo (preveč) zasoljene cene, na katere smo se do konca potovanja že privadili.

Ko smo se prvič zapeljali na dansko zemljo, nas je pozdravilo pršenje, ki je značilno za oceansko podnebje, ki ga ima Danska. Lahko smo opazovali dokaj enolično, a zelo zanimivo dansko pokrajino, ki je kar posejana z ravninami, po katerih skoraj ves čas piha veter, ki ga zelo dobro izrabljajo z vetrnicami. Opazili smo tudi zanimivo gradnjo hiš, ki so v glavnem iz opeke in so v gručah ob cesti.

Nykobing je prvo dansko mesto, ki nam je dalo prenočišče in dež. Tega smo občutili kar na lastni koži, ko smo si hoteli pretegniti noge in se v lepem mestu nadihati svežega danskega zraka. V tem mestu smo spoznali tudi, kolikokrat so cene pomožne v primerjavi z našimi.

Youth hostel je bil lepo urejen in čist. Motil me je le del kopalnice, ki ni bil opremljen, kakor bi od

Farma krav molznic

njeja pričakoval – namreč prha. Ta namreč imela spodnjega dela, kamor bi odtekla voda, to smo se proti koncu potovanja po Danski že navadili.

Andrej Šušter, 1. e

4. dan: København–Helsingor–Helsingborg–Odense (17. marec 2005)

Četrty dan našega bivanja na Danskem se je ponovno začel v oblačnem in vetrovnem jutru. Po že tradicionalno obilnem in raznolikem zajtrku smo se z avtobusom odpeljali proti mestu Helsingor. Tam smo si ogledali znameniti grad Kronborg, kjer se je pred stoletji dogajala zgodba o Hamletu. Le-to je skušal s svojo priložnostno gledališko skupino obuditi tudi profesor Franci Čuš. Z gotovostjo lahko trdimo, da jim je to povsem uspelo, predstavi pa je dala poseben čar še scena zapuščene grajske sobe, ki smo jo za kratek čas »nezakonito«¹ zasedli.

Po odlični predstavi in dolgem aplavzu smo odhiteli v grad, kjer smo si ogledali stare grajske sobane. Posebej zanimiva se mi je zdela ogromna plesna dvorana s prav takšnimi slikami. Ob prihodu iz gradu nas je »sprejel«² nepogrešljivi danski dež, a nam tudi ta ni mogel preprečiti obiska sosednje Švedske. Tja smo se odpravili s trajektom in si takoj poskušali poiskati primerno restavracijo za kosilo. Ker smo bili na Švedskem le dobro uro, smo preostanek časa izkoristili za fotografiranje ob razburkanem morju. Popoldne smo se odpravili proti znamenitemu danskemu mestecu Odense. Pot nas je vodila mimo čudovite obale in pisanih obmorskih hiš. Ustavili smo se še v vikinskem muzeju. Tam je še posebej užival Cedric, ki se je v vikinskih oblekah počutil, kot je sam dejal, kot pravi črni Viking. Zvečer smo prispeli v hostel, ki nas je na prvi pogled sicer spominjal na konjušnico, a nas je presenetil z večerjo brez riža.

Katarina Primožič, 3. e

V četrtek smo se odpravili v Helsingor, kjer smo obiskali grad Kronborg, v katerem se je dogajala zgodba o Hamletu. Profesor Čuš je poskrbel, da so posebni izbranci lahko odigrali najpomembnejši prizor iz istoimenskega romana, ki ga je napisal Shakespeare. Malo kasneje smo se sprehodili tudi po notranjosti gradu in tako spoznali takratno ratkošno življenje. Čas nas je priganjal in že smo se znašli na trajektu, ki je bil namenjen proti Švedski. Po nekaj minutah smo stali na švedskih tleh. Ampak kaj lahko vidiš v eni uri? V to eno uro je vstet tudi čas za malico. Torej

ti ostane največ pol ure, da se zares začneš švedskega zraka, potem pa ti na predstavi drugega kot to, da se vrneš nazaj na dopovedno mesto in se pripraviš na vožnjo proti Danskemu pomembno, koliko časa smo tam prebili, pomembno je, da se lahko pohvalimo, da smo ostali v Švedsko. Avtobus nas je že čakal in odpeljal se proti mestu Odense, na poti pa smo si ogledali vikinski muzej. Muzej je bil poln starih ludih stvari, zanimive pa so bile srednjeveške obleke, ki jih lahko pomerili in naredili nekaj fotografij. Obleke so bile videti podobne, zato so si mnogi namesto moških nadeli kar dekliške obleke, ampak to takrat ni bilo pomembno. Že pri trenutkih smo spet sedeli na avtobusu in se proti najdaljšemu mostu, dolgemu 16 kilometrov, Nekoliko utrujeni smo se naselili v tistem hostlu, kjer so nas razveselili z večerjo, tokrat brez riža.

Veronika Merčič, 1. e

Plesna sobana v Hamletovem gradu

z Danske

Grad Kronborg – Hamletov grad

5. dan: Odense–Arhus–Horsens (18. marec 2005)

Današnjemu zajtrku pa nismo prespali. Za ta dan smo imeli v načrtu ogled hiše H. C. Andersena in vožnjo v Arhus, drugo največje dansko mesto, ki pa mi ni tako ugajalo kot Vejle, ter skok na najvišjo dansko goro. Arhus, gremo po vrsti. Ogled rojstne hiše muzeja z razstavljenimi pravljicami ter predmeti in izdelki je naredil velik vtis, ker sem Andersena že dolgo občudoval. Razstavljeni so bili njegove obleke in izdelki iz papirja, ki jih je izdeloval v svojem domu, pa tudi njegovo pohištvo, ki ga je izdelal. Tu dan je bilo vreme še malo slabše, v Arhusu (prejšnje dni je samo rosilo). Svoje prve dni v Arhusu, ki se mi je zdelo zelo zanimivo, z muzejem stare danske "gamle by", ki je bil zasnovan kot pravo mesto in si se lahko sprehajal po njegovih ulicah ter pisanih hiškah, ki so bile opremljene. Pred tem sem bila s svojimi prijatelji na kosilu v tajski restavraciji, ki

Po preranem vstajanju smo se odpravili v rojstno hišo H. C. Andersena. To je bil velik muzej, v katerem si imel možnost poslušati njegove pravljice v različnih jezikih. Najbolj je bila zanimiva, danščina, za njo pa še švedščina. Po končanem ogledu smo se odpeljali v Arhus, ki je drugo največje mesto na Danskem. Ogledali smo si prostor, v katerem so bile razstavljene stare hiše, ki so bile značilne za Dansko. Pripeljali so jih iz vseh krajev države. Videti so bile fantastične. Vse je bilo tako resnično. Zares se imel občutek, da tam živiš. Hiše so bile lepo opremljene, še glasba se je slišala v ozadju. Če tega ne bi videla z lastnimi očmi, si ne bi mogla predstavljati. Po tem prečudovitem ogledu so nas odpeljali na najvišji vrh Danske. Nihče ne bi mogel verjeti, kako visoko je to, kar 171 metrov. Človeku se kar zvrtil, ko pogleda navzdol. A tudi ta dan je prehitro minil in odpravili smo se proti Horsensu, kjer je bil naš zadnji hostel.

Jerneja Milošič, 3. e

6. in 7. dan: Horsens–Billund–Ljutomer (19. in 20. marec 2005)

Po zelo mučnem vstajanju smo odšli v jedilnico na zajtrk, od tam pa nazaj v sobe, da smo skrbno pospravili svoje kovčke in jih odnesli v avtobus. Nato je sledila še kar dolga vožnja v bližino mesta Billund, kjer smo obiskali Legoland. Tukaj je bilo še posebno zanimivo, saj smo lahko videli najrazličnejše figure, sestavljene iz kock Lego. Poleg tega smo lahko šli še na številna igrala, kot so vlak smrti, različni čolni, robot in številni drugi. Meni je bilo najbolj zanimivo na vlaku, ki se je vedno hitreje vrtel, in na vlaku smrti, kjer sem potrebovala kar nekaj poguma, da sem se odločila za vožnjo, vendar je kasneje strah izginil in bila sem tako navdušena, da sem se šla peljat še enkrat. Zanimivo je bilo tudi v čolnih, ki so pluli po strugi, nato pa so se naenkrat povzpeli na visok breg in s čolnom vred smo zdrseli v globino, tako da smo bili na cilju kar malce mokri. Bilo

Stolp na najvišji gori

Kraljeva palača

mi je ostala v spominu predvsem po tem, ker nas je tam vodil angleško, tako da je bilo zanimivo. Predvsem zabavno. Nato smo se odpeljali na najvišjo dansko goro, visoko kar 171 metrov (Ljutomer leži na 174 m nadmorske višine). Bilo je prvič, ko sem se na vrh gore pripeljala kar z avtobusom. Tu je sredi gore stolp in mi smo se povzpeli na njega (po vrstah požarnih stopnic). Na vrhu je bilo zelo zanimivo, in nastavljanje fotoaparata. Iaz pa sem dobila nalogo, da moram narediti skupino (za vsak dan ena skupina), ki je imela različno temperaturo, vlažnost zraka, in sicer v smeri vira, in danes je bila na vrhu hladno. S tem so se končali ogledi za ta dan – namestili smo se v hostlu Horsens in imeli zadnjo večerjo v hostlu na Danskem, kjer smo tudi prenočili.

Nuša Meznarič, 1. e

V Legolandu

Köbenhavn – Nyhavn, novo pristanišče, v katerem je delal Andersen.

je še veliko drugih atrakcij, ki so bile prav tako zanimive. Po obisku Legolanda pa smo se čez Nemčijo in Avstrijo odpravili nazaj na naš začetek – v Ljutomer. Seveda je bila tudi pot domov zelo dolga. Najprej smo gledali filme, nato pa od utrujenosti počasi zaspali. Po kratki noči je sledil še zadnji ogled filma, nekateri pa smo preostali čas na avtobusu raje izkoristili za klepet z novimi in starimi znanci o naših doživetjih. Ob prihodu v Ljutomer so nas pred šolo že čakali starši, s katerimi smo se potem vsak po svoje odpravili domov. Na Danskem je bilo zelo zanimivo. Ni mi žal, da sem se odločila za to ekskurzijo, in z veseljem bi šla tja še enkrat.

Polona Švegl, 1. e
Dnevnik uređil Miha Feuš

Prof. dr. Jože Balažic, doktor medicine, predstojnik Inštituta za sodno medicino in prodekan Medicinske fakultete Ljubljana je bil rojen pred 51 leti v Renkovcih pri Turnišču. O svojem delu pravi: »Sem človek, ki ne zna reči ne.« Je zelo zaposlen, a prijeten sogovornik.

Vesten raziskovalec, priljubljen predavatelj ...

Rimski zgodovinarji so bili med prvimi, ki so pisali o naših prednikih, ko so le-ti živeli nekje za Karpati in se jim še sanjalo ni, da se bodo nekoč preselili v ta del Evrope. Pišejo na primer o slovanski gostoljubnosti. Gosta so menda spremljali od kraja do kraja, in če bi se mu kaj žalega zgodilo, bi ga kruto maščevali. Tistemu, ki gosta ne bi hotel sprejeti v svojo kočo, bi celo zažgali dom, njega pa razglasili za brezčastnega človeka.

Tudi bizantinski zgodovinar Prokopij pripoveduje v svojih spisih o naših prednikih, živelih nekje med Dnjestrom in Dnjeprom. Pravi, da so visoke in vitke postave in krepkih udov. Lasje so svetlo rumeni, hranijo se revno in preprosto; videti so umazani in zanemarjeni. Živijo v raztresenih kočah in tudi okolica je zanemarjena in nastlana z odpadki. Nič kaj prijazna ocena naših prednikov, zanesljivo pa iskrena, saj je zapisal tako, kot mu je tisti, ki je bil tam, povedal.

Arabski potopisec Ibrahim Ibn - Jakub javlja, da so to bojevit in pogumni ljudje, toda razcepljeni v mnoge rodove in plemena. Ako bi ne bili med seboj neskladni, bi se z njimi ne mogel meriti noben narod na svetu.

To zadnjo, laskavo oceno pustimo ob strani. Sicer pa smo nekaj takšnega potrdili ob osamosvojitvi, ko smo dokazali, kaj zmoremo. Bili smo kot eden in takrat nas noben vrag ne bi ustavil. Kaj pa prva ocena? Tudi odlično! Naša prislovična gostoljubnost torej ni od včeraj. Na njo smo lahko ponosni, saj sta končno gostoljubnost in prijaznost ena od osnov uspešnega turizma. Od turizma pa se da dobro živeti - če je uspešen.

Kaj že pravi ta Bizantincec Prokopij v drugem odstavku? Da, med drugim pravi, da so imeli naši predniki zasvinjano okolico, ki pa nikogar ni motila. E, vidite, dragi moji, to je žalostno. Žalostno predvsem zaradi tega, ker se po skoraj dva tisoč letih nismo prav veliko spremenili. Ne bom navajal nazornih ali celo v nebo vpijočih primerov, vsak jih bo v svoji okolici našel nešteto. Zapuščene grede ali slonje steze čez njih kjerkoli, vdrti ali drugače zanemarjeni ali s plevelom porasčeni pločniki, na različne načine na različnih objektih polomljena stekla, nepokošene zelenice, zanemarjena pročelja, raztrti asfalt ali celo luknje v njem, sledovi prekopanih ulic, zamašeni, do polovice z urinom napolnjeni pisoarji, povsod pločevinke in tetrapaki, plakati na vsakem drevesu itd., itd.

Tisti, ki le malce pogleda čez prag, recimo čez Muro v nemško Radgono (kot smo ji včasih rekli, zdaj sem pa to nalašč poudaril), že lahko vidi očitno razliko v urejenosti mesta. Ne gre vedno za denar, za velika sredstva, za investicije, da bi se nekaj uredilo ali spravilo v red. Za stopnjo kulturnega razvoja gre, za stopnjo odnosa do sveta in naše miselnosti. Če bi nas zanemarjenost okolice res motila, pa nas očitno ne moti dovolj, bi bili tudi naša mesta in vasi kot iz škatlice, kot so v glavnem povsod v zahodni Evropi.

Takrat bi bila naša samozavest visoka. Tedaj bi tujemu turistu z lahkoto in ponosom zaračunali naše storitve in k temu prišli lepoto, ki jo ponuja naš kraj. Dokler ne bo tako, se bomo do njega obnašali ponižno, kot da nam je prinesel miloščino.

ured-nik

Dodo

Inštitut za sodno medicino deluje v poslopiju ljubljanske Medicinske fakultete. Od leta 1998 je njen predstojnik prekmurški rojak prof. dr. Jože Balažic. Nasledil je uveljavljenega akademika Janeza Milčinskega. Njegova dosedanja življenjska pot je obogatena s pridnostjo, znanjem, z neposrednim, prijaznim komuniciranjem z okoljem. In zelo hitro je dosegel pomembne življenjske cilje.

Prof. dr. Jože Balažic je v življenju veliko dosegel.

V Renkovcih sta se mama Ana, rojena Sobočan, in babica Veronika od ranega jutra pozno v noč ubadali z delom na kmetiji, v hlevu, vinogradu nad Dobrovnikom in še kje. Oče Štefan je bil strog. Kot dečka bi ga sinova Jože ter leto in pol mlajši brat potrebovala. A ko se je občasno vračal z dela v Avstriji, sta se ga bala, ker je bil strog. Na srečo je bila mama »mle sorte«. A je bil oče v vasi spoštovan mož. Bil je sodnik porotnik na lendavskem sodišču in opravljal je različne druge družbene dolžnosti.

Jože je moral kot osnovnošolec veliko delati na kmetiji. Malo je bilo prostega časa. A vseeno so bila to zanj lepa leta. Od maja do pozne jeseni je hodil naokoli bos. Noge so se tako otrokom zdravo oblikovale. »Nisem imel platfusa,« je pripomnil oni dan z nasmeškom med pogovorom v svoji pisarni v Ljubljani. Ko je obiskoval 7. in 8. razred osnovne šole, se je odpravljal ob svitu na ročno košnjo. En stric je bil vodilni kosec, drugi so se zvrstili za njim. Kosili so do šestih, pozneje je bila trava suha in neprimerna za košnjo.

Lepo je bilo jeseni. Po košnji otave so otroci pasli govedo ob Ledavi. Igrali so se, brcali žogo. Iz listja so »motali« cigarete in »malo probali prvi dim«. Lovili so se veverice. Tisti, ki je plezal po drevesu, je bil veverica in drugi ga je lovil. Ko je nekega dne brat padel z drevesa, je bilo igre konec. Spominja se prijetnih domačijskih družb ob luščenju bučnega semena, »čejsanju« perja. Ob poznih jesenskih večerih so ličkali koruzo, sekali in praznili buče. Zime njegovega otroštva so bile hude. Od zmrzali je pokalo drevje. In sneg je bil trd, da se je dalo po njem priti po bližnjici čez njive iz Renkovec v turniško šolo. V renkovskem mlinu so »delali tikvino olje« in še marsikaj.

Stara mati se je s sosedo v procesiji odpravljala na romanja k Sv. Trojici v Slovenskih goricah. Otroci so jih pospremili velik kos poti. In ob vrnitvi so jim šli naproti. Verniki so hodili takrat na božjo pot v zavetju noči, skrivaj med polji. Izogibali so se takratnim neprijetnim srečanjem z milico. Saj procesije niso bile uradno dovoljene.

Leta 1962 so začeli postopoma podirati

»cimprano« domačijo, graditi novo. V nekdanji črni kuhinji so dimili meso zase in sosede. Otroci so tu in tam skrivaj odrezali košček in dejanje prikrili s pepelom, sajami. »Boug ne daj, da bi za tou stara mati zvedla,« hudomušno poudari sogovornik.

Poseben dogodek je bil v Turnišču 15. avgusta. Tam se je zbralo na tisoče romarjev. In lektarji so prodajali okusne medene pogачice. In blizu cerkve je imel pekarno Jaušovec. Po odhodu od maše so si otroci kupovali pri njem zemlje. Že videti belo zemljo je bilo za Jožeta veselje. Doma je bil na mizi črni domači kruh.

Bilo mu je 15 let, ko se je odpravil med gimnazije v Maribor. Občutil je veliko razliko med sošolci iz podeželja in mesta. Da se ni izgubil v izzivalni drugačnosti, je poskrbel tam živeči mamin bratranec Franc Cigut. Jože je končal gimnazijo z odliko in zato mu ni bilo treba delati mature.

Pisalo se je leto 1973. Nameraval je študirati pravo, a ga je kolega Štefan Tiselj navdušil za študij medicine. Danes je on urolog v celjski bolnišnici. Na Medicinski fakulteti je uspešno opravil sprejemni izpit in se lotil študija z izjemno predanostjo. In ves čas je delal prek študentskega servisa. Dolgo je delal na reševalni postaji kot bolničar spremljevalec. Tako si je pridobil obilo praktičnih izkušenj s področja medicine. Študijska leta so bila zanj

Njegov sedanji uradni naziv je prof. dr. Jože Balažic, doktor medicine, predstojnik Inštituta za sodno medicino in prodekan Medicinske fakultete. Omenil nam je, da bo kandidiral tudi za dekana. Vedno je bil več od povprečja.

Zanimal ga je čas nastopa smrti in vzroki za nenadno smrt otroka. Lotil se je znanstvenega dela, raziskav. Tudi njegov doktorski s tega področja. Vse bolj se poglablja v genetiko oziroma biološke zakone določenega področja sodne medicine. Izpopolnjuje v Münstru v Nemčiji. Postal je splošno področja sodne medicine.

Je pobudnik, da so ustanovili na Inštitutu za sodno medicino najmodnejši toksikološki laboratorij za genetske preiskave. Imajo pooblastila Ministrstva za pravno varnost in zdravstvo za opravljanje preiskav o očetovstvih. Opravijo do 15 partnerskih preiskav, ki so zanesljivi. Delajo preiskave bioloških vzorcev s krajev kriminalnih dejanj. Preiskujejo samomore. Delajo obdukcije. Imajo člen laboratorij za mamila ... Vpisani so v mednarodne znanstveno raziskovanje. Sodeluje s tujimi inštituti, objavljajo znanstvene prispevke v strokovnih revijah. Prof. dr. Balažic je doslej objavil okoli 160 strokovnih prispevkov. Je zunanji urednik strokovne revije z Nizozemske in zanj so pomembna predavanja ter predavanja

V poslopiju Medicinske fakultete v Ljubljani je tudi Inštitut za sodno medicino, katerega predstojnik je prof. dr. Balažic. S posnetka je razvidno, da je v bližini tudi šola.

zelo zanimiva. Med počitnicami je pomagal domačinom na kmetiji in delal je v Ljubljani. Na morje je šel redko.

Tri leta je dobival stipendijo Pomurskega zdravstvenega centra, ki jo je v poznejših letih vrnil. Stanoval je v študentski stolpnici na Ilirski v Ljubljani. Tri leta je bil predsednik doma in je zato bival brezplačno. Študij je uspešno končal leta 1979 in bil takoj vpoklican k vojakom. V vojaški ambulanti v Zrenjaninu mu je bila zaupana zdravniška skrb za 2500 ljudi. Okolje ga je prijazno sprejelo in pridobil si je vsestranske zdravniške izkušnje. Potem so ga na hitro povzdignili v »kapetana prve klase« in ga imenovali za načelnika zrenjaninske garnizijske ambulante.

V Ljubljano se vrne leta 1980. Ker je imel visok vojaški »čin«, so ga hoteli zaposliti kot načelnika vojaške sanitete v Kranju. A ker so »prevetili« njegovo katoliško poreklo, je bil moralnopolitično oporečen. Moral bi vstopiti v ZK, česar ni želel. Potem je opravil »staž« v Kliničnem centru in se zaposlil v Šiški. Želel je specializacijo na kirurgiji, a bi moral čakati več let.

Privlačilo ga je pedagoško delo; delo s študenti. Lotil se je raziskovalnega dela in leta 1992 z 38 leti starosti je postal doktor znanosti. Doktorat opravljajo drugi večinoma v starosti okoli 50 let. Postal je docent, potem profesor.

študenti medicine. Ti so ga izbrali za enega najboljših predavateljev v zadnjih študijskih letih. Predava tudi na področju akademiji in drugod. Dan je zanj tako preki preki, toliko ima obveznosti. Z njegovim prekmurskega porekla pripadajočim, kako v Prekmurju izboljšati pitno vodo, omejiti uporabo pesticidov in še marsikaj.

Prof. Jože Balažic se je poročil s svojo odhodom k vojakom. Ljubezen je vzpostavil na vrhu Triglava. Tja je kot študent prišel mladino iz Turnišča. Med njimi je bila njegova žena, zdravnica iz Gomilice, sedanja Jožica Balažic. V Ljubljani je študirala na šoli za medicinske sestre. Pozneje je dosegla na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju. Zaposlena je v ekonomsko-tehnični službi Medicinske fakultete. Zakonca sta si v Ljubljani hišo v Podutiku pri Ljubljani in se vselila v novo hišo leta 1987. Imata tri otroke. Najstarejši je sin, sledita še Marko in hčerka Petra. Doni se poma marljivi pri študiju ali delu. Doni se poma jajo v prekmurščini ali ljubljanski.

Tu in tam se Balažičevi odpeljejo v Renkovec. Doma kmetuje brat z družino in tam je Jožetova mama. Takrat obujajo »pomni« čase, ko je bila Ledava tako čista, da so jo iz nje pili ...

Francšek Štanič

YU-arhivi še nedostopni, pen jih je odprl!

IV.

Irma Benko

Imam nekaj predalov slik. V njih je slikovno dokumentirano skoraj vse, kar sem počela od jeseni leta 1972 v podjetju, ki je edino vpisano v mojo delovno knjižico. En sam dan, 1. aprila 1984, sem bila v delovnem razmerju na RTV Slovenija, vendar tega delovna knjižica ne beleži. V vsaki fotografiji je zapisana zgodba, ki se ti odvrti takoj, ko sliko potegneš iz predala. In rada brskam po teh predalih. Vsemu skupaj težko rečem arhiv, saj nič ni urejeno, označeno, opisano, da bi bilo uporabno še za koga drugega. To so samo moji spomini in moje bogastvo. Z veseljem pa sem odbrala nekaj drobcev za objavo, čeprav sem se zelo zelo težko odločila, katerim dati ta privilegij.

December 1973: mlada novinarica je dobila nov pisalni stroj in pričakovala naraščaj. Marca naslednje leto je rodila Majo in zdaj je že babica leto in pol starega Petra.

Junij 1974: S tisoč Pomurci v koprskem pristanišču. Mnogi med njimi so se prvič prepričali, da je morje res slano. To je bil prvi Vestnikov vlak, ki je postal tradicija. Z njim smo na lisoče zvestih bralcev domočnega časopisa popeljali na morje. Slovenije pa tudi k sosedom. Letos bo vlak peljal že dvantidesetletič. Spet na morje. In če bo vedno, bom zraven. Niti enkrat nisem manjkala. Je že kdo? Vam ga na kavo.

Maj 1977: S sodelavci na izletu v Makedoniji, ki je bil eden od mnogih res lepih sindikalnih izletov. Videli smo večino evropskih in prestolnic takratnih jugoslovanskih republik, spoznali zanimive ljudi, vzpostavili mnoga znanstva in si širili obzorje. Tradicijo sicer s presledki nadaljujemo. Nazadnje smo bili predlani v Krakovu na Poljskem, lani načrtovana pot v Bruselj pa je ostala samo na papirju. O naslednji še oziroma že razmišljamo ...

V majski številki Pena bo odprla svoj arhiv Silva Eöry.

Januar 2001: Za konec še ena Penova. Za Vestnikovo prilogo vsak mesec pripravim reportažo z zanimivega družbenega dogodka. Na teh družbenih se imam vedno lepo. Fotografija je nastala v Tkalčevi »žganjari« pod Lipo. Desno je Relaxov Jože Režonja, takrat so žgali prav iz njegove surovine, levo pa vaški harmonikar Jože, ki mi je posodil svoj klobuk z nasmehom vred.

Na robu zgodovinskega spomina

Pozabljena motvarjevska dediščina

Zgodovina je neskončna, človeški spomin pa prekratek in dovolj so izpod površja izkopane stare črepinje, opeke ali v starih listinah zapisani skopi podatki, da po koščkih obnavljamo zgodovinski spomin, pomislim, ko z Gyulo Nemesem brskava po svežih brazdah v Popovih goricah v Motvarjevcih.

V smeri proti Kobilju, le slab kilometer od današnjih Motvarjevcev, je položna vzpetina, ki ji domačini pravijo *Paphegy/Popove gorice*, ki so danes v lasti Republiškega zemljiškega sklada, nekoč pa so z njimi gospodarili *Voglerji* in posestvo Rakičan, udomačen je tudi naziv *Szentség-egyház út/Cesta svetega zakramenta*. Kar preveč podatkov naenkrat, vendar so poleg ostankov opek, ki jih najdemo na vrhu griča, in ustnega izročila o zakopanih zvonovih ter samotarskem menihu dokaz, da je tu že v 13. stoletju stala cerkev, morda podobna romanski rotundi v Selu ali gotskim cerkvicam v bližnjem Velemeru, Domanjševcih ...

potoku še navajajo zemljišče *Fienestelke* in v obeh primerih povezujejo s kraljem sv. Ladislavom.

Številne antične gomile po okoliških gozdovih pričajo o dveh večtisočletni naselitvi, dokumentirani viri so povezani z nastankom madžarske države, ko so novi naseljenci v Panonski nižini začrtali svoje meje in za obrambo organizirali staroselce, s tem primeru Avare in tudi Slovane. Kralj Štefan Prvočenani je simbolično sprejel papeževo krono in začel pokristjanjevati svoje podložnike. Župnišča z naseljenimi, predvsem nemškimi duhovniki so postala kraj duhovnega in siceršnjega življenja, za kar so živ dokaz srednjeveške cerkvice v širšem prostoru s poslikavami

je doživela motvarjevska gotška cerkev podobno usodo, kar utemeljujejo z ledinskim imenom *Töröktemető/Turško pokopališče*, ki je v sosesčini. Takrat naj bi se vsa vas preselila na današnjo lokacijo, na levi breg Kobiljanskega potoka. Gyula Nemes, pripadnik kalvinske skupnosti, je v sedmih desetletjih veliko slišal o skrivnostnem kraju na platoju.

Vedno se ob polnoči na sveto noč oglasijo zvonovi, ki so jih pred Turki skrili v vodnjaku tukajšnjega samostana. Stari ljudje so veliko vedeli o samostanu in starem samotarskem menihu, ki je tu živel sam, kajti ni bilo nobenega katolika, ker so vaščani sledili novi veri. Živel je od tega, kar je našel v gozdu, prehranjeval se je s koreninami, med brskanjem pri-

Gyula Nemes kaže opečnate ostanke cerkvice iz 13. stoletja, posvečene sv. Ladislavu, ki je v 17. stoletju izginila z zemeljskega obličja. Na platoju v Popovih goricah orači še dandanes najdejo veliko ostankov opeke, iz katere so pred skoraj sedemsto leti sezidali cerkev.

Že pred 16. stoletjem, ko je prvi val protestantizma zajel ta prostor, je imel kraj, ki se je dvesto let prej poimenoval po kulturnem madžarskem kralju, sv. Ladislavu, močno župnišče z vsaj desetimi filialami. Naselja omenjajo ob določanju meje s kobiljanskim svetim Martinom leta 1338, ko navajajo, da se »*villam Sancti Ladislav*« nahaja južno od Csesztrega. Toda po vsej verjetnosti se je ta kraj, z obrambnega vidika pomembno stražno mesto, ki ga v srednjem veku označujejo kot *vrata/porto*, pred tem imenoval *Fényesfalva* (Fényesfalva), naselje stražarjev ob Kobiljanskem potoku. Stare listine v bližini ob

Janeza Akvile. Motvarjevske cerkev, ki je po vizitacijskih zapisnikih »*zelo stara, postavljena je bila 1202. leta*«, je podobno kot hodoško zadela zla usoda. Kar se je ohranilo od nje, je nekaj starih opek, raztresenih po njivah, in legende, ki tonejo v pozabo. V omenjenih zapisnikih zagrebške škofije za obdobje 1501–1518 omenjajo župnika Györgya v *Szentilászlú*, toda v začetku 17. stoletja, ko je Bethlen Gábor, sedmograški knez, bojeval sveto vojno za protestante, se je na tem območju spopadel z rekatoliziranim lendavskim Kristofom Bánffyem in porušil motvarjevske cerkev.

Po priljubljenem izročilu, da so vse, kar je izginilo, porušili Turki,

poveduje Gyula Nemes, lastnik njivice na platoju, kjer ob oranju najde veliko ostankov opek, ki na dežju in soncu razpadajo. Izginja neka dediščina, člen v verigi zgodovine. V tridesetih letih prejšnjega stoletja je kalvinski duhovnik Karoly Póth ljubiteljsko raziskoval tukajšnje nahajališče, toda bolj so ga zanimala antične gomile.

Cerkvica izginja tudi iz ljudskega spomina. Že zaradi zgodovinskega spomina bi kazalo raziskati ta segment zgodovine, ki bi lahko veliko povedal o času, ko so se tod naseljevala in sobivala razna ljudstva ...

Ella Pivar

Slavko Šuklar, skladatelj

Težko je v nekaj vrsticah opisati svoje relativno razburkano življenje. V telegramskem stilu bi bilo to tako: Daljnega leta 1968 me je iz mojih Gančan v svet »izstrelila« dvainpolkilometrsko makadamska, zaprašena cesta. Petnajst let sem imel takrat. Z materjo sva se poslovila na avtobusni postaji v Lipovcih, na katero sva prispela peš, s kartonskim kovčkom na kolesu in harmoniko v rokah. Deževalo je, bila je nedelja, jaz pa sem imel občutek, kot če bi domače prekmursko nebo jokalo samo meni v slovo. Tudi materine oči so bile polne solz in takrat, v tistem trenutku sva dojela, da se to dogaja za vedno, da sem ravno tisti trenutek zletel iz družinskega gnezda.

Bolečino matere (oče je bil vedno moja moralna podpora) sem dojel pred leti, ko je moja hčerka Kristina kot štirinajstletna deklica odletela iz našega družinskega gnezda. Takrat so se zgodili tudi naši »tektonski premiki«. Preselili smo se v Slovenijo. Jaz sem prišel nazaj v svojo domovino, drugi člani moje družine pa v popolnoma novo okolje. Bilo je težko, toda nujno. Široko novosadsko Donavo smo zamenjali z reko Pako, Novi Sad in Beograd pa z Velenjem. Hrabro smo preživeli adaptacijo in življenje je steklo naprej v počasnejšem in ugodnejšem tempu.

Naveze z Vojvodino, Novim Sadom in Beogradom so ostale zelo trdne. Človek enostavno ne more (pa tudi ne sme) pozabiti tridesetletnega negovanja prijateljstva, vzpenjanja od srednje glasbene šole do akademije, uspehe in padce na s trnjem posuti ustvarjalni poti, ki me je tam pripeljala na Akademijo umetnosti v Novem Sadu in na Fakulteto glasbenih umetnosti v Beogradu, na mesto izrednega profesorja za predmet kompozicija in orkestracija, na mesto predstojnika oddelka, na mesto predsednika Društva skladateljev Vojvodine ... To je bilo tisto resnično PER ASPERA AD ASTRA, do pravih zvezd sicer nisem prišel nikoli, mi je pa tu in tam katera že tudi pomožiknila. Bilo je to obdobje, v katerem sem se zelo dobro počutil, vse se je vzpenjalo – kariera, družinska sreča, vabili so me v vse večje in močnejše institucije ... Lepo se je živelo v tistem obdobju – vse do trenutka, ko smo tam začeli delati samo za golo preživetje in ko nam je tista oblast končno dopovedala, da ne potrebuje

več tistih, ki razmišljajo s svojo glavo, izobraženih, priznanih, ustvarjalnih ... V življenju definitivno ne obstaja »dobitna kombinacija«. Tisto, kar pridobiš, se navadno izenači s tistim, kar si izgubil, tako da si vedno v nekem življenjskem povprečju.

V mojem življenju so, hvala bogu, »otoki«, na katerih se dobro počutim. Eden od teh otokov je vsekakor moja družina, ki je kljub življenjski amplitudi našla neko sredinsko, varno pot. Vsi smo »potopljeni« v glasbo od ranih korenin, od žene do otrok. Za zdaj smo srečni s svojimi glasbenimi in človeškimi sledmi, ki smo jih in ki jih zapuščamo za sabo. Vsak od nas si je priboril relativno uspešen »rating« na področju glasbe – upam, da tudi na področju človečnosti. Delamo torej tisto, kar imamo najrajši. Z druge strani pa je

To sem jaz

Zgodba z naslovnice

težko in zelo odgovorno biti na »odru« ter prikazovati in dokazovati svoja stremljenja, ki peljejo k določenim ciljem. Nekateri bodo morda uspeli priti do teh ciljev, nekateri ne. Žal nikoli. Znani vojvodinski pesnik Miroslav Antić je napisal: NAM KONJEM NI POMEMBNO, KDAJ PRIDEMO NA CILJ, TO JE POMEMBNO TISTIM, KI NAS JASEJO. Neusmiljeno me jase odgovornost do lastnega dela, njej pa mogoče pomembno, da pride na določen cilj – ne vem! Vedno razmišljam in se obremenjujem s tem, ali je to, kar sem napisal, dobro ali lahko to dam v javnost in ali ni to preveč trivialno, ceneno ... Moja umetnost, če to sploh je, mora načrtovati ostrino med umetnostjo in dopadljivostjo. Uk, kako težko je loviti ravnotežje na tako postavljeni poti. Je pa to po edina, ki je dostopna tudi navadnemu konzumentu, o tem sem popolnoma prepričan. Tridesetletne ustvarjalne izkušnje so mi potrdile, da je moja glasba našla pot do izvajalcev in poslušalcev, do strokovne kritike ... in zaradi tega sem tem svojem otoku zadovoljen, včasih tudi srečen. Glasba je izmišljena za poslušanje, to je njeno osnovno nace.

Drugi »otok« moje osebnosti so pa vsekakor otroci. Jaz sem jih srečal in jih srečujem v življenju. Dostopna je pomembna stvar odvisna samo od enega človeka ali pa od nekaj ljudi. Te ljudi mi je nekdo (Bog?!) poslal na moj otok. Po njihovi zaslugi sem zgradil mostove profesionalnega in človeškega družjenja. Ti mostovi so pripomogli, da smo Pomurju od leta 2000 dalje organizirali že sto koncertov, smo se družili in da se še vedno družimo z vrhunskimi mojimi svojih instrumentov, svojih slik, svojih knjig, svojih priložnosti ... Ti stebri, ki neskončno trdno podpirajo te mostove, so vsekakor ljudje in prijatelji s fantastičnim poslanstvom iskreno ljubeznijo do umetnosti: Rudi Cipot, Dita Ribič, Ivan Marin, Roman Buzeti, moj duhovni učitelj Rado Subotić, Pavel Šifer ... Ti stebri so tudi odlični prijatelji domovine in tujine, ki so na piedestalu umetnosti. V krogu »apostolov« vrhunske umetnosti je nepopisno in sodelovati. Od njih sem se marsikaj naučil, oni so me iz dneva v dan dvigujejo tudi mojo linijo najmanjšega

- HVALA JIM ZA TO!

V Velenju, 12. 4. 2005

Zgodbe

Ki jih piše
življenje

Ruski ujetnik Pišta

Povedal je, da je že zelo dolgo od tistih dni, ko se je takratnima mladoporočencema Jožetu in Katarini Farkaš na mali kmetiji v Kobilju 11. decembra leta 1920 rodil prvi otrok. Ko je vaška babica, ki je imela svojimi obrtniškimi škarjami sodelovala pri porodu, ugotovila, da je novorojenček fantek, so mu dali ime Pišta, torej Pišta Farkaš. Tako Pišta na humoren način pripoveduje o svojem rojstvu.

mu je prekinila, pisano besedo uničila, življenjsko pot pa ovirala druga svetovna vojna. Okupator ga je mobiliziral in poslal na fronto (v vojaških knjigah okupator ni uporabljal ne imena Pišta ne Štefan, pač pa Istvan), ker pa ni imel pred seboj nobenega sovražnika niti ni hotel imeti »neprijatelja«, je pristal v ruskem ujetništvu. Nastala dela so bila med vojno skoraj v celoti izgubljena ali uničena, zlasti ob koncu vojne, ko so domači (mama, babica, bratje in sestra) pred prihodom ruske vojske mnoge stvari poskrili, nekatere tudi zakopali v zemljo. Ko se je Pišta po vojni vrnil iz ujetništva, je veliko stvari manjkalo, a na srečo so bili vsi domači živi. Oče pa mu je umrl, ko je bil Pišta v štirinajstem letu starosti. Komaj se je vživel v domače novonastale okoliščine, že je bil vpoklican v jugoslovansko vojsko, kjer je prebil polnih šest mesecev, čeprav so mu v vojaško knjižico zapisali, da je bil 37 mesecev v okupacijski vojski. Po »drugi« vrnitvi iz vojske je poleg šolanja, dela v službi in pozneje tudi ob skrbi za družino od časa do časa nadaljeval z ustvarjanjem skromnih literarnih del. Poskrbel je za ureditev maloštevilnih ohranjenih del iz predvojne dobe, ki so bila zapisana v starem koledarskem poglavju za zapisovanje dogodkov. Želja po znanju ga je pripravila do tega, da je končal

Z piknika delavcev MEHANIKE
Lendava, dne 1. Maja 1964.

Piknik delavcev Mehanike 1. maja 1964. Pišta na ramenih drži hčerko.

Štefan Farkaš kot sekretar med govorom v podjetju Mehanik v Lendavi, kjer je bil zaposlen.

Farkašev Pišta v okupacijski vojski v Šopronu januarja 1942. Vojni časi mu dajejo mnogo navdiha za pisane verzove.

Lutkovni oder – veselje kratkohlačnikov

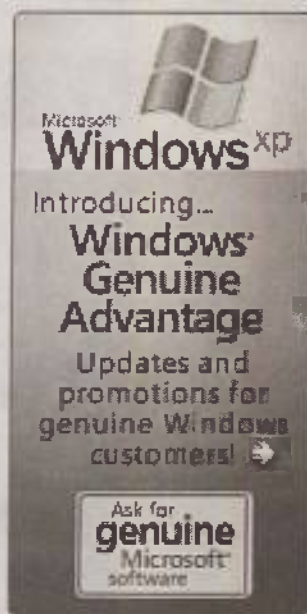
VANEK

**Svet
digitalnih
tehnologij**

Nelegalne kopije programov že od vsega začetka povzročajo izdelovalcem programske opreme precej preglavic in škode. Neka časa kontrole sploh ni bilo. Zadnja leta pa se boj proti temu piratstvu vse bolj stopnjuje. Velike programske hiše se proti tej nadlogi bojujejo vsaka po svoje. Microsoft je pred kratkim sporočil, da bo februarja začel z uvodno stopnjo programa »Windows Genuine Advantage« (WGA). Gre za program, ki naj bi zmanjšal stopnjo nelegalne programske opreme. Ob posodabljanju windowsov preko spletnega portala windowupdate.microsoft.com ali nalaganju novih programov in dodatkov se bosta preverili verzija in legalnost našega operacijskega sistema.

V ZDA se je začel ome-
njeni program že pred ne-
kaj meseci. Pri posodabl-
janju ima uporabnik zaen-
krat še na izbiro, ali žel
preveriti legalnost svoje
kopije windowsov. Ob upo-
rabi internet explorerja
traja postopek le nekaj
sekund. Legalnost window-
sov se preveri s pomočjo
activeX kontrole. Če ima
uporabnik legalno verzijo,
lahko nadaljuje s posodo-
bitvijo oz. nalaganjem že-
lenega programa na svoj
računalnik. Nekaj daljši je
postopek ob uporabi brs-
kalnika Mozilla Firefox.
Najprej je treba naložiti 300
KB velik programček »Ge-
nuine Check«. Po zagonu
programček izpiše kodo, ki
jo vnesemo v Microsoftovo
spletno stran in tako izvmo
za legalnost naše kopije

windowsov.

Na ameriških straneh je ta varnostni postopek trenutno še prostovoljen. Odločitev je prepuščena uporabniku. Ker pa si Microsoft želi, da bi to storitev in tudi legalne windowse uporabljalo čim več ljudi, ponuja razne programe in druge »nagrade« za vse tiste, ki postopek uspešno opravijo. Enaka procedura bo tudi ob začetku uvedbe programa pri nas. Bo pa ta prostovoljna faza časovno omejena. Predvidoma od sredina leta naprej bo preverjanje legalnosti pri nalaganju določenih programov in dodatkov obvezno.

Marsikdo se lahko vpraša, kako je z anonimnostjo podatkov. Ali bo imel uporabnik, ki bo dobil med postopkom odgovor, da njegova kopija windowsov ni legalna, kakšne posledice? Microsoft zatrjuje, da v ta namen uporablja certificiran postopek, ob katerem se popolnoma anonimno prenesejo podatki o naši kopiji windowsov v obdelavo k Microsoftu. Prav tako naj se ne bi prenesle z našega računalnika nikakršne datoteke, ki bi lahko identificirale uporabnika.

Microsoft stiska uporabnike nelegalnih windowsov

To naj bi končnim uporabnikom in majhnim podjetjem omogočilo ugotoviti, ali uporabljajo legalne verzije windowsov. Večjim uporabnikom s posebnimi licencami postopka ni treba opraviti.

Normalni uporabniki windowsov potrebujejo za postopek preverjanja aktivirano verzijo windowsov. To je še eden od mehanizmov proti nelegalnim kopijam. V nasprotnem primeru se izvede postopek poznejšega preverjanja. Uporabnik pridobi po odgovoru na tri vprašanja o državi, proizvajalcu in prodajalcu računalnika posebno kodo, ki jo nato lahko uporabi pri preverjanju legalnosti. Seveda bo moral prej tudi aktivirati svojo verzijo windowsov.

Microsoft vidi postopek WGA kot naslednji korak v boju proti piratstvu programske opreme, ki letno odžira velikanske vsote dobička. Vendar pa Microsoft daje varnosti večji poudarek kot legalnosti. Zaradi tega bodo varnostni popravki prosto dostopni tudi po končanju prostovoljnega obdobja programa WGA. To pomeni, da bodo tudi imetniki nelegalnih windowsov lahko prišli do varnostnih popravkov. S tem hoče Microsoft preprečiti uporabo windowsov z varnostnimi luknjami. Spoznali so namreč, da bi to škodovalo tudi imetnikom legalnih kopij. Pri vseh drugih nalaganjih z Microsoftovih spletnih strani pa se nam obeta obvezno preverjanje legalnosti. Boj med proizvajalci in pirati programske opreme se je s tem zaostril.

Dr. Matej Gomboši, univ.
dipl. inž. rač. in inf.

Z našega štedilnika

Branko Časar,
kuharski mojster
v gostilni Pri
Lovenjaku v Polani

Kremna juha s školjkami

300 g ribjih obrezkov (plavuti, repki, glave),
80 g korenja, sol, beli poper v zrnu, 1200 cl
vode, 300 g paradižnika, 200 g čebule, 30 g
surovega masla, noževa konica žafrana, 10
cl mleka, 20 g jedilnega škroba, 200 g
zamrznjenih ali vlaženih školjk, 10 cl kisle
smetane, vejica sesekljanega svežega rož-
marina in melise

Ribje obrezke operemo v hladni vodi. Korenček očistimo in zrežemo na rezance. V lonec damo vodo, začinimo s soljo in celini poprom. Kuhamo 20 minut. Čebulo sesekljamo in jo na maslu prepražimo, da postekleni. Ribjo juho precedimo in z njo zalijemo čebulo. Dodamo na kocke narezan paradižnik, ki smo mu odstranili seme. Vse skupaj pokrijemo in kuhamo 15 minut. Jedilni škrob zmešamo z mlekom in žafranom ter prilijemo juhi. Dodamo školjke in na majhnem ognju prevremo 10 minut. Preden ponudimo, dodamo kislo smetano ter potresemo s sesekljano meliso in rožmarinom.

Nadevano svinjsko stegno s testeninami

1000 g svinjskega stegna, 120 g peresnikov (testenin), 5 cl olivnega olja, 150 g čebule, 240 g paradižnika, 80 g mesnate slanine, 15 g moke, 1 jajce, sol, rdeča paprika, poper, origano

Peresnike v slani vodi skuhamo, pazimo, da ne premeško. Kuhane stresemo na cedilo, splahnemo s hladno vodo in dobro odcedimo. V ponvi segrejemo olje in na njem prepražimo na drobne kocke narezano čebulo in slanino. Ko čebula postekleni, pomokamo, še malo prepražimo in dodamo na kocke narezan paradižnik. Vse skupaj prevremo in začinimo. Odstranimo z vroče površine, malo ohladimo, nato primešamo jajce in testenine.

Svinjsko stegno v hladni vodi splahnemo in s krpo osušimo. Po dolžini mesa naredimo odprtino (žep), ki jo zapolnimo s pripravljenim nadevom, nato odprtino zašijemo ali zašpilimo z zobotrebeci. Zunanjo stran stegna natremo z mešanico soli in paprike. Položimo v pomaščen pekač in pečemo 40 minut v srednje vroči pečici. Med peko polivamo z lastnim sokom. Pečeno stegno narežemo pravokotno na nadev.

Zeljne kroglice

300 g kuhanega krompirja, 2 jajci, 30 g masla, 50 g pšeničnega zdroba, 100 g sira, 200 g zelja, 20 cl kisle smetane, 10 cl goveje osnove, 5 g rdeče mlete paprike, sol, poper, mleta kumina, 300 g zeljnih listov

Zapečena solata

500 g solate kristalke, 30 g masla, 40 g
20 cl mleka, 1 jajce, 80 g drobtin, ml
Solato operemo, damo v vrelo
vremo in odcedimo. Narežemo na
Maslo razpustimo, na njem svetlo
mo moko, zalijemo z mlekom in me
se zgosti. Odstavimo in ohladimo
mo jajce, narezano solato drobtine
začinimo s soljo in poprom. Rahlo
mo in damo v pomaščen oz.
namazan model, ki ga potrosimo z
mi. Pečemo v pečici 20 minut pri
Pečeno pustimo stati v modelu 5 minut
zvrnemo na desko in poljubno razrežemo

Skuta v temnem ovoju

Sestavine za testo: 200 g moke, 25 g sode, 15 g sladkorja v prahu, 70 g rumenjaka, 10 g kakava, 1,5 cl kisline
Sestavine za nadev: 370 g prečiščenega
140 g sladkorja v prahu, 2 rumenjaka, 2
pšeničnega zdroba, 1 vanilin
limoninega soka, sneg 3 beljaka.

V presejano moko zmešamo
jedilno sodo ter dodamo drobno
masla, sladkor, rumenjak in kislo
Vse na hitro pognetemo v testo.
naredimo svaljek, ga pokrijemo
20 minut na hladno. Testo razvaljamo
pravokotnika ter položimo v
pomokan rebrast model, tako
model. Del testa prihranimo
jemo s preostankom testa, z
prebodemo in pečemo 50 minut pri 180

Priprava nadeva: Pretlačeno
nični zdrob, rumenjake, vanilin slad
limonin sok, rozine in polovico sladkor
dobro zmešamo. Iz beljakov stepamo
sneg, ki mu dodamo preostali sladkor,
narahlo primešamo k skutni masi

Aktivno poslušanje

Če znate sogovornika aktivno poslušati, pomeni, da ga znate z zanimanjem poslušati, upoštevati njegova čustva in mu s svojimi besedami povedati, kaj ste opazili pri njem.

Prof. dr. Christian Weisbach
in Usuala Dachs

Razumevanje čustev drugih od nas ne zahteva, da bi morali hkrati čutiti tako kot oni. Predstavljajte si, da ste žalostni in potrti. Ali bi v tem primeru pričakovali, da bi partner jokal z vami ali pa bi pričakovali njegovo naklonjenost, da ima za vas čas in vas posluša ter razume? Predvsem bi pričakovali dobrega poslušalca. Dober poslušalec pa ve, kaj bi sogovornik rad povedal. To lahko razbere že iz sogovornikovega načina sedenja, njegovega obraza in druge nebesedne komunikacije.

Ko si je ustvaril predstavo, kaj mu bo sogovornik povedal, dober poslušalec ne bo sedel molče ob njem, ampak bo v pogovoru z njim aktivno sodeloval. V pogovoru bo svojo pozornost posvetil ne samo tistemu, kaj bo sogovornik govoril, ampak tudi temu, kako bo to povedal. Poleg tega bo pozornost namenil ne samo besedam, ampak tudi nje-

govori celotni osebnosti. To pa zato, ker velja, da čustvene vsebine redko najdemo v tistem, kar nekoč pove, ampak v tem, kako to pove. Ker torej malo ljudi izraža svoja čustva z besedami, ampak z nebesedno komunikacijo, bo za prepoznavanje občutkov pozoren na zven njegovega glasu in na vse tisto, kar bi lahko poimenovali govorica telesa. Zato, da bi sogovorniku nakazal, da je v pogovoru aktiven, lahko s svojimi besedami izrazi občutke, ki jih je zaznal pri njem. Gre torej za takšen način poslušanja, ki odpira vrata k sogovorniku in ustvarja zaupanje.

V razgovoru se morate zavedati, da imate priložnost vplivati na sogovornikova čustva. To vam lahko uspe, če se vživite vanj. To pomeni, če lahko opišete, kakšne občutke ste zaznali pri njem, ali pa domnevate, da ga prevevajo. S tem mu dajete možnost, da

ZAPRTA VPRAŠANJA	ODPRTA VPRAŠANJA	PREVERJAJOČA VPRAŠANJA
Nanje je mogoče odgovoriti z DA ali NE (ali- ali)	Sogovorniku omogočajo izčrpen odgovor, mnenje ali pojasnilo	Preverjajo stvarno ali čustveno vsebino doslej povedanega
Primer: Greš z nami v kino? Odgovor: Da.	Primer: Kaj boš počel danes zvečer? Odgovor: Rad bi poslušal koncert.	Primer: Zdi se mi, da se še vedno nisi odločil, ali boš šel danes zvečer ven. Odgovor: Veliko dela imam, najprej moram videti, koliko bom opravil do večera.

Vir: prof. dr. Christian Weisbach in Usuala Dachs, Kako razvijemo čustveno inteligenco, DZS, 1999, str. 89.

se zave svojih čustev, jih potrebi spremeni.

Kadar ne moremo uspešno občutkov sogovornika, mu lahko zastavljamo tudi korektna vprašanja. Pri tem moramo upoštevati, da tisti, ki sprašuje, želi zagotoviti podrobnejše informacije zaradi boljše razumevanja ali preveriti svoj vtis. Če pa zgolj pokazati zanimanje ali spregovoriti o čustvih. Ko zastavljate vprašanje, se morate zavedati, da obstajajo različne vrste vprašanj, ki do določene mere vplivajo na to, kako izčrpen bo odgovor. Pri tem si morate zapomniti, da če ste se v človeka vživljali, potem tudi s konkretnimi vprašanji ne boste prestopili meje, ampak boste pokazali, da vas njegove težave zanimajo in ga želite razumeti. Tudi ko sogovornika sprašujete, mu morate pokazati, da ga razumete. Če vam zato, da ga razumete, ne morete pomagati, mu morate povedati, da vam ne morete pomagati.

Gre torej za to, da moramo
dovrniti položaj drugega in
katerih se je znašel, kakor
mo, kako se v tistem hipu počuti
poslušalci oz. moramo obvladati
aktivnega poslušanja. Aktivno
pa nikakor ni zaslisevanje
temveč način, s katerim
drugega cenimo in spoštujemo.

Mag. Simona Šar

Besede
mode

Na petah

Tatjana Kalamar Morales

Majhna nevesta

Pod dolgo obleko so čevlji skriti, zato so petke lahko visoke. Ne gre pa pretiravati, tudi če so naši centimetri v višino skromni. Na previsokih petah ni lahko hoditi, še manj plesati in veselo preživeti slavlja. Vsako neudobje je vidno na obrazu, zato razmislimo in ne kupujemo čevljev, če nismo prepričani. Upoštevamo lahko tudi dejstvo, da koničasti čevlji podaljšujejo naš videz bistveno bolj kot ovalne oblike. Pod obleko tako čevlji ne bodo videti gromozansko veliki, vseeno pa bodo dajali elegantnejši vtis. Izbirajmo med bolj klasičnimi modeli in se izogibajmo največjim modnim domisljam, ki so lahko na fotografijah čez leto ali dve smešne. Posebni modni dodatki pridejo v poštev, če lepo sovpadajo z obleko, videz polepšajo in, kar je najvažnejše, se v njih počutimo božanstveno.

Pomembni so spomini, čeprav jih krojimo sami. Je že v redu, da se spominjamo večinoma samo lepih stvari. In je že v redu, da obžalujemo običajno tiste stvari, ki jih nismo naredili ali kupili.

Bioenergoterapevt Štefan Titan odgovarja

Spoštovane bralke in bralci! Opravičujem se vsem, ki še niste dobili odgovora na svoja vprašanja v tej rubriki. Ker je prostor za objavo omejen, poskušam odgovorjati tako, da pišem predvsem o tistih težavah, ki pestijo največ bralk in bralcev. Na vprašanja, o katerih sem do sedaj v Peni že pisal, ne bom več odgovarjal in se ponavljal. O teh temah se lahko posvetujete z mano osebno po telefonu (02) 539 1737 vsak delavnik od 20. do 21. ure.

nepravilen razvoj timusa povzroči imunodeficitarne bolezni. Če timus zmanjša svojo funkcijo, pride do okvare imunskega sistema. Enako velja za vranico, ki je gobaste zgradbe, njeni medprostorji pa so izpolnjeni z eritrociti, limfociti in fagociti (celice, ki požirajo druge celice in tujke). Ker je, med drugim, naloga vranice tudi sodelovanje v boju proti infekcijam, je nujno, da skrbimo za njeno zdravje. Povečana vranica nas opozori, da se v njej dogajajo spremembe. Če se vidno poveča in obenem čutimo bolečino v predelu prsnice ter opazimo povečana in zatekla jetra, je to gotovo znak, da smo zboleli za hodkinovo boleznijo.

Pri obravnavi te bolezni moramo upoštevati tudi to, da kadar se pojavljajo nepravilne celice, ta pojav imenujemo hodkinov limfon. Vse druge vrste pa nehodkinov limfon. Kakšna je razlika? Hodkinova bolezen je maligna, pri kateri se bohotijo celice v limfoidnem tkivu (bezgavke in vranica). Kot nehodkinov limfon pa imenujemo vse vrste raka limfoidnega tkiva, ki niso hodkinova bolezen. Le-te so različno maligne. Odvisno od narave in dejavnosti nepravilnih celic. Obe obliki sta ozdravljivi. Zato bolnikom priporočam čimprejše zdravljenje s pomočjo kemoterapije ali na drug način, ki ga predpiše zdravnik specialist. Sam pa obe vrsti obolenja zelo uspešno zdravim s pomočjo bioterapije. Postopek poteka tako, da energetsko okrepim timus, vranico in jetra. S tem povišam življenjsko energijo, povečam splošno odpornost in aktiviram delovanje imunskega sistema, ki je bil prej porušen. S pomočjo toplote rok (bioenergijo) zavrem rast rakavih celic in vzpostavim ravnovesje s tem, da spodbujam razvoj zdravih celic.

Ker medicina še ne pozna vzrokov za nastanek bolezni, jih bom naslednjič nekaj navedel, da se boste lahko lažje zaščitili pred nastankom teh in drugih rakavih obolenj.

Za konec pa še nasvet vsem, ki ste zboleli za to boleznijo. Svetujem vam, da se zaradi nedelovanja imunskega sistema varujete pred infekcijami, ker so lahko tudi smrtno nevarne. Še posebej si kontrolirajte svojo telesno temperaturo (posebej nevarna je v razponu med 37 in 37,5 °C, ker se pri tej temperaturi poveča število virusov, ki povzročajo virusno pljučnico, ta pa je smrtno nevarna). Če se slabo počutite in je izmerjena telesna temperatura nad 37 °C, se zadržujte v toplem prostoru in vnesite povečano količino vitamina C. Priporočam v obliki limonade ali zrelega in mehkega kivija. Vitamin C bo okrepil imunski sistem. Če vročina ne pade, obiščite zdravnika ali pokličite mene po telefonu št. (02) 539 1737.

Hepatitis C

Kaj je hepatitis C?

Hepatitis C je bolezen jeter, ki jo povzroči virus hepatitisa C (HCV). Z njim je na svetu okuženih vsaj 170 milijonov ljudi. Podatka za Slovenijo nimamo. Po oceni, ki je postavljena glede na okuženost med potencialnimi darovalci krvi, je okuženih manj kot odstotek prebivalcev. V razvitih deželah je najpogostejši vzrok za kronično vnetje jeter (kronični hepatitis). Njegova posledica je 40 odstotkov odpovedi delovanja jeter, 60 odstotkov raka na jetrih in 30 odstotkov presaditev jeter.

Kako poteka okužba?

Najpogostejše je brez znakov bolezni, le pri četrtini okuženih se pojavijo rumenica kože in drugi znaki, značilni za akutni hepatitis. Včasih se virus spontano odstrani iz telesa, a je mogoča ponovna okužba. Zvečine okuženi virus vztraja v telesu vse življenje, tedaj govorimo o kronični okužbi s HCV. Pri večini kronično okuženih povzroči kronično vnetje (kronični hepatitis C), ki največkrat poteka prikrito, brez simptomov. Bolezen se pogosto odkrije povsem naključno. Nezdravljeni kronični hepatitis C se po 20 do 25 letih pri petini zbolelih sprevrže v jetrno cirozo, pri 1 do 4 odstotkih zbolelih pa privede do raka na jetrih.

Kje v telesu se nahaja HCV in kako se prenaša?

Nahaja se v jetrih in krvi pa tudi nekaterih drugih telesnih tekočinah, denimo v slini, semenski tekočini, nožničnih izločkih, seču in solzah. Le za približno polovico okuženih je način okužbe pojasnjen, vendar ni bojazni, da bi se virus hepatitisa C prenesel pri običajnih socialnih stikih med ljudmi. Najpogostejše se prenaša pri parenteralnem stiku z okuženo krvjo ali krvnimi pripravki. Mogoč je tudi prenos pri spolnem stiku z okuženo osebo, z okužene matere na novorojenca ter med družinskimi člani (predvsem pri souporabi pribora za osebno nego).

Odkrivanje okužbe

Zdravnik s posebnimi testi krvi ugotovi navzočnost protiteles proti virusu hepatitisa C. Pozitivni izvid protiteles lahko pomeni trenutno okužbo ali okužbo v preteklosti, ki je ni več. Potrdi ali ovrne ga dodatna preiskava, ki ugotavlja navzočnost virusa v krvi. Tudi če je ta pozitivna, se zdraviško zdravljenje ne začne takoj. Bolnik ima namreč lahko le akutni hepatitis, ki bo kmalu sam izzvenel. O kronični okužbi s HCV govorimo, ko je bolnik okužen več kot šest mesecev. Tedaj zdravnik napoti bolnika k specialistu, kjer se opravijo nadaljnje preiskave za kronični hepatitis C.

Zdravljenje kroničnega hepatitisa C

Vsi bolniki ne potrebujejo zdravljenja. Nekateri morajo biti le pod stalnim zdravniškim nadzorom, pri drugih pa se zdravniki specialist na osnovi izidov preiskav odloči za zdraviško zdravljenje. Terapevtski cilj je odstraniti virus iz telesa, zmanjšati vnetne spremembe v jetrih in preprečiti nastanek jetrne ciroze ter raka na jetrih. Izborno zdravilo je interferon alfa v kombinaciji z ribavirinom. Najučinkovitejša oblika interferona je pegilirani interferon alfa, ki omogoči tudi preprostejše in prijaznejše zdravljenje. Na voljo je v obliki injekcij za podkožno dajanje enkrat na teden. Injekcija z brizgo je preprosta za uporabo, zato si lahko bolniki po predhodnem pouku zdravilo dajejo sami. Zdravljenje je dolgotrajno, zahtevno, spremlja ga lahko vrsta neželenih učinkov in potrebuje stalen zdravniški nadzor.

Kako preprečimo okužbo?

Priporoča se manj tvegano vedenje. Intravenozni uživalci nedovoljenih drog naj uporabljajo lasten pribor za vbizganje. Izogniti se je treba neprofesionalnemu tetoviranju, akupunkturi ter prebadanju kože in sluznic. Osebe, ki imajo stike z več partnerji, naj uporabijo kondom pri vsakem spolnem odnosu. Novorojenca mater, okuženih s HCV, testirajo takoj po porodu in so pod stalnim zdravniškim nadzorom. Opusti naj se souporaba osebne pribora, denimo zobnih ščetk, brivnika in pribora za urejanje nohtov. Pri rokovanju s krvjo in telesnimi tekočinami naj zdravstveni delavci dosledno izvajajo splošne previdnostne ukrepe. Pri naključnem vbodu z odvrženo onesnaženo injekcijsko iglo naj se ukrepa pravilno: iztisaka kri na mestu vboda in izpira pod tekočo mlačno vodo 10 minut, nato je treba mesto vboda razkužiti in se čim prej posvetovati z izbranim osebnim zdravnikom, ki po potrebi napoti k infektologu.

Že okuženi lahko preprečijo prenos okužbe na druge. Spolnemu partnerju naj povedo o okužbi s HCV in se odrečejo spolnim stikom, kjer lahko pride do stika z izpostavljenostjo krvi. Naj ne darujejo krvi, organov in semen. Naj ne souporabljajo pribora za vbizganje droge. Naj ne souporabljajo pribora za osebno nego. Krvaveče poškodbe naj prekrivajo z obližem, ki ne prepušča vode. O okužbi naj obvestijo svojega izbranega splošnega zdravnika in zobozdravnika. Ob zanositvi naj obvestijo izbranega ginekologa. Ožji družinski člani in člani v skupnem gospodinjstvu naj se testirajo glede okužbe s HCV.

Povzetek

Virusni hepatitis C tudi v Sloveniji ni redka bolezen. Nezdravljen ima lahko zelo hude posledice. Danes je njegovo zdravljenje uspešnejše kot pred leti. Z ustreznim nadzorom in zdravljenjem lahko pri polovici bolnikov ustavimo napredovanje v nevarne bolezni, ki bi ogrozile življenje. Cepiva proti okužbi za zdaj še ni, lahko pa se z manj tveganim vedenjem pred njo zavarujemo. Že okuženi lahko poskrbimo, da okužbe ne prenašajo na druge.

Vir: Hepatitis C: informacija za bolnike, Mojca Matičič, Klinika za infektivne bolezni, Ljubljana, 2004.

Janez Springer, mag. farm.

Nagradna križanka

Od 28. IV.
do 27. V.

HOROSKO PEN

Pripravlja: Agencija Hops

Za mlade od 6. do 96. leta, ki priznavajo ljubezen

PEN VRSTA IGLAVCA NALOG ZA PRENOS DENARNIH SREDSTEV IRIDIJ ZELIŠČNI NADTEK HRVAŠKO KOŠARKAR (DINO)

PIŠČAL KOSČIČAST SADEŽ RONALD REAGAN LOŠČ RUDARSKO MESTO V BOSNI STAR SLOVAN

PEN NAŠA TOVARNA OBUVJE PRIKUHA ANGLEŠKI FIZIK (JOHN)

ODVETNIK RIBIŠKA VREČA KOVINSKO PRIZNANJE IVAN TAVČAR

SREDNJE-AMERIŠKA KAKTEJA LITERARNA JUNAČINA KARENINA

PEN JUNAČINA VISOŠKE KRONIKE JURU VEGA JE BIL VOJAČKA PTICA

EVROPSKO GORSTVO PRIPADNICA GALOV ŠVEDSKO IME PINSKE LUKE TURKU ČOLN ZA LOV NA TUNE

STAREPI BRITANSKI GLASBENIK

KARL LAGERFELD VOJAK ZA KOPANJE ROVOV JAPONSKI REŽISER KUROSAVA MUSLIMANSKO POZDRAV

STEFAN HAJDINIČ GRŠKI VELIKAN OBLAČILO INDIK PIŠEC TRAGEDIJ, TRAGEDIJ ZELO DEREL ČLOVEK AKVARIJSKA RIBICA

BOLEZEN Z NAPADI DUŠENJA, NADUHA DIKTAT ZAČRTANA SMER GORA V ŠVICI MESTO V SIRIJ

ZVRST JAMAJSKE GLASBE ZASČITNI PREMAZ PESNICA SEIDEL MESTO V UKRAJINI

VELIKA BRITANIJA ČEBELJI SAMEC

PAPEŽ WOJTYŁA OJCIPROJA ŽENA IN MATI

IT. FILMSKI KOMIK, IT. KEMIK, NOBELOVEC (GIULIANO)

RDEČE JABOLKO GLAVNO MESTO RUSIJE

SPLIT LUKA V IZRAELU

POT (LAT.) MESTO V ŠPANJII

KONRAD ADENAUER GLAVNI ŠTEVNIK

BRISANJE POTU S ČELA BALETNIK MLAKAR STARA MERA ZA VINO

PESNIŠKA FIGURA GRŠKI NOGOMETNI KLUB

PRITOK PADA V ITALIJ MESTO V INDIJI

MESTO V RUSIJ, VIATKA ŽIVNOSTEL FARMIA V ZDA

OCITEK, OPOMIN ERNA MUSER

ASKERČEVA PEŠEM AMERIŠKA ZVEZNA DRŽAVA

HOKEJIST (RUS.) ANGLEŠKI PISATELJI (WILLIAM)

DARJA BROZNIK REVUIJA ZA OSNOVNO-SOLCE

KARL LAGERFELD VOJAK ZA KOPANJE ROVOV JAPONSKI REŽISER KUROSAVA MUSLIMANSKO POZDRAV

STEFAN HAJDINIČ GRŠKI VELIKAN OBLAČILO INDIK PIŠEC TRAGEDIJ, TRAGEDIJ ZELO DEREL ČLOVEK AKVARIJSKA RIBICA

BOLEZEN Z NAPADI DUŠENJA, NADUHA DIKTAT ZAČRTANA SMER GORA V ŠVICI MESTO V SIRIJ

ZVRST JAMAJSKE GLASBE ZASČITNI PREMAZ PESNICA SEIDEL MESTO V UKRAJINI

VELIKA BRITANIJA ČEBELJI SAMEC

OVEN

(21. III. – 20. IV.)

Pred majem možen službeni konflikt! Maj, mesec nenavadnih doživetij, bi znal biti silno uspešen. Nestrinjanje in različni pogledi bodo pozabljeni. Z umirjenostjo in iskrenostjo boste obdržali harmonične odnose z vašimi bližnjimi. Fizično in psihično se boste dobro počutili, zato razmislite, v katero smer boste namenili svoje aktivnosti. Sredi meseca bogato družabno življenje, proti koncu meseca boste preza-poseni.

BIK

(21. IV. – 21. V.)

V začetku meseca možne neprijetnosti v zasebnem življenju. Sicer mesec pogovorov, bližine, iskanj pa tudi dobrega razpoloženja. Pri zdravju svetujemo previdnost (vrat, grlo). Druga polovica mesa bo bolj spodbudna in udejanjili boste nekaj starih načrtov. Odgovorni bodo ponudili možnost. V začetku meseca ne bo vzroka za ljubosumnost. Komunikativni boste in z zadovoljstvom boste končali projekt.

DVOJČKA

(22. V. – 21. VI.)

Nekaj napetosti v zasebnem življenju vam bo pokvarilo dobro razpoloženje, čeprav zadeva nima večjih razsežnosti. Vsekakor ne podcenjujte razhajanj v stališčih. Priporočamo prijaznost – doma in v službi. Večji nakup v maju ni primeren.

Pazite na prehlad – lahko vas položi v posteljo. Prilagodite se nove cilje. Spremembo na boljše pričakujete sredi meseca. Pozneje dobro, zelo živahno obdobje.

RAK

(22. VI. – 22. VII.)

Dober mesec, saj vam bo Mars dal potreben pogum in energijo. Počutili se boste dobro, sanjali boste, se dotaknili romantike ... Spremembe v poslovnem svetu. Vsekakor v tem mesecu ne pričakujte velikih sprememb, ker bo vse dokaj normalno. Potrebujete spremembo. Morda napredovanje. Prijateljstvo se bo potrdilo. Če se ne boste potrudili, boste proti koncu meseca osamljeni.

LEV

(23. VII. – 22. VIII.)

Poslovno usklajevanje, nepredvidljive situacije in prijateljstvo bodo zaznamovali začetek meseca. Sicer pa rast v vseh pogledih, saj je sreča na vaši strani. Priložnosti in številna vabila. Na poslovnem področju bodo novosti zahtevale veliko dela. Večjih podvigov se lotite po 8. (maj), ko bo vaš vpliv večji. Držite se die, da boste bolj sproščeni. Ne družite se samo s tistimi, ki jih potrebujete.

DEVICA

(23. VIII. – 22. IX.)

Velik napredek, ki se bo pokazal še pred majem. Ta bo za vas vzpodbuden. Z družino in izbrancem previdno. Predsodek lahko povzroči napetost, razreši pa ničesar. Tudi občutljivost ne bo prinesla nič dobrega. Probleme boste znali reševati, vendar bo potrebna atomska naglica. Spremembe, ki jih se ne pričakujete. Proti koncu meseca boste kljubovali, kar bo prineslo samo sitnosti.

TEHTNICA

(23. IX. – 22. X.)

Načelnost vam bo prinesla, vsaj v začetku, težav. Pozneje se bo uredilo in se pokazalo, da ste se dobro postavili na noge. Spremembe partnerstvu. Sicer bo to vaš mesec. Značajni delati z denarjem in ljudmi. Pazite, da pomlad ne bo preveč razgrela srca, saj po 12. čedalje bolj veseli in razposajati. Proti koncu meseca se bo razpoloženje spreminjalo. Ne išcite igle v kopici sena!

ŠKORPIJON

(23. X. – 21. XI.)

Začetek meseca bo zahteval razčistitev odnosov, kar se bo sprevrglo v tekmovalnost. Sicer previdno, kajti to bo precej napenjač včasih zahrbtnen mesec. Bodite pripravljeni, boste potrebovali veliko energije. Slabe izkušnje, nemir in trmoglavost bo samozavest, ki bo povečala vašo moč. Najbolj optimalne so napovedi v zadevah in telesnih dejavnostih.

STRELEC

(22. XI. – 21. XII.)

V ožjem krogu možno razočaranje pa in morda pritisk. Sicer pa bo razčistitev položiti. Težav ne bo veliko. Tisto, kar zamislili, naj bo jasno in pregledno. Ne zapirajte se pred drugimi in ne bežite v samoto. bo celo prvo polovico meseca. Mešanje življenja in dela. Postavil se bo na vašo stran. Varujte se nestrpnosti in prenapetosti.

KOZOROG

(22. XII. – 20. I.)

Ustvarjalni zagon vas bo ponesel. Počasi boste dosegli, kar od vas po pričakujejo. Obdobje, ko lahko želite prednost. Kaj, če bi pripravili zabavo, saj se bo morda natrlo dodatnega denarja. Lahko se stvene težave, vendar doseženo ne bo. Konec meseca boste nekoliko predvzmeti.

VODNAR

(21. I. – 19. II.)

Priložnost za uspešen podvig, ki bo povezan s potovanjem. Druge rešitve, da se spuščate v boj in v njem preizkušate moč – pa naj bo, kar bo. Lahko se ugodne vetrove, čeprav boste pri problemih in iskanje odgovorov delali napake. Ugoden čas za urejanje zadev. Ugoden razplet vas bo presenetil, ste sami vplivali na njega. Pozornost enega

RIBI

(20. II. – 20. III.)

Ugodno za denarne naložbe in družinskih zadev. Zaupni pogovori do pomembnih odločitev. Če ne boste nestrpni in premalo zagreti, boste delali tisto, kar vas veseli. Tedni pre zahtevajo discipliniranost, drugače ne zapleti. Priporočamo obilo počitka (v dovoljenega in možnega) in manj razmišljanja o službi. Konec meseca dober v vseh pogledih.

Nagrade za izžrebane reševalce

1. nagrada: knjiga Lahko jem, mag. Branislava Belović, 2. nagrada knjiga Boug žegnaj, Branko Časar in 3.-7. nagrada je praktična.

Pravilne rešitve osenčenih polj napišite in pošljite na dopisnicah na uredništvo Vestnika, Ulica arhitekta Novaka 13, 9000 Murska Sobota, do petka, 6. maja 2005.

Rešitev:

Ime in priimek:

Naslov:

Rešitve vestnikove križanke z dne 14. 4. 2004 – Charles in Camilla, kraljica, Windsorski grad

(Rok za oddajo prejšnje križanke je 29. april. Zaradi tiskarske napake pri razpisu se opravičujemo. Uredništvo)

1. nagrada v vrednosti 10.000 SIT: Marjan Slavič, Orehovski Vrh 40, 9250 G. Radgona, DŠ 79374964

2. nagrada kuharska knjiga Boug žegnaj: Jože Erjavec, Satahovič 58, 9000 M. Sobota

3.-7. nagrada Vestnikova majica

Marija Bogdan, Krog, Murska 115, M. Sobota

Lea Jona, Mladinska 4 c, 9231 Beltinci

Aljoša Obal, Razlagova 24, 9000 M. Sobota

Nina Bobovec, Mostje 72, 9220 Lendava

Darja Ajlec, Mala nova 2, 9000 M. Sobota

pen

Pen je, kratko rečeno, Vestnikova mesečna priloga in ima tudi sicer zvezo z naravnim mesečnim ciklusom. Ustanovljen je bil, da bi, v skladu z imenom in asociacijami, učinkoval kot časopisni pen (tinaloj in penetrantnež (prodirelec) ter bil poln fotografij, kakor se za tabloid spodobi.

Izdaja ga Podjetje za informiranje. Odgovorni urednik matičnega časopisa je Janko Votek, uredniki Pena so Bojan Peček, Jože Ritur in Irma Benko. Oblikuje ga Andrej Gontar, za fotografije skrbita Nataša Juhov in Jure Zauneker, lektorica Nevenka Emri. Računalniško ga oblikuje Robert J. Kovač. Za Pen ni posebne naročnine!

pen

Treba ga je negovati in ceniti

Prostovoljstvo med mladimi

Prepričana sem, da je vsakdo med vami se ideal opravi kakšno prostovoljno delo, a se ga sploh ni zavedal, saj so definicije zanj različne. Omogoča nam predvsem kvalitetno preživljanje prostega časa in deluje na različnih področjih, socialnem, športnem, rekreativnem, izobraževalnem, zdravstvenem, kulturnem, okoljskem, turističnem in veda v kriznih situacijah, kot so gasilci in reševalci. Opravljajo ga ženske in moški, mladi ljudje in otroci, ljudje srednjih let in starejše osebe. Vanj se lahko vključujejo vsi ljudje ob upoštevanju svojih zmogljivosti, saj ni načelnih omejitev. So posebej danes, v času materialnih dobrin, treba vedno bolj poudarjati njegov pomen. Večkrat se namreč izkaže, da je prostovoljno delo necenjeno in nanj veliko težje kot na nekvalitetnega, ker je zastoj. Rado zaradi tega Slovenska filantropija, združenje za promocijo prostovoljstva, organizira festival prostovoljstva mladih, katerega namen je, razširiti idejo o prostovoljstvu in dvigniti vrednost ter ugled tovrstnega dela. Saj prinese bogato paleto izkušenj, novih znanj in navsezadnje tudi pomembno priložnost pri kasnejšem iskanju službe. Festival je namenjen promociji prostovoljstva mladih, osveščanju javnosti o aktivnosti, ki jih mladi prostovoljno izvajajo, ter spodbujanju prostovoljstvom in prostovoljcem za vse to dobro voljo in energijo, ki so jih in jih imeli prostovoljni pomoči. Prostovoljstvo ima velik pomen za skupnost, izboljšuje kakovost življenja v družbi, zmanjšuje interese posameznikov in skupin, ki so ogroženi, prikrajšani, potisnjeni ob robu družbe. Je ena od osnovnih poti odzivanja na potrebe v njej in ustvarja pozitivni aktivnega delovanja državljanov v

družbi. Prostovoljno delo je bodisi samostojna ali dodatna dejavnost in dodana vrednost delovanju služb in institucij.

Prostovoljno delo ne sme biti privilegij posamičnih družbenih skupin. Noben državljan iz njega ne sme biti izključen zaradi svoje socialne situacije, pripadnosti manjšinski skupini, starosti ali boleznim.

Pravice pa imajo tudi prostovoljci. Pravico imajo do celovite informacije o svojem delu in o organizaciji ali ustanovi, v okviru katere delujejo, uvajanja v delo, podpore in priznanja za svoje delo, možnosti učenja in napre-

dovanja pri delu, možnosti, da izrekajo svoje mnenje in sodelujejo, možnosti, da sodelujejo v organizaciji prostovoljskega delovanja, prejetja nadomestila za stroške, povezane s prostovoljnim delom, zavarovanja.

Državljeni, ki delajo kot prostovoljci, ne smejo biti izkoriščani, vrednost njihovega dela mora biti prepoznana na vseh ravneh s strani organizatorja in javnosti kot tudi državnih in lokalnih oblasti. Prostovoljno delo pa terja predanost. Prostovoljci se morajo držati dogovorov in morajo sodelovati z osebjem društva ali institucije, v kateri delujejo.

Za potrebe ljudi je potrebno plačano in prostovoljno delo. Obe področji morata

prepoznavati prispevek in vrednost druga druge za dobro v skupnosti. Prostovoljci in plačano osebje prispevajo vsak iz svoje pozicije in v okviru svojih možnosti za blagostanje družbe. Vzajemno spoštovanje je osnova za dobro sodelovanje. Pri obravnavi in odločanju o posamičnih socialnih problemih v skupnostih, v katerih sodelujejo prostovoljci, morajo biti vključeni tudi predstavniki prostovoljcev. Prostovoljno delo ima velik pomen za razvoj in prihodnost. Prispeva k razvijanju obstoječih sistemov, vrednot solidarnosti ter k socialnemu in drugemu napredku družbe, zato ga je treba negovati in ustrezno vrednotiti.

 Vanja Poljanec

Ni lepšega kot
topla beseda

Vaše pesmi

Največ se pogovarjamo

In kdo sploh je prostovoljec? Vsaka oseba, ki posveti nekaj časa, dela, aktivnosti drugim in za kar ne pričakuje plačila. O prostovoljstvu, kaj vse ti lahko da, kako sploh z njim začeti, smo dobili informacije kar iz prve roke.

 Vanja Poljanec

Nina Klement, Osnovna šola Kuzma

»Pri prostovoljnem delu imamo najrazličnejše stvari, med drugim tudi delavnice, ne le med seboj, ampak tudi s starejšimi, ki so nas zelo veseli, saj se z njimi zabavamo, zelo veliko jim pomagamo, največ pa se z njimi pogovarjamo. Sama sem se vključila v prostovoljno delo zato, ker rada pomagam starejšim ljudem in jih imam rada, zanimajo me njihove zgodbe, njihovo življenje, njihova preteklost. Prostovoljka sem že dve leti in ker mi je to zelo všeč, bom s tem delom še nadaljevala.«

Primož Jamšek, koordinator prostovoljstva mladih v Sloveniji

»Slovensko prostovoljstvo med mladimi bi ocenil kot zadovoljivo. Vsekakor moram reči, da obstaja in da ga je kar nekaj. Čeprav vrednota prostovoljstva v Sloveniji, ne samo med mladimi, ampak na splošno, ni na nekem nivoju, mogoče ravno zaradi tega šepa tudi pri mladih. Srečujem se s kopico mladih, ki so se odločili in posvetili nekaj časa drugim, nekateri že v osnovni šoli, drugi v srednji šoli ali na fakultetah, nekateri celo ob delu še uspejo najti nekaj časa, da ga lahko posvetijo drugim. Vrednota prostovoljstva med mladimi bi lahko še izboljšali. To se je delno že zgodilo s tem, da je predmet priznan v šolskem sistemu kot obvezne izbirne vsebine, moramo pa se tudi zavedati, da je prostovoljno delo način neformalnega izobraževanja. Za dobro promocijo prostovoljnega dela pa je seveda najbolj pomemben zadovoljen prostovoljec. Sam sem začel s prostovoljnim delom

zaradi 'firbca', zanimalo me je področje odvisnosti in tako sem se odpravil v komuno za zdravljenje odvisnikov, nekaj časa sem živel poleg njih in jim pomagal, potem je nekako prišla odločitev za mojo poklicno pot, socialno delo, in na fakulteti sem se srečal z obveznim prostovoljnim delom, ko smo se morali podati v eno organizacijo in opraviti 40 ur prostovoljnega dela. Vendar moram reči, da sem jih opravil v dveh mesecih in prostovoljno delo potem tudi nadaljeval. Prostovoljno delo daje zelo veliko. Človek dobi nekaj zase osebno, določena znanja, spretnosti in izkušnje. Se pravi, da spoznaš samega sebe, si zgradiš svoj lastni sistem dela, vrednote in podobno. Potem seveda prostovoljstvo omogoča to, da lahko pomagamo drugim, razširimo si svojo mrežo, spoznamo nove prijatelje, poleg tega pa dobimo še druge stvari, kot je recimo ugled v družbi.«

Verjemi

Ne verjamem lepim besedam
niti obljubam in ne lepim očem.
Pubertetniška leta so daleč za mano,
daleč je čas, ko sem verjela lažem.
Z življenjskimi izkušnjami
sem se sprijaznila živeti.
Ne moti me,
če sem za druge ljudi -
drugačna od njih.

K.

Ljubezen

Ljubezen je lepa,
ljubezen ni slepa,
ljubezen boli,
kadar kaj vseč ji ni!
In ko se izgubi,
nikjer je več ni,
le zvezda na nebu žari,
pogumno nepogumnega bodri!

Florjan

Vaša čustva

Nevidne niti ljubezni naju povezujejo,
združujejo v celoto. Neznana sila me vleče k
tebi. Sila tvojih oči, tvojih poljubov, tvoj
nasmeh me vleče k tebi. Ti sam me vlečeš k
sebi. Kot nevidna senca si vedno ob meni,
mi daješ pogum, mi daješ upanje. Kako si
želim, da ne bi bila le senca za mano, ampak
tvoje telo. Vem, da misliš name, tudi jaz
mislim nate. Toda srce komaj čaka, da te bo
ob sebi imelo vse dni v letu. Vem, da enkrat
pride ta čas, in z veseljem ga čakam. Do
takrat pa naj naju povezujejo niti najine
ljubezni, sreča in smeh. Vedno mislim nate,
tudi danes, in vem, da vedno bom. Moj
zaklad, verjemi mi, zate živim, ker ljubim te.

Sonček

Odšel je knez Rainier III.

Princ Albert in knez Rainier III., poslednji absolutistični evropski monarh, ki je bil na prestolu 55 let.

Ta mesec so pokopali 81-letnega Rainiera III., monaškega suverena, ki je kneževini Monako vladal od leta 1949. Njegova smrt ni bila presenečenje. Knez je namreč že precej dolgo bolehal. Začelo se je pred desetimi leti, ko je doživel srčni infarkt, nekaj pozneje je bil operiran na srcu. Pred petimi leti je bil operiran na pljučih. Odstranili so mu del pljučnega krila - verjetno zaradi raka, čeprav tega nikoli niso uradno potrdili. Njegov oslabil organizem je tako pos-

tal idealno mesto za različne infekcije; zdravje se mu je ves čas slabšalo in tako je pred dobrim mesecem spet šel v bolnišnico v Monte Carlu, imenovano po njegovi soprogi, princesi Grace, ki je umrla v avtomobilski nesreči leta 1982 in smrti katere nikoli ni prebolel. Tokrat bolnišnice ni več zapustil. Istočasno z očetovo smrtjo je prestol prevzel njegov 47-letni sin princ Albert, ki je bil razglašen za regenta šele teden dni pred smrtjo. Takšna je bila odločitev kraljevskega sveta, ki je temeljila na ustavi knežje družine - dru-

žina Grimaldi ima svojo ustavo, ker je Monako, miniaturna država na Azurni obali z 32.000 prebivalci, poslednja absolutistična monarhija v Evropi. Očetova smrt je najbolj prizadela njegovo najmlajšo hčerko Stephanie, ki je bila njegova ljubljanka. Princesa se ni mogla ravno pohvaliti s svojim obnašanjem. Imela je številne ljubimce, ki se niso mogli primerjati z njenim stanom, in tudi otroka sta nezakonska. Očka ji je vse to oprostil. Tudi starejša sestra Caroline po obnašanju ni veliko boljša. Za njo pa pravijo, da bi znalo

biti, da bo nekoč postala kraljica mati. Če se princ Albert ne bo poročil in če ne bo imel sina - kot velevaljo monaški zakoni -, bo za njim sedel na prestol njen 21-letni sin Andrea. To pa bi se lahko zgodilo, saj se o princu širijo različne govorice, tudi ta, da mu je moški spol veliko bližji kot ženski. To pa ne pomeni, da Albert žensk ne bi pogledal: Claudia Schiffer, Karen Mulder, Heidi Klum in številne druge znane ženske iz svetovnega jeta seta Albert dokazano pozna iz neposredne bližine. Mogoče pa se bo zdaj, ko je na tronu, uresničila njegova napoved, ko je v nekem intervjuju napovedal, da si bo družino uredil, ko bo to potrebno. Za princa Alberta pa nikakor ne moremo trditi, da je kakšen mehek plemiškega rodu: rad igra nogomet in tenis, rad smuča, plava in trenira judo - je nosilec črnega pasu. Kot član monaške reprezentance v bobu je sodeloval na treh zimskih olimpijskih igrah, leta 1985 pa je sodeloval celo na rallyju Pariz-Dakar.

Armani v svilo

Slavni italijanski dizajner Giorgio Armani se je podal na turnejo po Daljnem vzhodu. S to potjo je tako praznoval tridesetletnico svoje navzočnosti v svetu visoke mode. Deset let blagovne znamke na južnokorejskem trgu Armani ne bi bil Armani, če se v Seulu ne bi pojavila v svoji svili, kakršno tradicionalno nosijo tamkajšnji prebivalci. »Svila je eden najplemenitejših in udobnejših materialov, vsako potovanje in nova doživetja pa so zamej inspiracija,« je razložil vzroke, zakaj se je odel v svilo.

Oliver uspel

Slavni britanski kuhar Jamie Oliver (29), tudi pri nas iz številnih kulinarčnih TV-oddaj in knjig o kuhanju skrivnostih ter spretnostih, je nedavno dokazal, da kuhanje ne gleda le prek štedilnika in kuhinje, ampak tudi veliko širše. Nedavno tega se je odločil, da bo naredil red v britanskih šolskih kuhinjah.

»Hrana v angleških šolah je neokusna, predvsem v revnejših predelih države. Čas je, da se to spremeni in da bodo naši otroci začeli uživati v hrani, ki jim je postrežena v šolskih kuhinjah!« je povedal oboje, da je akcije zbiranja podpisov za petico, v kateri se zahteva, da vlada poveča sredstva za boljšo in bolj zdravo šolsko prehrano. Očitno mu je podvig uspel. Zbral je trinajst tisoč podpisov in se z njimi najavil pri britanskemu premierju Tonyju Blairu. Le-ta ga je sprejel v svoji londonski reziden- kjer pa Jamie ni bil prvič. Že leta 1999 ga je Blair pozval, da pripravi kosilo za njega in še dvajset britanskih državljanov. Razgovor je bil uspešen in Oliver Street 10 zapustil s premierovo obljubo, da bo vlada namenila za program 280.000 milijonov funtov. Ne bi bilo slabo, če bi tudi mi imeli takšnega kuharja.

Dekle meseca ...

To je Alicia Grace, ki jo Amerika pozna po nazivu najlepša kmetica. Naziv si je pridobila letos marca, ko so jo izvolili izmed petdeset izbrank, ki so se uspele uvrstiti na zaključno prireditev. Od lanskega septembra pa vse do konca leta se je na razpis prijavilo nekaj tisoč deklet. Pogoji za prijavo je bil enostaven. Dekle ne sme biti staro več kot dvajset let, živeti mora na farmi in tudi njen prihodek, kakor tudi prihodek staršev, lahko izhaja le iz dela na kmetiji. Če pogledamo njene negovane prste, lahko sklepamo, da je njena kmetija izredno mehanizirana ...

Iz zapora v zapor

»Prišla sem z dežja pod kap. Rešila sem se enega zapora, zdaj grem v drugega.« Tako je komentirala svojo usodo ameriška TV zvezda Martha Steward (63), ko je po šestih mesecih zapustila zapor Alderson v Zahodni Virginiji in se napotila domov, v svojo vilo v okolici New Yorka. Martha je kazni morala odsedeti zaradi nezakonite prodaje delnic. Posel se ni splačal, saj je bila kazni stroga: pol leta zapora in nato še pol leta hišnega pripora. Drugi del kazni ni veliko milejši od prvega. Policija ji je namreč okrog gležnja pripela posebno elektronsko napravo, s pomočjo katere lahko neprenehoma spremlja in v vsakem trenutku na posebnem radarju ugotovi, kje se nahaja. Ves čas prestajanja kazni mora biti Martha v svoji hiši. Izjema je le obisk pri zdravniku ali zobozdravniku in udeležba pri cerkvenem obredu.

Zadnji fantovski dnevi

Letošnji april je bil res poln dogodkov, zanimivih za vso svetovno javnost. Eden takšnih je zanesljivo tudi poroka princa Charlesa in Camile Parker Bowles, ki so jo morali zaradi pogreba papeža Janeza Pavla II. odložiti za teden dni. Poslednje dneve svojega samskega stanu je angleški prestolonaslednik preživel s svojima sinovoma – na snegu. Družina se je smučala in zabavala v švicarskem Klostersu, kjer pa je princ Charles naredil precejšnjo napako, ki mu jo je novinarska srenja zanesljivo malce zamerila. Medtem ko je s Harryjem in Williamom poziral fotografom, ni opazil mikrofona nedaleč od sebe. Mikrofon je bil vključen in je zabeležil vsako izgovorjeno besedo, česar pa princ ni vedel. Tako so novinarji pač slišali, kako je sinovoma povedal, da ne more več trpeti teh prekletih novinarjev in da so njihova vprašanja grozna. Pozneje so to, seveda neuspešno, poskušali popraviti iz njegovega urada z malce neumnim opravičilom, češ da je na njegovo obnašanje vplivala višina smučišča.

Zadnji fantovski dnevi.
Princ Charles s sinovoma v švicarskem smučarskem središču Klosters. Zaenkrat se nihče, vsaj uradno, ne sprašuje, kakšni odnosi bodo med mačeho in sinovoma.

Dol z moje obleke!

Španska igralka Penelope Cruz (30) je bila glavna zvezda na premieri filma Sahara, ki je bila v začetku aprila v kinodvorani Graumans Chinese v Los Angelesu. Na snemanju tega avanturističnega filma, ki ga je režiral Breck Eisner, se je Penelope precej zbližala s pet let starejšim Matthewom McConaugheyem, ki v filmu igra raziskovalca Dirka Pitta. Poznavalci pravijo, da se resno govori o njuni poroki, sama pa o tem še nista spregovorila besede. Ne samo to, tudi fotografirati se nočeta skupaj, kar pa Penelope očitno ne moti. Namesto možnega prihodnjega soproga je na premieri z veseljem pozirala fotografom s kamelo, ki so jo za to priložnost prignali iz tamkajšnjega živalskega vrta. To, da je kamela stopila na dragoceno obleko, naročeno prav za premiero, nikogar ni motilo, očitno še najmanj slavno igralko.

Cesarska družina. Še nekaj mesecev in princesa Sayako bo navadna državljanka.

Z očkom in mamico

Še nekaj mesecev – le-ti bodo zdaj zanesljivo minevali z atomsko naglico – in 35-letna princesa Sayako bo morala za vedno zapustiti družinski dom, pravzaprav cesarski dvor. Sayako je edina hčerka cesarja Akihita in cesarice Michiko (ki imata še dva sina). Sredi meseca se je zaročila, proti koncu leta pa se bo poročila. Po japonskem cesarskem zakonu princesa, kakor hitro se poroči in postane gospa, izgubi naslov princese in s tem vse ugodnosti, ki jih ta naslov prinaša. Njen izbranec je štiri leta starejši princ Kuroda, zaposlen v tokijski mestni upravi. Dokler ne bo zapustila cesarskega dvora, koristi Sayako vsak trenutek, da je skupaj s svojimi starši. Tako jo vidimo, kako spremlja materjo spremlja po cesarskem gozdičku pri mestecu Takanezawo, tukaj ima cesarska družina tudi velike vrtove in rastlinjake, kjer gojijo različno zelenjavo.

Severina, filmska igralka

Spliske pevke Severine, ki je dvignila prah s posnetkom »Zvega seksa« na jahti, očitno ne more ustaviti njen skandal. Potem ko je dosegla, za balkanske razmere vrhunec v estradi – zaslužila je glasbeni trg Slovenije, dobro sprejel, se je z njo podala še v filmske vode. Ravno v teh dneh poročila snemanje filma Duho v Sarajevu, v katerem igra Splitčanka Oljo. Da ima misel za humor in še mara, je dokazala na tiskovni konferenci ob začetku snemanja filma: »Bila sem edina v vseh svojih vlogah, pa bom tudi v tej. Če bodo toliko gledali kot moj prvi film, bo izvrstno.« Je izjavila, da je samo začetek njene filmske kariere. V Sloveniji pripravljajo kabaret v režiji Vile Tauerja, jeseni bo začela v Hrvaškem narodnem gledališču pripravljati vlogo v Gospodi Glembajevih, snemanje pa se tudi za snemanje oziroma za glavno vlogo v muzikalu Josip Broz: Tito Superstar, kjer bi

igrala Jovanko Broz. Film bi snemali v številnih mestih nekdanje Jugoslavije, producent filma pa naj bi bil beograjski igralec Dragan Bjelogrić. Tega igralca poznamo predvsem po glavni vlogi v kontroverznem italijanskem filmu Srce v brez-

nu, ki govori o partizanskih zločinih v Istri ob koncu vojne. Do realizacije filma o Titu pa je še precej daleč, saj se bodo o filmu v teh dneh šele začeli dogovarjati tudi v Sloveniji. Prvo igralsko vlogo je Severina odigrala lani v gledališču na Reki.

Severina in Bjelogrić sta se o filmu, v katerem bi ona igrala Jovanko, on pa Tito, pogovarjala nedolgo od tega v zagrebškem lokalnem Ferenčincu. Ob izhodu iz lokala je Dragan stpel s fotografii in tako dodatno razburkal tako in tako krhke odnose med beograjskimi in zagrebškimi kulturniki.

Bralci Péna se predstavljajo

Arpad Köveš

iz Dolnjega
Lakoša

Namesto logarja je postal strokovnjak za varjenje

V otroštvu, ki ga je preživel pri zaselku Osredok na Gornji Bistrici, kjer je bil sedež logarnice njegovega očeta Arpada, je kazalo, da bo tudi on postal logar, saj ga je to delo zelo zanimalo. Tako je velikokrat hodil z očetom na obhode po gozdovih, mu pomagal označevati drevesa in pri drugih opravilih. Zelo rada sta skupaj opazovala ptice, jih krmila in snemala njihove glasove. Navdušil se je tudi za lovstvo. Kljub vsemu je namesto logarja postal strokovnjak za varjenje.

Poklicna pot
do magisterija

»Leta 1975, ko sem končal gimnazijo v Murski Soboti, sem razmišljal tudi o študiju gozdarstva, vendar me je bolj pritegnila elektrotehnika. Zanimanje za tehniko sem kazal že na OŠ Bistrica, pri modelarskem krožku, ki ga je vodil učitelj Hirci. Takrat sem začel izdelovati tudi modele radijsko vodenih jadralnih in motornih letal. Ta dejavnost me zanima še danes, je rdeča nit, ki me spremlja kot člana modelarske sekcije pri Aeroklubu Mavrica Mostje, in to predvsem z

željo, da bi pritegnil in navdušil za tehniko čim več mladih.»

Naj povem, da sem lahko na omarah njegove pisarne občudoval nekaj njegovih izdelkov, in ob tem mi je še povedal, da tega ni delal zaradi tekmovanj, ampak predvsem za svojo dušo, ker ga je to pač zanimalo. Študij elektrotehnike na Fakulteti za elektrotehniko Univerze v Ljubljani je končal leta 1979, ko je postal univ. dipl. inženir elektrotehnike. Že naslednje leto se je vpisal na študij magisterija in si leta 1983 pridobil strokovni naziv

magister elektrotehniških znanosti. Medtem se je tudi že zaposlil na Inštitutu za varilstvo Ljubljana kot raziskovalec in vodja oddelka. Na tem delovnem mestu je ostal do leta 1992.

»Kot raziskovalec sem delal na področju varilstva (razvoj, raziskave varilnih naprav, avtomatizacija in robotizacija varilnega procesa), kasneje pa sem opravljal tudi dela in naloge vodje konstrukcijskega oddelka. Leta 1992 me je zanesla pot v Liezen v Avstriji k firmi ZEUS Ges. m. b. H., kjer sem delal kot svetovalec za zniževanje stroškov energije in za uporabo alternativnih virov energije ter okolju prijaznih sistemov.»

Direktorstvo,
svetovanje ...

Leta 1994 se je odločil za nov izziv, s tem da je prevzel funkcijo direktorja v Industriji konfekcije Velika Polana, kjer pa je vztrajal le do naslednjega leta, ko se mu je ponudila priložnost vodenja firme, ki naj bi bila pisana njemu na kožo – to je Varstroja Lendava. Imenovali so ga za predsednika uprave. Vendar se že leta 1997 vrne tako rekoč k svojemu prvemu delodajalcu, Inštitutu za varilstvo, d. o. o., in sicer za vodjo Enote pomurskega

centra varilstva. Sedež enote je kar v pisarni družinske hiše v Dolnjem Lakošu.

»Pomurski center varilstva opravlja oziroma ponuja naslednje storitve: prenos znanja v prakso, razvoj in raziskave, reševanje tehnoloških problemov s področja varilstva, svetovanje, energetsko svetovanje, racionalna raba energije, obnovljivi viri energije, energetski pregledi, energetske zasnove, energetski projekti, opravlja oziroma v okviru inštituta organizira certificiranje osebja, postopkov, proizvodov ter preskušanje materialov in proizvodov.»

Arpad Köveš je tudi član Slovenskega društva za varilno tehniko in slovenski delegat komisije XII. Mednarodnega inštituta za varjenje. V tej funkciji se je udeležil in sodeloval z referati na skupščinah v Osaki na Japonskem, San Franciscu, Københavnu. Napisal in objavil je tudi več kot sto člankov in prispevkov v strokovnih revijah in zbornikih.

Harmoniko je obesil
na klin

Seveda sem skušal vsaj nekoliko »prodreti« tudi v Arpadovo zasebnost. Poleg že omenjenega mi je razkril, da je poročen z logarjevo hčerjo (menda po naključju) Marijo iz Banute in da imata hčerko Saro ter da z veseljem postori vse, kar je potrebno pri njenem odraščanju. No, nad kuhanjem ni ravno navdušen. Rad potuje, službeno ali zasebno, in večkrat zahaja med člane zelene bratovščine (pri kartanju mu skoraj ni para) LD Velika Polana (je predsednik družine). Kot osnovno in srednješolec je obiskoval tudi glasbeno šolo. Igral je na harmoniko, a se je medtem tako rekoč za stalno poslovil od nje. Ko je v kakšni dobri družbi, raje zapoje, kot da bi raztegnil harmoniko.

Jožef G. Bistriški

V mlajših letih mi je uspelo izdelati modele radijsko vodenih letal in to me je potem najbrž potegnilo na študiju tehnike.

Leta 2002 sem bil tudi na lovu (safariju) v Afriki, od koder sem se vrnil s čekani te velike svinje bradavičarke.

V družinski hiši imamo tudi posebno lovsko sobo. V njej je seveda razstavljena tudi moja največja trofeja – nepravilen »šestnajsterak«.

V Afriki (in sicer) sem užival tudi v »lovu« s kamero in fotoaparatom. Tule se mi je posebno zanimivo ozadje, zato sem dal aparat v roke sorodniku Petru Novaku, me je rade volje ovekovečil.

Z varjenjem se ukvarjam predvsem v pisarni, z vodenjem in izvajanjem raziskovalnih nalog na področju elektrotehnike, varilstva in energetike, spremljanjem novosti, reševanjem problemov idr. Seveda znam tudi sam variti, če je potrebno, ampak meni leži predvsem teorija.

Dedek Matija in vnuk Jan

pen par

Matija Preindl je odrasčal v Gaberju in se tam navdušil tudi za ribolov. Zdaj mu teče 62. leto, živi v Lendavi in še vedno je ribiška palica njegova velika prijateljica. No, nikakor je ne bi zamenjal z 9-letnim vnukom Janom Frankom, ki mu rade volje dela družbo, če se le da. Takole sta te dni sedela pri Bukovniškem jezeru in čakala ... Jan upa, da bo dedija, ki se zaenkrat ponaša s 5-kilogramskim krapom, čimprej premagal. Lani nekega dne bi se to skoraj zgodilo.

FOTO

JOG